

Voorjaarsnota 2013

“ Samenwerking: Transitie met ambitie”

Gemeente Helmond

Inhoudsopgave Voorjaarsnota 2013:

1	INLEIDING	1
1.1	Algemeen.....	1
1.2	Procedure raadsbehandeling	1
1.3	Concept raadsbesluit	2
2	ALGEMEEN BELEIDSKADER	3
2.1	Coalitieprogramma en stadsvisie	3
2.2	Strategische koers / strategische investeringen.....	5
2.3	Samenwerking	5
3	RISICO'S.....	6
3.1	Risico's en onzekerheden	6
3.2	Stresstest	8
4	FINANCIEEL BELEIDSPERSPECTIEF	15
4.1	Inleiding	15
4.2	Begrotingsperspectief.....	17
4.3	Incidentele ruimte	20
4.4	Bezuinigingen	22
4.5	Intensiveringen: algemeen	25
4.6	Investeringsruimte en intensiveringen.....	31
5	DECENTRALISATIE RIJKSTAKEN	35
6	TARIEVENBELEID	40
7	BIJLAGEN	41
7.1	Bijlage 1: Concept investeringsprogramma periode 2013-2017.....	41
7.2	Bijlage 2: Mobiliteitsmatrix Strategische Investeringen.....	66
7.3	Bijlage 3: Meerjaren Programma Stedelijke Vernieuwing (MPSV)	68
7.4	Bijlage 4: Overzicht Samen Investeren	72
7.5	Bijlage 5: Richting bezuinigingen 2016 / 2017.....	77

1 Inleiding

1.1 Algemeen.

Hierbij bieden wij u de voorjaarsnota 2013 aan. Zoals gebruikelijk is dit de opmaat naar de begroting 2014 met een doorkijk naar de periode tot 2017. Aanhoudende economische malaise en omvangrijke bezuinigingen van het Rijk kleuren ook deze voorjaarsnota. Dat met verstreckende consequenties rekening moet worden gehouden hebben wij al eerder in een raadsinformatiebrief aangegeven. Van de financiële gevolgen voor de gemeentebegroting, die zich juist na 2014 in volle omvang aandienen, kennen we op veel onderdelen de precieze uitwerking voor de gemeente nog niet.

Daarom is deze voorjaarsnota een bijzondere. Vanwege de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 is het immers de laatste in deze raadsperiode. Wij formuleren nu voorstellen voor het meerjarenbeleid, waarbij we op hoofdlijnen mogelijke richtingen aangeven. Dit alles met de wetenschap dat een nieuwe raad daarover definitieve besluiten neemt.

Daarbij nemen wij de verantwoordelijkheid die nodig is om verantwoord financieel beleid te voeren. Wij zullen een sluitende begroting 2014 voorleggen met perspectief op een structureel sluitende meerjarenbegroting. Dat doen wij vanuit de basis die gelegd is in het coalitieakkoord, waarvan de realisatie overigens goed op koers ligt. We realiseren ons dat in het huidig perspectief de rol en positie van de gemeente zullen veranderen. Wij zijn ons ervan bewust dat samenwerking daarbij één van de kritische succesfactoren is. Daarbij gaat het zowel om samenwerking in de regio als met partners binnen de stad. Door krachten op alle niveaus te bundelen zal Helmond ook in de komende jaren in staat zijn ambities waar te maken. In de aanbiedingsbrief bij deze voorjaarsnota worden de hoofdzaken samengevat en toegelicht.

1.2 Procedure raadsbehandeling

De raadsbehandeling van de voorjaarsnota 2013 is als volgt:

- 26 april 2013   Aanbieding voorjaarsnota aan de gemeenteraad:
Om 17.00 uur wordt een mondelinge toelichting op de Voorjaarsnota gegeven ten behoeve van de gemeenteraad.
- 29 mei 2013   Hooravond voorjaarsnota:
Gelegenheid voor burgers en vertegenwoordigers van verenigingen en instellingen om hun mening te geven over de voorjaarsnota.
Aanvang: 19.30 uur.
- 30 mei 2013   Info-avond voorjaarsnota (technische behandeling):
Gelegenheid tot het stellen van mondelinge detail- en technische vragen.
Aanvang: 19.30 uur. Beantwoording: managementteam.
- 6 juni 2013   Plenaire mondelinge behandeling:
Discussie en besluitvorming door de gemeenteraad. De besluitvorming betreft het vaststellen van de kaders van de voorbereiding van de begroting 2014, die in november 2013 wordt vastgesteld.
Aanvang: 14.30 uur.

1.3 Concept raadsbesluit

Raadsvergadering d.d.: 6 juni 2013

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 23 april 2013;
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

1. Conform bestaand beleid is het uitgangspunt om de heffingen, leges, belastingen en tarieven in 2014 te corrigeren voor 2,25% inflatie.
2. Conform voorstel de grondprijzen niet te verhogen, met uitzondering van de grondprijzen voor bedrijventerreinen en deze enkel te verhogen met 2,25% voor inflatiecorrectie. Zoals gebruikelijk worden bij de behandeling van de begroting de grondprijzen definitief vastgesteld.
3. In te stemmen met het geschetste begrotingsperspectief, de voorgestelde intensiveringen en overige acties voor de opstelling van de begroting 2014.
4. In te stemmen met vrijval van reserves en de extra storting in de algemene reserve grondbedrijf ter grootte van € 4,2 miljoen.
5. Voor organisatieontwikkeling € 1,5 miljoen reserveren en storten in een nieuw te vormen reserve.
6. Met betrekking tot het investeringsprogramma:
in principe in te stemmen met de voorgenomen plannen voor de jaarschijven 2014 t/m 2017 en deze jaarschijven definitief vaststellen bij de behandeling van de begroting 2014 in november.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 6 juni 2013,

De raad voornoemd,
De voorzitter,

2 Algemeen Beleidskader

2.1 Coalitieprogramma en stadsvisie

Stadsvisie

Op 5 februari 2013 is de Helmondse Stadsvisie 2030 -met als titel 'Helmond werkt'; 'visie op de toekomst van Helmond'- vastgesteld.

In de Stadsvisie zijn zeven factoren benoemd die van kritisch belang zijn voor een succesvolle ontwikkeling van Helmond richting 2030. Deze succesfactoren en uitgangspunten zijn:

- Iedereen komt aan het werk, dankzij uitstekend ondernemersklimaat en innovatieve economie.
- Centrum van Helmond is levendig en aantrekkelijk; met regionale functie en een eigen sfeer.
- Kwaliteitswijken: in alle wijken is het goed en veilig wonen en leven.
- Sport, cultuur en recreatie zijn belangrijk aangezien zij zorgen voor verbinding en een aantrekkelijke stad.
- In Helmond werken we aan slimme, duurzame en goede bereikbaarheid; we zijn *Driven*.
- Samenwerking in de regio is vanzelfsprekend, waarbij gemeentes elkaar aanvullen en versterken.
- De gemeente regisseert en maakt mogelijk, maar Helmond maken we vooral samen.

Dat wil niet zeggen dat beleidsterreinen die in deze stadsvisie niet of minder prominent aan de orde komen, onbelangrijk zijn. Een gemeente moet natuurlijk al haar taken goed vervullen; met de huidige financiële situatie wordt dat al een opgave op zich. Het college wil in deze stadsvisie met name focussen op die beleidsterreinen die het verschil kunnen maken of die Helmond tot een nog completere stad maken. Een visie die past bij de cultuur, historie en schaalgrootte van Helmond. En ook belangrijk is de toonzetting van 'niet bij de pakken neerzitten, maar kansen zien en pakken; en dat op z'n Helmonds'.

In deze Stadsvisie 2030 wordt een globale koers geschetst met perspectief en ambitie. En dat zonder de eindbestemming en tijdsbeeld precies en strak vast te stellen. Dit geeft nog voldoende ruimte om de route bij te stellen aan de hand van dan spelende ontwikkelingen. De uiteindelijke eindbestemming wordt benoemd tijdens de reis. Deze reis naar de toekomst van Helmond wil ons college de komende jaren samen met de raad, bedrijven en bewoners bepalen.

Coalitieprogramma 2010-2014

Als college van de coalitie CDA, VVD en SDOH - D66 - Helmondse Belangen werken we met enthousiasme, optimisme en realiteitszin door aan de realisatie van de ambities, die zijn neergelegd in het coalitieprogramma 2010-2014 Samen Daadkrachtig.

Vanuit die invalshoek willen we investeren in:

• Mensen

Samen met elkaar inventief en creatief individuen, organisaties en verenigingen sterker maken. Ondanks de bezuinigingen een solide sociaal stelsel in stand houden. Wij maken deze jaren werk van een veilige en leefbare stad.

• Meedoen

Werk is de beste remedie om uit de armoede te komen. Daarom wil het college inzetten op een wezenlijke verhoging van de deelname van alle Helmonders aan het arbeidsproces. Naast betaald

werk zijn vrijwilligerswerk en mantelzorg ook van onschatbare maatschappelijke betekenis.

- Werkgelegenheid

Helmond is een wezenlijk onderdeel van Brainport, de belangrijkste technologische regio van Nederland. Vanuit Helmond wordt sterk ingezet op zeer kansrijke sectoren als zorg, automotieve en food. Samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstututen is daarbij een sleutelwoord. Beschikbaarheid van bedrijventerreinen verdient een grote prioriteit. Daarnaast is het van belang om aandacht te houden voor het bedienen van het bestaande helmondse bedrijfsleven.

- Stedelijke kwaliteit

Een prioriteit is het investeren in de stedelijke kwaliteit van onze stad. Voor het vestigingsklimaat van Helmond voor ondernemingen en burgers is dit van groot belang. Tegen deze achtergrond zijn de ontwikkeling van het centrum, de kanaalzone en een goede bereikbaarheid prioriteiten.

- Kwaliteit van de wijken

Fijn kunnen blijven wonen in je eigen wijk met adequate voorzieningen in de buurt. Daarbij gaat het om levensloopbestendige wijken met een veilige, schone en duurzame leefomgeving, zo veel mogelijk Helmonders moeten samen verantwoordelijkheid nemen voor de directe woonomgeving. Over het geheel moeten we ons beleid meer dan ooit richten op het versterken van de eigen kracht van mensen en op het mobiliseren van maatschappelijke steunsystemen rondom de mensen.

- Veiligheid en leefbaarheid

De hoofdlijnen van het masterplan veiligheid blijven overeind. Het betekent dat het ingezette beleid wordt voortgezet en dat gelet wordt op borging en sturing. Tegengaan van overlast en criminaliteit door jongeren, veilig in de buurt en veilig in huis blijven de prioriteiten.

In de nota Midterm-review Coalitieprogramma 2010-2014 hebben wij de stand van zaken halverwege de raadsperiode geschetst.

Ter voorbereiding van deze voorjaarsnota hebben wij in een quickscan de midterm-review geactualiseerd.

Hieruit blijkt dat per 1 maart 2013 59% (grotendeels) is gerealiseerd, bij 18% is zicht op realisatie aan het einde van deze coalitieperiode (voorjaar 2014), en bij nog eens 15% zijn diverse onderdelen reeds óf voor het einde van de coalitieperiode gerealiseerd en/of sommige erna óf sommige niet meer óf het is onduidelijk. Bij 4% is zicht op realisatie na deze coalitieperiode en van 4% is het onduidelijk of ze nog gerealiseerd worden vanwege merendeels externe omstandigheden.

Het aandeel gerealiseerd is ongeveer gelijk gebleven vergeleken met de midterm-review (59%); een enkel voornemen was als gerealiseerd beoordeeld maar door omstandigheden weer (deels) ongedaan gemaakt (bv. de wietpas of het doorgaan van het winterfestijn wat na 1 jaar niet nog eens plaatsvond).

Het aandeel dat nog verwacht werd gerealiseerd te worden binnen deze coalitieperiode ten tijde van de midterm-review is in zijn geheel met de helft afgenomen. Dat komt met name doordat onderdelen ervan anders zijn geworden qua realisatie-verwachting en ze daardoor in de categorie *Gemengd* terecht zijn gekomen. In die gemengde categorie zitten nog diverse onderdelen die inmiddels gerealiseerd zijn ten opzichte van begin 2012 of waarvan de verwachting is dat dit nog gebeurt voor het einde van de coalitieperiode.

2.2 Strategische koers / strategische investeringen

Doel van de strategische koers is om tijdig in te kunnen spelen op toekomstige majeure projecten en knelpunten. De focus ligt daarbij op enkele belangrijke thema's, die naar verwachting een grote financiële impact zullen hebben en waarvan de oplossing c.q. realisatie de gemeentelijke mogelijkheden overstijgen. Door tijdig middelen hiervoor te reserveren kunnen deze als vliegwiel fungeren voor cofinanciering om deze projecten uiteindelijk toch te kunnen realiseren. Dit wordt nog versterkt, doordat onze gemeente door deze werkwijze een aantrekkelijke partner is voor cofinanciering en daarmee in staat is om kansen te benutten wanneer die zich voordoen.

Bij de voorjaarsnota 2012 bent u uitgebreid geïnformeerd over de lopende projecten (mobiliteit, onderwijshuisvesting, herstructurering wijken en de reservering voor sport). Afgesproken is om de in gang gezette projecten (planning tot en met 2015) af te maken. Deze zijn met name geborgd in het lopende investeringsprogramma. Voor de volledigheid merken we op, dat de reservering van € 1 miljoen voor Sport wordt betrokken bij de Strategische Sportnota.

Nu kijken we vooral vooruit naar de periode ná 2015.

De strategische aanpak en de werking van de reserve strategische investeringen heeft zich afgelopen periode bewezen. Het is een goed instrument voor strategische prioriteitstelling, het oplossen van majeure knelpunten, het tijdig anticiperen op toekomstige ontwikkelingen en het verwerven van cofinanciering. Bij deze voorjaarsnota stellen wij u voor om deze werkwijze ook voor de periode na 2015 ongewijzigd door te zetten en hiervoor zoals tot nu toe jaarlijks € 5,9 miljoen te reserveren in het investeringsprogramma. Zoals bij de vorige begroting aangeven is hiervoor in 2016 ruim € 15 miljoen beschikbaar en dit bedrag loopt na 2016 jaarlijks met € 5,9 miljoen op. Hierdoor is er tot en met 2017 afgerond € 21 miljoen beschikbaar. Het ligt voor de hand, dat bij de inzet hiervan aansluiting gezocht wordt bij de ambities zoals vastgelegd in de Stadsvisie 2030. In principe vinden wij dit een aangelegenheid van de nieuwe gemeenteraad, zoals die na de verkiezingen in 2014 zal aantreden. Op basis van de huidige besluitvorming is een bedrag van € 9,3 miljoen gereserveerd voor de deelname aan Brabant Culturele Hoofdstad. Daarnaast voorzien wij in de periode 2016 tot en met 2020 op basis van de huidige inschattingen een bijdrage van totaal € 6,7 miljoen voor realisatie van de Noordoostcorridor (De Ruit / zie ook onderdeel investeringen). In het verlengde hiervan stellen wij u voor om prioriteit te geven aan het sparen voor flankerende maatregelen in verband met de Noordoostcorridor (denk aan: verkeersafwikkeling en overlast).

Met de voorgestelde voortzetting van de "strategische investeringen" wordt een financiële basis gelegd om ook voor de toekomst op de middellange en lange termijn majeure ambities te kunnen blijven waar maken. De invulling hiervan is na de verkiezingen in 2014 aan de nieuwe gemeenteraad.

2.3 Samenwerking

Ten aanzien van samenwerking in de regio wordt een tweesporenbeleid gevolgd. Met het eerste spoor wordt ingezet op intensivering van de samenwerking met de Peelgemeenten om de (sub)regio sterker te positioneren en anderzijds de schaalgrootte te realiseren waarop wij onze burgers efficiënt en effectief van dienst te kunnen zijn. In het tweede spoor werken we op economisch gebied maximaal samen binnen Brainport (schaal primair Zuidoost-Brabant), met Eindhoven, Helmond, Best en Veldhoven als aanjagers.

De samenwerking van de Peelgemeenten, het SRE, van de in het stedelijk gebied samenwerkende gemeenten en van de campusgemeenten worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd.

3 Risico's

3.1 Risico's en onzekerheden

Het is van belang om inzicht te hebben in de risico's en onzekerheden en de financiële weerbaarheid (m.n. welke mogelijkheden zijn er in financieel moeilijke tijden).

In de paragraaf weerstandvermogen van het jaarverslag 2012 is hiervan een beeld geschetst.

Bij deze voorjaarsnota is voor de eerste keer een stresstest opgenomen. Deze stresstest geeft in één compact overzicht inzicht in trends en signalen met betrekking tot risico's.

3.1.1 Risico's en onzekerheden

Het financieel perspectief en de voortdurende ongunstige economische situatie leiden tot meerdere risico's c.q. onzekerheden voor de gemeente.

In dit verband noemen we:

- Economische ontwikkelingen
- Woningmarkt (grondverkoop, leges)
- Grondexploitatie (weerstandvermogen)
- Verloop aantal uitkeringsgerechtigden i.r.t. rijksuitkering
- Ontwikkeling parkeerexploitatie
- Omvang bezuiniging Regeerakkoord
- Mogelijk aanvullende rijksbezuinigingen
- Gevolgen specifieke rijkskortingen voor voorzieningenniveau
- Decentralisaties (financiële haalbaarheid)
- Regionale omgevingsdienst (RUD)
- Samen Investeren: Goorloop en Centrum (zie bijlage 4)
- Herverdeling gemeentefonds in 2014 (kans op herverdeeleffecten)
- Vastgoed (risico leegstand)
- Sluizen 8 en 9 (vervanging op termijn)

De meeste risico's spreken voor zich, andere worden elders in deze voorjaarsnota toegelicht. Enkele worden onderstaand nader toegelicht.

Grondexploitatie

De risico's in de grondexploitaties zijn inmiddels alom bekend en landelijk aandachtspunt.

Bij eerste economische terugval hebben we reeds maatregelen genomen om met name in het kader van strategische investeringen niet langer afhankelijk te zijn van bijdragen van het grondbedrijf.

Gelijktijdig hebben we er voor gezorgd, dat de algemene reserve van het grondbedrijf bij verliezen inzetbaar is zonder dat dit structurele gevolgen heeft voor de gemeentelijke begroting in verband met wegvallende rente-opbrengsten.

Verder hebben we het beleid om toekomstige verliezen zo reëel mogelijk te ramen en deze verliezen te nemen en af te dekken door voorzieningen te vormen bij het grondbedrijf. Verder voeren we een terughoudend beleid door toekomstige opbrengsten niet te indexen en de grondprijzen voor woningbouw al te bevroren vanaf 2009.

Nieuwe maatregel: Verlaging rentepercentage grondexploitatie

Rentekosten zijn een belangrijke kostenfactor voor de grondexploitatie. De druk hiervan neemt toe naarmate grondopbrengsten vertragen en de looptijd van plannen wordt verlengd.

Momenteel wordt aan de grondexploitatie een percentage van 4% toegerekend, hetgeen 0,75 % hoger is dan het gemiddelde rentepercentage voor de overige gemeentelijke investeringen. Voorheen was een dergelijke hogere rente verantwoord omdat ten tijde van renteverlagingen deze hogere rentekosten al geheel waren voorzien en afgedekt in de plannen en daarbij behorende opbrengsten. Gelet op de huidige economische situatie en de financiële druk op het grondbedrijf wordt bij deze voorjaarsnota voorgesteld om de doorberekende rente aan het grondbedrijf ingaande 2014 in 3 jaarlijkse stappen van 0,25% te verlagen tot 3,25% in 2016. Dit geeft de grondexploitatie voor de toekomst meer lucht. Verder heeft dit als effect, dat de contante waarde van de tekorten op de grondexploitaties € 6 miljoen lager wordt waardoor eveneens € 6 miljoen van de voorziening ter afdekking van deze tekorten eenmalig vrijvalt. Deze vrijval wordt betrokken bij de incidentele ruimte van deze voorjaarsnota en de inzet daarvan.

Hier staat tegenover, dat de voorgestelde renteverlagingen voor het grondbedrijf leiden tot een extra budgettaire belasting op onze gemeentebegroting van olopend tot € 810.000 structureel in 2017.

In de jaarrekening 2012 bedraagt het verlies van de grondexploitatie € 4,2 miljoen. Dit verlies wordt opgevangen in de algemene reserve van het grondbedrijf. Hierdoor resteert in deze reserve nog € 10,2 miljoen voor eventuele toekomstige verliezen. Gelet op de voortdurende recessie, de huidige woningmarkt en daarmee stagnerende grondverkoop lopen we ook de komende jaren risico's in de grondexploitatie. Om adequaat op deze risico's in te kunnen spelen achten wij een ophoging van het weerstandvermogen nodig. Daarom stellen wij bij deze voorjaarsnota voor een aanvullende storting ten laste van de beschikbare incidentele middelen in de algemene reserve van het grondbedrijf te doen van € 4,2 miljoen. De algemene reserve van het grondbedrijf laat dan het volgende beeld zien:

De achtervang ziet er als volgt uit :

Stand algemene reserve grondbedrijf	14,4 mln
Jaarrekening: Onttrekking tekort 2012	- 4,2 mln
Stand na jaarrekening	<u>10,2 mln</u>
Voorjaarsnota: Aanvulling t.l.v. incidentele middelen	<u>4,2 mln</u>
Totale achtervang	<u><u>14,4 mln</u></u>

Sluizen 8 en 9

Sluizen 8 en 9 zijn in de periode 1822-1826 gebouwd, tijdens de aanleg van de Zuidwillemsvaart. De sluizen zijn gedurende die periode regelmatig aangepast, maar de basisconstructie en fundering zijn niet of nauwelijks veranderd. De sluizen zijn inmiddels ca. 190 jaar oud en naderen het eind van hun technische levensduur.

De gemeente Helmond is eigenaar en beheerder van het kanaal en dus verantwoordelijk voor het onderhoud. Naar aanleiding van de schadebeelden en gezien de ouderdom van de sluizen, is in 2007 een restlevensduurstudie uitgevoerd voor de sluizen. Daaruit kwam het volgende naar voren:

- Sluis 8 is in een matige staat en heeft een restlevensduur van maximaal 10-15 jaar. De slechte staat van de kolkwand en de sluishoofden inclusief de houten paalfundering zijn hierin cruciaal.
- Sluis 9 is in redelijke staat en heeft een restlevensduur van maximaal 15-20 jaar.

Tot op heden wordt alleen het noodzakelijke preventieve en curatieve onderhoud uitgevoerd.

Van belang is om een visie te ontwikkelen op de zuidelijke kanaaltak, in relatie tot de economische ontwikkelingen, beroepsscheepvaart en recreatiescheepvaart alvorens over te gaan tot vervanging.

3.2 Stresstest

Het is van belang dat we inzicht hebben in de financiële status en de financiële weerbaarheid (m.n. welke mogelijkheden zijn er in financieel moeilijke tijden). Deze stresstest, die overigens nog in ontwikkeling is, geeft aanknopingspunten hiervoor. Het is een set van indicatoren en normen die door een landelijke werkgroep van gemeenten wordt samengesteld. Deze werkgroep evalueert in dit voorjaar de systematiek, na ervaringen met de begroting 2013 en de jaarrekening 2012.

Het is een technische analyse met toelichting per onderdeel. Het gaat om een momentopname. Door deze stresstest doorlopend toe te passen (begroting, jaarrekening en meerdere jaren achtereenvolgend) geeft dit wellicht tijdig signalen en inzicht in relevante trends voor het risicobeleid.

EERSTE BEVINDINGEN "STRESSTEST"/ FINANCIËLE WEERBAARHEID VOOR GEMEENTE HELMOND							
		JAARREKENING 2012			BEGROTING 2013		
Samenvatting							
Indicatorgroep	Indicator	Voldoende	Neutraal	Onvoldoende	Voldoende	Neutraal	Onvoldoende
1. Lokale lasten	1.1 Lokale lastendruk						
	1.2 Onbenutte belastingcapaciteit OZB						
	1.3 Derving OZB i.v.m. leegstand						
	1.4 Kostendeckendheid leges						
2. Schuldpositie, vreemd vermogen	2.1 Schuldratio						
	2.2 Netto schuld / exploitatie (netto schuldquote)						
	2.3 Netto schuld per inwoner						
	2.4 Netto rentelasten / exploitatie						
	2.5 Rentereserve						
	2.6 Omslagrente/ werkelijke rente						
3. Reservepositie, eigen vermogen	3.1 Ratio weerstandsvermogen						
	3.2 Mogelijkheden om beschikbare weerstandscapaciteit te verbeteren						
4. Leningen, garantstellingen en waarborgen	4.1 Zekerheden leningen, garantstellingen en waarborgen						
5. Meerjarig onderhoud kapitaalgoederen	5.1 Toereikendheid onderhoudsbudgetten, incl. vervangingsinvesteringen						
6. Grondexploitaties	6.1 Afhankelijkheid grondexpl. voor sluitende begroting						
	6.2 Winstverwachting grondexploitaties						
	6.3 Algemene reserve grondbedrijf en risicoreserve grondbedrijf versus risico's						
	6.4 Risico's van plannen met een lange restant looptijd						
7. Financiële evenwicht	7.1 Ombuigingen, taakstellingen						
	7.2 Verhouding Structureel /incidenteel						
	7.3 Meerjarig sluitende begroting						

ZIE VOOR EEN NADERE UITLEG BIJGEVOEGDE TOELICHTING

Toelichting stresstest / financiële weerbaarheid voor Gemeente Helmond

We hebben geprobeerd voor alle 7 onderdelen zowel de cijfers uit de (concept) jaarrekening 2012 als de begroting 2013 daarvoor te gebruiken. Dit is nog niet helemaal gelukt. De redenen daarvoor zijn hierna bij elk onderdeel nader toegelicht.

De cijfers voor wat betreft onderdeel 5: "meerjarig onderhoud kapitaalgoederen" zijn nog niet verder ingevuld. Het gaat daarbij om de toereikendheid van de onderhoudsbudgetten van kapitaalgoederen, zoals riool, civieltechnische kunstwerken, wegen, vastgoed etc. Gevraagd wordt daarbij een waardering uit te spreken in de vorm van een cijfer van 1 t/m 10 voor wat betreft de actuele technische staat van het onderhoud. Als de score lager is dan 6, is in principe sprake van kapitaalvernietiging met op termijn extra kosten. De actuele Helmondse situatie voor wat betreft onderhoud kapitaalgoederen is terug te vinden in de betreffende paragraaf van het jaarverslag bij de jaarrekening en de begroting. Overigens blijken daaruit geen grote onderhoudsachterstanden en is het kwaliteitsniveau bij de diverse onderdelen gewaarborgd door middel van de diverse onderhoudsplannen.

Hierna worden de indicatoren, de norm en de score toegelicht.

1. Lokale lasten

1.1 Lokale lastendruk

De lokale lastendruk is de druk van de lasten van rioolheffing, afvalstoffenheffing en OZB. Het gemiddelde van Nederland is € 683 (COELO 2012). Binnen een afwijking van 5% van dit gemiddelde is de score neutraal, daarbuiten voldoende (-5%) of onvoldoende (+5%). Helmond heeft voor 2012 een lokale lastendruk van € 707 en scoort daarmee neutraal. In de landelijke COELO lijst voor 2012 staat de gemeente Helmond op plaats 243 (totaal aantal gemeenten 427). Voor alle duidelijkheid: de hoogste plaats in de lijst is de goedkoopste gemeente qua lokale lastendruk.

Voor 2013 zijn deze cijfers nog niet doorgerekend: het nieuwe gemiddelde in Nederland is nog niet bekend, alsmede de nieuwe plaats op de COELO lijst.

1.2 Onbenutte belastingcapaciteit OZB

Landelijk mag de OZB opbrengst jaarlijks voor alle gemeenten gezamenlijk een vastgestelde stijging laten zien. Voor 2013 is dit bepaald op 3% (macronorm). De tariefstijging voor 2013 is voor onze gemeente bepaald op 2,45%. Door de introductie van met name het ondernemersfonds, resteert nog relatief een klein deel van de onbenutte belastingcapaciteit. Er blijft per saldo een onbenut deel over van 0,31%. Als gevolg hiervan is de score neutraal. Er is immers belastingcapaciteit onbenut die in financieel moeilijke tijden benut zou kunnen worden.

1.3 Inkomstenderving OZB door leegstand niet-woningen

Leegstand kost de gemeente geld. Er bestaat een directe relatie tussen de opbrengst OZB gebruikers niet woningen en leegstand. De gemeente Helmond heeft een inkomstenderving voor 2013 van 6,88% van de totale opbrengst OZB niet-woningen voor 2013. Dit is een stijging ten opzichte van 2012 (6,19%). Dit komt boven de norm voor neutraal (5%). Als gevolg hiervan scoort Helmond hier een onvoldoende.

Hierbij de aantekening, dat in de begroting 2013 bij de belastingopbrengsten hiermee rekening is gehouden.

1.4 Kostendekkendheid leges

Deze indicator geeft aan in hoeverre bij de leges de lasten worden gedekt door de baten. Als de kostendekkendheid lager is, is er mogelijk ruimte om meer baten te realiseren.

Hierbij zijn de cijfers gebruikt uit de begroting 2013.

De kostendekkendheid bij omgevingsvergunningen is 100%, bij de algemene dienstverlening is dit 93% en bij de marktgeden 100%. Er is dus slechts beperkt ruimte voor het verhogen van de baten. Het gaat weliswaar om een gecalculeerd bedrag van ruim € 300.000 maar een deel van de leges is aan wettelijke maxima gebonden (paspoorten) en kunnen dus niet zomaar worden verhoogd. Aangezien er nog enige deels theoretische ruimte is, is de score bij dit punt neutraal.

2. Schuldpositie

2.1 Schuldratio

De schuldratio zegt welk aandeel van de bezittingen is belast met schulden. Deze ratio is de som van de kortlopende, de langlopende schulden gedeeld door het balanstotaal. Hoe lager de uitkomst hoe gunstiger dit is. We financieren dan immers meer met eigen vermogen. Een factor van 80% of hoger wordt gezien als een hoge mate van financiering met vreemd vermogen. Helmond scoort op basis van de concept-jaarcijfers 2012 ruim onder de 50% nl. 43,6%. De uitkomst hier is dus voldoende.

2.2 Netto schuld / exploitatie

De schuld als aandeel van de exploitatie geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. De schuld als aandeel van de exploitatie is de som van de kortlopende schulden, de langlopende schulden en de crediteurenvorderingen minus de debiteurenvorderingen en de liquide middelen gedeeld door de totale inkomsten. De VNG geeft aan dat bij een score van meer dan 90% voorzichtigheid is geboden. Helmond heeft hier een goede score, namelijk 51,5% (jaarrekening 2012) en scoort daarom voldoende.

2.3 Netto schuld per inwoner

Deze indicator is de hiervoor beschreven netto schuld gedeeld door het aantal inwoners. Het gemiddelde in Nederland is € 2.184 (VNG ultimo 2010). Binnen een afwijking van 20% van dit gemiddelde is de score voldoende, daarbuiten goed (-20%, € 1.747) of onvoldoende (+20%, € 2.621). Helmond heeft een schuld per inwoner van € 1.793 (jaarrekening 2012) en scoort daarmee neutraal.

2.4 Netto rentelasten /exploitatie

Dit is het aandeel van de externe rentelasten (incl. financial lease) in de exploitatie. De indicator geeft aan welk deel van de exploitatie gebonden is door het betalen van rente aan banken. De uitkomst op basis van de jaarrekening 2012 geeft aan dat 1,72% van de lasten, externe rentelasten zijn. Helmond scoort daarmee neutraal. Hierbij de aantekening, dat de rentelasten voortvloeiende uit aangegane geldleningen ten behoeve van de Gembank hierin zijn meegenomen.

2.5 Rentereserve

De rentereserve is een reserve om tegenvallers (risico's) op het renteresultaat te kunnen opvangen. Helmond beschikt niet over een rentereserve en scoort hier dan ook een onvoldoende. Dit betekent dat tegenvallende renteresultaten niet kunnen worden geëgaliseerd door middel van een beschikking over een dergelijke reserve, maar meelopen in het rekeningresultaat. Een dergelijke reserve biedt natuurlijk alleen maar soelaas voor incidentele tegenvallers en is in principe geen structurele oplossing bij oplopende renteniveaus.

2.6 Werkelijke rente - omslagrente

De omslagrente wordt volgens vastgelegde uitgangspunten berekend. Als de werkelijke rente (gem. actuele rentevoet van de portefeuille) afwijkt heeft dit invloed op de exploitatie. De omslagrente is hoger dan de werkelijke rente. Er blijft een positief renteresultaat over, wat overigens meeloopt in het begrotings- en jaarrekeningresultaat. Helmond scoort hier "voldoende".

3. Reservepositie

3.1 Ratio weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Het uitgangspunt van deze ratio is om de beschikbare weerstandscapaciteit in verhouding te zien tot de financiële waarde van alle risico's op basis van een risicosimulatie, waarbij ook de risico's met betrekking tot verbonden partijen zijn meegenomen. Zoals ook blijkt uit de paragrafen weerstandvermogen is er tot nu toe geen integraal overzicht van alle risico's welke daarbij ook nog zijn gekwantificeerd. Tot nu toe is in deze paragraaf gewerkt met het uitgangspunt, dat de beschikbare weerstandscapaciteit tenminste gelijk moet zijn aan 10% van de belangrijkste gemeentelijke inkomstenbronnen: het gemeentefonds en de onroerende zaakbelasting. In de berekening van de scores bij dit onderdeel is dan voornamelijk ook uitgegaan van deze cijfers en is dan ook geen rekening gehouden met de cijfers van gekwantificeerde risico's c.q. nog te kwantificeren risico's. Op basis hiervan is sprake van een score ruim boven de gestelde norm van 1,2%, waardoor sprake is van een score "voldoende".

3.2 Mogelijkheden om beschikbare weerstandscapaciteit te verbeteren

De algemene reserve vormt ons *directe* weerstandvermogen, bedoeld om risico's af te dekken. Daarnaast is sprake van *indirect* weerstandvermogen (post onvoorzien, onbenutte belastingcapaciteit en bestemmingsreserves die niet worden gebruikt ter dekking van kapitaallasten van investeringen met economisch nut). Deze kunnen worden gebruikt om de weerstandscapaciteit te verbeteren. De gemeente Helmond heeft deze mogelijkheden waardoor de score "voldoende" is.

4. Uitstaande leningen, garantstellingen en waarborgen

4.1 Zekerheden leningen, garantstellingen en waarborgen

Met betrekking tot de leningen en geborgde geldleningen is intern geanalyseerd welke zekerheden zijn gesteld en welke positie de gemeente Helmond inneemt in geval de geldlener in gebreke blijft. Niet alleen de positie, ook het feit of zekerheden zijn gesteld (onderpand) bepalen het risicoprofiel voor onze gemeente. Indien geen onderpanden zijn verstrekt is het risico immers hoger (aangezien er geen aanspraak kan worden gemaakt op de waarde van enig onderpand). De score voor deze indicator is onvoldoende ten opzichte van de in deze scan gestelde norm, zowel voor de verstrekte- als gewaarborgde geldleningen. Hierbij wordt een norm gesteld van tenminste 90% aan zekerheden ten opzichte van de uitstaande leningen en borgstellingen. Helmond scoort op basis van een eerste intern onderzoek circa 81%.

Hierbij dient nog wel te worden opgemerkt dat de gemeente Helmond over een risicovoorziening verstrekte en gegarandeerde geldleningen beschikt. Hiermee kunnen eventueel optredende verliezen die voortvloeien uit afgegeven gemeentegaranties/borgstellingen en verstrekte geldleningen aan derden in eerste instantie opgevangen worden.

5. Meerjarig onderhoud

5.1 Toereikende onderhoudsbudgetten

Wij zijn verantwoordelijk voor het onderhoud aan de kapitaalgoederen binnen onze gemeente. Veelal betreft dit kapitaalgoederen in de openbare ruimte zoals wegen, groen en civieltechnische kunstwerken. Uitgangspunt hierbij is of de budgetten toereikend zijn om het normniveau van een 6 te waarborgen (indien de kwaliteit zakt onder de 6 is sprake van kapitaalvernietiging met op termijn extra kosten). Zoals hiervoor bij de inleiding al aangegeven is dit onderdeel niet ingevuld.

6. Grondexploitatie

In algemene zin dient bij dit onderdeel te worden opgemerkt, dat in de nog lopende discussie voor wat betreft de definitieve inrichting van de stresstest met name dit onderdeel nog de nodige vragen en opmerkingen heeft gegeven. De kans is groot dat voor wat betreft de geformuleerde indicatoren en daaruit voortvloeiende berekeningswijzen bij dit onderdeel er nog de nodige wijzigingen komen. Vooralsnog zijn de huidige indicatoren en berekeningswijzen gevolgd, behoudens een eigen interpretatie bij onderdeel 6.4.

6.1 Afhankelijkheid grondexploitatie voor sluitende begroting

Zodra in de meerjarenbegroting rekening wordt gehouden met winsten vanuit de grondexploitaties bestaat er een bepaalde druk op de exploitaties om deze winsten daadwerkelijk te realiseren. Geen realisatie betekent immers een direct dekkingsprobleem in de begroting. Lagere grondverkoop hebben dan direct effect op de reguliere exploitatie. In de meerjarenbegroting van onze gemeente zijn dergelijke winsten niet ingeboekt, zodat de score "voldoende" is.

6.2 Winstverwachting grondexploitaties

Op het moment dat er positieve resultaten uit de grondexploitaties worden gerealiseerd heeft de gemeente middelen die kunnen worden ingezet of gespaard voor moeilijke tijden. De meerjarige winstverwachting van de grondexploitaties is positief, zodat de gemeente op deze indicator voldoende scoort. Uitgegaan is hier van de cijfers uit de begroting 2013 van het grondbedrijf.

6.3 Algemene reserve grondbedrijf en risicoreserve grondbedrijf versus risico's

De algemene reserve grondbedrijf en de bestemmingsreserve ter afdekking van algemene economische risico's zijn reserves om risico's van het grondbedrijf op te vangen. De reserve moet zodanig zijn dat de risico's kunnen worden opgevangen. Hierin zit b.v. opgenomen of de meerjarig geplande woningproductie/uitgifte bedrijfsterreinen wordt gehaald. De reserve is groot genoeg om alle risico's op te vangen. Zie in dit verband ook de paragraaf weerstandvermogen behorende bij de jaarrekening 2012.

6.4 Risico's van plannen met een lange restlooptijd

De oorspronkelijk indicator bij dit onderdeel geeft aan wat nog aan kosten en opbrengsten moet worden gerealiseerd in relatie tot de actuele boekwaarde van de BIE (Bouwgronden In Exploitatie). Als dit te hoog is dan is dan geeft dit aan dat er nog veel te verrichten inspanningen zijn met mogelijke risico's. Als de geraamde baten en lasten samen drie keer groter zijn dan de huidige boekwaarde dan is de score onvoldoende.

Gelet op de intentie van deze indicator hebben we deze vertaald als risico's van plannen met een relatief nog lange doorlooptijd en hoge bedragen van nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten. Zoals blijkt uit de paragraaf weerstandvermogen behorende bij de jaarrekening 2012 betreft het de plannen Brandevoort 2, het Centrumplan en Suytkade.

Gelet op de risico's bij deze plannen en de onzekerheden die er zijn, hebben we dit vooralsnog vertaald in een neutrale c.q. onvoldoende score.

7. Financieel evenwicht

7.1 Ombuigingen

We hebben diverse bezuinigingsacties ingezet. De daaruit voortvloeiende bezuinigingen zijn deels gerealiseerd en deels nog niet. Deze moeten als gerealiseerd worden beschouwd als de budgetten in de begroting worden afgeraamd. Voor 2013 is nog sprake van een nog te realiseren bedrag van € 1.245.000 ofwel 0,39% van het begrotingstotaal. Voor de volgende jaren is dit percentage 1,13%. Een en ander valt binnen de norm voor een neutrale score (2%).

7.2 Verhouding structurele lasten en structurele baten

Structurele lasten moeten worden afgedekt door structurele baten. Andersom mogen incidentele lasten worden afgedekt door incidentele baten. Meerjarig zijn de structurele lasten voor 100% afgedekt door structurele lasten. De score is daarom voldoende.

7.3 Sluitende begroting

De begroting 2013 en bijbehorende meerjarenraming voor 2013 t/m 2016 waren sluitend. De gemeente voldoet hiermee op dat moment volledig aan de gestelde normen, zodat de score voldoende is.

Vervolgacties uitkomsten eerste bevindingen

De focus hierbij ligt op de signalen zoals deze blijken uit de kolom “onvoldoende”.

Indicatorgroep lokale lasten

Bij onderdeel 1.3 “derving OZB i.v.m. leegstand” scoort Helmond boven de norm van 5%. Naast het feit, dat er in verhouding veel leegstand is, ligt er mogelijk een oorzaak bij de gemeentelijke beleidsregels die gehanteerd worden bij de vaststelling van deze leegstand t.b.v. de OZB (te denken valt aan panden in aanbouw en onbebouwde grond). E.e.a. zal nader worden onderzocht.

Indicatorgroep schuldpositie, vreemd vermogen

Bij onderdeel 2.5 “rentereserve” scoort Helmond “laag”, aangezien we niet beschikken over een rentereserve. Dit betekent, dat mee- en tegenvallers in het renteresultaat meelopen in het rekeningresultaat. Er is nu geen aanleiding om van deze werkwijze af te wijken.

Indicatorgroep leningen, garantstellingen en waarborgen

Op basis van een eerste intern onderzoek halen we hier een onvoldoende, aangezien sprake is van een score onder de 90% qua zekerheden ten opzichte van het uitstaande leningen- en borgstellingenbedrag. Het leningen- en borgstellingenbeleid wordt momenteel geëvalueerd. Daarbij wordt de risicovoorziening verstrekte- en gegarandeerde geldleningen tegen het licht gehouden. Bevindingen van deze stresstest worden hierbij meegenomen.

Indicatorgroep grondexploitaties

Risico's van plannen met een lange restant looptijd zijn vanzelfsprekend. De risico's van het grondbedrijf zijn doorlopend aandachtspunt.

Zoals aangegeven is deze stresstest nog in ontwikkeling. Nieuwe ontwikkelingen zullen door ons verder worden gevolgd.

4 Financieel beleidsperspectief

4.1 Inleiding

Uitblijvend economisch herstel en de voortdurende monetaire crisis blijven de overheidsfinanciën beheersen. Dit legt ook een steeds grotere druk op de financiën van de gemeente en vertaalt zich in een verdere beperking van de mogelijkheden. Het wordt steeds lastiger een sluitende begroting te presenteren. Ondanks alles hadden we tot nu toe, zoals ook uit de begroting 2013 blijkt, een sluitende begroting en een sluitend meerjarenperspectief. Dit was mogelijk met het doorvoeren van een bezuiniging van € 13 miljoen en € 2,8 miljoen, die in de periode tot en met 2014 geëffectueerd wordt. Zoals uit deze voorjaarsnota blijkt staat het meerjarenperspectief 2014-2017 zwaar onder druk. Bij raadsinformatiebrief nr.12 van 29 januari j.l. hebben wij u geïnformeerd over de gevolgen van het Regeerakkoord voor het gemeentefonds en de uitkomsten van het onderhandelaarsakkoord. Op basis hiervan voorzien we voor de komende jaren een tekort van € 7,5 miljoen, hetgeen bij overname van de voorstellen van de deze voorjaarsnota oploopt tot een te bezuinigen bedrag van afgerond € 9 miljoen. Hierdoor is het bij deze voorjaarsnota slechts mogelijk een sluitend meerjarenperspectief te presenteren op basis van een nieuwe bezuinigingstaakstelling van € 9 miljoen, waarbij met de inzet van incidentele middelen voor de jaren 2014 en 2015 een sluitende exploitatie kan worden gerealiseerd om daarmee de nieuwe gemeenteraad enige tijd en ruimte te bieden bij de opstart van de volgende raadsperiode.

Bezuinigingen

Het is inmiddels namelijk duidelijk, dat het realiseren van een dergelijke bezuiniging bovenop eerder doorgevoerde bezuinigingen vraagt om een essentiële keuze, waarbij ingrijpende gevolgen onontkoombaar zijn. Daarbij wordt een nadrukkelijke koppeling gelegd aan de veranderende rol van de gemeente (terugtrekkende overheid) en in het verlengde daarvan met de eigen verantwoordelijkheid van burgers en instellingen en de bereidheid om zaken zelf en samen op te pakken. Verder wordt nadrukkelijk ingezet op meer regionale samenwerking. Het onlangs gepresenteerde advies van de Stuurgroep Peelsamenwerking inzake Peel 6.1. is een duidelijk vertrekpunt daarbij. In deze voorjaarsnota worden richtingen aangedragen hoe de bezuinigingen op termijn te realiseren zijn. De krimpende budgetten leggen daarmee een zware wissel op de toekomst en op de mogelijkheden van de nieuwe raad, zoals die na de verkiezingen begin 2014 zal aantreden. De komende jaren zullen daarmee meer dan ooit in het teken staan van de bezuinigingen, waarbij het de uitdaging om dusdanig te bezuinigen en te hervormen dat dit beleidsmatig voor de langere termijn het meest effect oplevert.

Decentralisatie rijkstaken en rijkskortingen

Daarnaast hebben we te maken met de decentralisatie van taken (AWBZ, Jeugdzorg en de Participatiewet) inclusief op voorhand doorgevoerde decentralisatiekortingen. Twijfels bestaan of de middelen die daarvoor beschikbaar komen toereikend zijn voor een maatschappelijke verantwoorde uitvoering. Met name ook het wegbezuinigen van 75% van de huishoudelijke hulp lijkt grote gevolgen te hebben. De krimpende budgetten hebben te maken met algemene kortingen op de uitkering uit het gemeentefonds, maar ook met gerichte kortingen op doeluitkeringen. Ten aanzien van dit laatste is de beleidslijn om dit rijksbeleid door te vertalen en door te korten naar de activiteiten van het betreffende beleidsterrein. Dit is lastig, maar in overleg met betrokken instellingen slagen we hierin. We nemen hierbij wel de zorgvuldigheid in acht. Aandachtspunt daarbij blijft het gevaar van cumulatie van maatregelen voor sommige burgers. In de begroting 2013 is onder de noemer van de bijzondere

bijstand een structureel budget van ruim € 700.000 hiervoor beschikbaar gesteld om deze pijn te verzachten.

Risico's

Uiteraard blijven we alert op mogelijk risico's en het afdekken hiervan. Door de aanhoudende recessie hebben we nog steeds te maken met een toenemende werkloosheid. Dit vertaalt zich logischerwijs (op termijn) op een toenemend beroep op de gemeentelijke sociale uitkeringen. Vorig jaar is hiervoor een reserve gevormd die dient als achtervang om eventuele (netto-)meerkosten incidenteel te kunnen opvangen. Tevens worden bij deze voorjaarsnota voorstellen gedaan om te zorgen dat de onze afdeling Werk en Inkomen hierop adequaat kan blijven reageren. Ook trachten we door met de inzet van de MAU middelen een impuls te bewerkstelligen met een positieve doorwerking op het uitkeringsbestand in latere jaren.

Uiteraard blijft ook de stagnatie van de woningmarkt en de grondverkopen een zorgpunt. Vertragingen in de grondexploitaties leiden tot extra kosten waarmee geen rekening is gehouden in de te realiseren opbrengsten. Het extra verlies van € 4,2 miljoen over 2012 is opgevangen binnen de algemene reserve van het grondbedrijf. Bij deze voorjaarsnota worden voorstellen gedaan om het weerstandvermogen weer aan te vullen en de grondexploitatie te ontlasten. Verder voorzien we bij de vorming van de regionale uitvoeringsdienst (ODZOB) extra kosten in verband met boventallig personeel. Voor de bekostiging van de afbouw hiervan en voor opstartkosten worden extra middelen gereserveerd.

Impulsen

Door het ontbreken van structurele middelen wordt vooral ingezet op het oplossen van knelpunten met incidentele middelen en blijven nieuwe initiatieven beperkt tot impulsen. Voor wat betreft impulsen is afgesproken, dat deze gelet op de bezuinigingsdruk en het ontbreken van structurele middelen eindig zijn en niet meer automatisch verlengd worden.

Ambities

Veel ambities zijn tot en met 2015 geborgd in de huidige plannen zoals investeringsprogramma, meerjarenprogramma stedelijke vernieuwing, strategische investeringen, mobiliteitsmatrix, Samen investeren etc. Verder wordt bij deze voorjaarsnota voorgesteld om de systematiek van strategische investeringen ook na 2015 ongewijzigd voort te zetten en een deel van de investeringscapaciteit hiervoor te reserveren. Hierdoor blijft het ook in de toekomst mogelijk om majeure zaken te realiseren. De invulling hiervan wordt in principe overgelaten aan de nieuwe raad .

4.2 Begrotingsperspectief

Het geactualiseerde begrotingsperspectief ontwikkelt zich als volgt.

Ruimte meerjarenperspectief	2014	2015	2016	2017
Meerjarenperspectief 2013-2016	0	0	0	
Bijstelling areaalontwikkeling e.d.	109.500	-83.000	-172.000	
Antispeculatiebeding (niet voorzetten)	-105.000	-105.000	-105.000	
Gemeentefonds (junicirculaire)	pm	pm	pm	
	4.500	-188.000	-277.000	-277.000
Regeerakkoord	0	-3.500.000	-5.700.000	-7.500.000
Gerichte kortingen (zie toelichting)	0	0	0	0
Bijgesteld meerjarenperspectief	4.500	-3.688.000	-5.977.000	-7.777.000
Knelpunten voorjaarsnota 2013	-566.500	-811.500	-1.081.500	-1.131.500
	-562.000	-4.499.500	-7.058.500	-8.908.500
Oplossen binnen incidentele ruimte	562.000	4.499.500		
	0	0	-7.058.500	-8.908.500

Startpunt voor de bepaling van de financiële positie bij deze voorjaarsnota is het meerjarenperspectief op basis van bestaande beleid, zoals dit bij de programmabegroting 2013 is vastgesteld. Dit meerjarenperspectief was sluitend. Na actualisatie laat het perspectief een oplopend tekort zien van ruim €7,7 miljoen in 2017, hetgeen vooral het gevolg is van het Regeerakkoord. Na overname van de voorstellen en bijstellingen van deze voorjaarsnota loopt het tekort op van €562.000 in 2014 tot bijna €9 miljoen in 2017. Voorgesteld wordt om het tekort voor 2014 en 2015 op te lossen met de incidentele middelen en het meerjarenperspectief sluitend te maken met taakstellende bezuinigingen. Dit perspectief is gebaseerd op de huidige inzichten.

Onlangs werd echter bekend, dat het begrotingstekort van het Rijk ruim boven de 3% uitkomt. Om die reden werd in eerste instantie een landelijke bezuiniging van €4,3 miljard nodig geacht. Vervolgens is besloten om deze niet door te laten gaan en de situatie later in het jaar opnieuw te bezien. Het alsnog doorgaan van een dergelijke bezuiniging zal waarschijnlijk ook z'n doorwerking hebben naar de gemeenten. Het VNG heeft inmiddels aangegeven dat verdere bezuinigingen voor de gemeenten niet acceptabel zijn en wil in gesprek met de minister om verdere onzekerheden weg te nemen.

Toelichting meerjarenperspectief:

Ruimte

Het meerjarenperspectief is zoals gebruikelijk gecorrigeerd voor de areaalontwikkeling. Verder was voorheen ter afroaming van winsten bij verkoop van woningen het anti-speculatiebeding van toepassing. Gelet op de stagnerende woningmarkt is deze maatregel buiten werking gesteld tot 2014. Hierdoor waren in het meerjarenperspectief ingaande 2014 weer opbrengsten hiervoor geraamd. Bij de nota Grondbeleid is voorgesteld om deze maatregel niet opnieuw te activeren. Het meerjarenperspectief is opgesteld op basis van de huidige inzichten en is voor een deel nog gebaseerd op een globale ramingen. Zo is de concretisering van de maatregelen van het Regeerakkoord nog volop in beweging. Bij de junicirculaire hopen we u hierover nader te kunnen informeren.

Regeerakkoord

Zoals aangegeven in onze raadsinformatiebrief nr.12 van 29 januari jl. heeft het Rijk in het Regeerakkoord bepaald welke bedragen zij gaat bezuinigen en op welke beleidsvelden. Uit de decembercirculaire blijkt, dat deze bedragen voor zover deze lopen via de uitkering uit het gemeentefonds reeds zijn gekort op het gemeentefonds.

Regeerakkoord:	2014	2015	2016	2017
Accres e.d.	870.000	500.000	1.400.000-	2.900.000-
Apparaatskosten (opschaling)	-	300.000-	600.000-	900.000-
Btw-compensatiefonds e.d.	870.000-	2.400.000-	2.400.000-	2.400.000-
Onderwijshuisvesting	-	1.300.000-	1.300.000-	1.300.000-
	-	3.500.000-	5.700.000-	7.500.000-

M.a.w. de kortingen zijn verwerkt in het gemeentefonds, maar het is nog niet bekend hoe deze verdeeld worden over de gemeenten. Vooralsnog zijn deze in ons meerjarenperspectief berekend op basis van 0,5% (dit is namelijk het aandeel van de gemeente Helmond op het totaal van het gemeentefonds).

Verdergaande samenwerking en van rijkswege gewenste opschaling van gemeenten tot 100.000+ gemeenten is ook nu al vertaald in een korting op de uitkering van het gemeentefonds. Deze korting loopt in 3 jaar op tot € 180 miljoen in 2017. In het Regeerakkoord is voorzien dat deze korting in de jaren daarna nog oploopt tot bijna € 1 miljard. Het is nu nog onduidelijk of deze korting wordt omgeslagen over alle gemeenten. Vooralsnog gaan we uit van € 900.000 voor Helmond op basis van de genoemde half procent.

Inmiddels staat wel vast, dat het BTW-compensatiefonds niet opgeheven wordt, maar blijft de ingeboekte korting van kracht en wordt als algemene korting doorgevoerd op het gemeentefonds. Dit sluit aan bij de huidige trend, dat invulling qua maatregelen veelal wel bespreekbaar zijn, maar dat de onderliggende korting in vrijwel alle gevallen gehandhaafd blijft.

Gerichte rijkskortingen

Deze kortingen zijn eveneens gebaseerd op het Regeerakkoord en zijn reeds toegelicht in de raadsinformatiebrief van 29 januari jl.

Gerichte kortingen:	2014	2015	2016	2017
Vermindering raadsleden		-90.000	-90.000	-90.000
Scootmobielen		-7.500	-12.500	-25.000
WMO	-450.000	-4.900.000	-5.700.000	-5.700.000
Decentralisatie overige taken	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Maatschappelijke stages		-10.000	-10.000	-10.000
	-450.000	-5.007.500	-5.812.500	-5.825.000
Vertaling korting naar beleidsvelden	450.000	5.007.500	5.812.500	5.825.000
	0	0	0	0

Het betreft kortingen, waar tegenover maatregelen en wegvallende activiteiten met wegvallende kosten staan. Daarnaast betreft het kortingen die samenhangen met de decentralisatie van taken. Voor een aantal is nog niet bekend hoe deze kortingen worden geëffectueerd. De korting op WMO betreft de bezuiniging op de huishoudelijke hulp en wordt geraamd op een bedrag van € 5,7 miljoen. Uitgangspunt is, dat de uitvoering van de gedecentraliseerde taken binnen de beschikbare middelen op een maatschappelijk verantwoorde wijze mogelijk is. De haalbaarheid hiervan is nog discussie op landelijk niveau. Verwezen wordt naar de inhoudelijke toelichting op de decentralisaties in hoofdstuk 5 "Decentralisatie rijkstaken" verderop in deze voorjaarsnota.

Knelpunten voorjaarsnota

Zoals uit het overzicht blijkt, worden er in deze voorjaarsnota voorstellen en bijstellingen gedaan oplopend tot een bedrag van ruim € 1,1 miljoen met een structureel effect voor het meerjarenperspectief. Het gaat hierbij met name om het voortzetten van de trajectregie Veiligheidshuis en het verlagen van de rentekosten voor het grondbedrijf.

Verwezen wordt naar paragraaf 4.5 Intensiveringen algemeen verderop in deze voorjaarsnota. Hier zijn deze bijstellingen verder toegelicht.

4.3 Incidentele ruimte

De jaarrekening 2012 laat een saldo zien van € 20.449.390 positief. Bij de jaarrekening 2012 wordt voorgesteld om € 13.831.500 door te schuiven naar volgend jaar c.q. te reserveren, waardoor per saldo € 6.617.890 incidentele ruimte resteert. Deze ruimte is betrokken bij deze voorjaarsnota. Ook hebben we de reserves tegen het licht gehouden. Dit levert het volgende beeld op met betrekking tot mogelijke vrijval.

	Vrijval
Dekkingsres investeringen economisch nut	150.590
Assurantiereserve	93.727
Reserve fysieke pijler	14.143
Reserve mobiliteitsfonds (tgv res. strat. invest)	-285.552
Reserve strategische investeringen (uit res. mob. fonds)	285.552
Reserve infrastructurele werken	1.266.000
Reserve technische bijdrage OP-ZUID-NL	28.498
Reserve incidentele middelen begroting 2010	693.042
Totaal vrijval reserves	<u><u>2.246.000</u></u>

Als alle lopende verplichtingen uit de reserve mobiliteitsfonds zijn uitgevoerd, resteert er in deze reserve nog € 285.552. Via de reserve strategische investeringen wordt gespaard voor het thema mobiliteit. Wij stellen daarom voor om het restant van € 285.552 uit de reserve mobiliteitsfonds, over te hevelen naar de reserve strategische investeringen (onderdeel mobiliteit).

Hiermee rekening houdend stellen we voor om € 2.246.000 uit bestaande reserves vrij te laten vallen.

Daarnaast wordt voorgesteld om het restant van de reserve incidentele middelen voorjaarsnota 2012 van € 1.343.610 te betrekken bij de incidentele ruimte van deze voorjaarsnota. In de begroting 2013 (pag 19) was hiervoor € 1.645.911 beschikbaar. Na aftrek van de toegekende amendementen bij de behandeling van de begroting 2013 resteert er een bedrag van € 1.343.610.

Als laatste wordt bij deze voorjaarsnota voorgesteld om het rentepercentage dat voor de grondexploitatie wordt gehanteerd te verlagen. Dit levert € 6.000.000 aan incidentele ruimte op.

In het overzicht hierna zijn de totale beschikbare middelen voor deze voorjaarsnota voor u op een rijtje gezet.

Incidentele ruimte:

Saldo jaarrekening 2012 vrij inzetbaar	6.617.890
Vrijval reserves	2.246.000
Vrijval reserve voorjaarsnota 2012	1.343.610
Vrijval voorzieningen grondbedrijf a.g.v. renteverlaging	6.000.000
Totaal beschikbaar	<u><u>16.207.500</u></u>

Voorgesteld wordt om de beschikbare incidentele ruimte als volgt in te zetten

Beschikbare incidentele middelen	16.207.500
Inzet:	
Intensiveringen in de begroting	3.384.000
Intensiveringen in investeringen	735.000
Aanvullen algemene reserve grondbedrijf	4.233.000
Reserveren t.b.v. organisatie ontwikkeling	1.500.000
Inzet voor begroting 2014	562.000
Inzet voor begroting 2015	4.499.500
Resteert	<u>1.294.000</u>

De intensiveringen worden bij onderdeel 4.5 en 4.6 toegelicht.

Wij moeten ons realiseren dat door het late tijdstip waarop de exacte omvang van de rijksbezuinigingen bekend worden, het risico bestaat dat niet in alle gevallen tijdig op de benodigde maatregelen voor de begroting 2014 kan worden geanticipeerd. Voorgesteld wordt om het restant van de incidentele middelen van € 1.294.000 te reserveren om deze effecten te kunnen opvangen.

4.4 Bezuinigingen

Zoals uit het begrotingsperspectief blijkt, krijgen we te maken met een nieuwe structurele bezuinigingsopgave die oploopt van €7 miljoen in 2016 naar €9 miljoen in 2017. Deze opgave komt bovenop het nog lopende bezuinigingsprogramma 2011-2014 van €13 miljoen en de aanvulling daarop vanaf 2013 van bijna €3 miljoen structureel.

De context waarin de gemeente haar werk moet doen wordt steeds complexer. Er komen van het Rijk steeds meer taken op de gemeente af, maar wel met veel minder geld. Het moge duidelijk zijn dat de mogelijkheden om deze nieuwe bezuinigingen te realiseren via de kaasschaafmethode zijn uitgeput. Het is onontkoombaar dat de gemeente zich fundamenteeler bezint op haar taken. Onze ambities hebben we vastgelegd in de stadsvisie die door uw raad is vastgesteld. De uitdaging is hoe we die ambities op de lange termijn kunnen realiseren. Essentieel daarbij is de vraag wat voor gemeente we voor ogen hebben als we naar die toekomst kijken. Welke taken horen daarbij, welke werkwijze en ook welke organisatie is daar voor nodig?

Visie

In dit perspectief is het logisch dat de gemeente in de toekomst een minder leidende rol zal vervullen. Dit wordt verrat in de kernwoorden participatie en co-creatie. De gemeente legt meer verantwoordelijkheid neer bij burgers, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Minder zelf doen en een meer regisserende rol liggen voor de hand. Dat doen wij vanuit de overtuiging dat samenwerken vanuit ieders eigen kracht hét verschil kan maken. Samenwerken betekent dat de gemeente verbinding zoekt met inwoners, bedrijven, instellingen, regiogemeenten en medewerkers in de eigen organisatie. Dat wil zeggen de gemeente initiatieven in de stad faciliteert, stimuleert en mobiliseert, kennis deelt en expertise versterkt. Door zelfredzaamheid, eigen initiatief, eigen verantwoordelijkheid en zelforganiserend vermogen als uitgangspunt te nemen, is het mogelijk ieders kracht en talent te benutten. Meedenken, meepraten en meedoen maken het waarmaken van ambities mogelijk.

Van de gemeente vraagt dit dat actief wordt gezocht naar waar de behoeften in stad liggen, waar oplossingen vanuit de samenleving mogelijk zijn, en waar samenwerkingspartners kunnen participeren bij het realiseren van die oplossingen. Dit vormt ook de basis voor het realiseren van de nieuwe bezuinigingstaakstellingen. Primair kan voor alle gemeentelijke taken de vraag gesteld worden of er een wettelijk minimum aan verbonden is. Als dat niet het geval is wordt deze taak als “wenselijk” gezien. De rol van de gemeente is dan vooral bezien op welke wijze zij de initiatieven van burgers, bedrijven of instellingen kan faciliteren. Als er in wet- en regelgeving wel een minimumniveau voor de gemeente is vastgelegd dient zich bestuurlijk de vraag aan of het wenselijk is het kwaliteitsniveau naar een hoger peil te brengen. De beschikbare financiële middelen vormen daarbij een belangrijk afwegingskader. Daarboven is het mogelijk dat vanuit de stad wensen worden geuit die daar weer bovenuit gaan. In dat geval is de vraag hoe kan met behulp van anderen die kwaliteit gerealiseerd worden. Dat levert de vraag op welke samenwerking daarbij mogelijk is: wat de burger, de wijk, het bedrijf, de instelling zelf kan doen, en waarin kan de gemeente faciliteren?

Langs die lijnen is ook bezien welke denkrichtingen er mogelijk zijn met betrekking tot de bezuinigingstaakstellingen. Immers in het kader van de wens van ons college om verantwoord financieel beleid te voeren, ligt er niet alleen de opdracht om een sluitende begroting voor 2014 te realiseren, maar ook perspectief te bieden op een begroting die ook voor de periode daarna structureel sluitend is. Zonder daarbij “over het graf heen te willen regeren” wil ons college daarom aangeven waar, op hoofdlijnen, de bezuinigingen gevonden kunnen worden. Dit vanuit het besef dat, indachtig de “Fiscal Cliff methode” in de Verenigde Staten, indien die bezuinigingen niet worden gevonden er geen ander middel rest dan een zeer substantiële verhoging (meer dan 50%) van de

OZB. Uiteraard zullen de voorstellen voor concretisering van die bezuinigingen na de verkiezingen van 2014 aan de nieuwe raad worden voorgelegd.

Op hoofdlijnen zien wij mogelijkheden om de bezuinigingstaakstelling van € 9 miljoen structureel als volgt toe te delen:

Beleidsvelden:

Fysiek	€ 2,5 mln
Sport, Cultuur, Welzijn	€ 2,0 mln
Economie en overig	<u>€ 0,5 mln</u>
	€ 5 mln

Organisatie	€ 3 mln
Fiscaal	<u>€ 1 mln</u>
Totaal	€ 9 mln

Binnen de verschillende beleidsvelden gaat het om directe programmabudgetten:

Fysiek:

• Programma 4,6,8 en 9	€ 0,25 mln
• Programma 11:	€ 1,4 mln
• Programma 12	<u>€ 0,85 mln</u>
Totaal Fysiek	€ 2,5 mln

Sport, Cultuur en Welzijn:

• Programma 3:	€ 0,9 mln
• Programma 5:	<u>€ 1,1 mln</u>
Totaal Sport, Cultuur en Welzijn:	€ 2,0 mln

Economie en Overig:

• Programma 4 en 6	€ 0,3 mln
• Programma 7:	<u>€ 0,2 mln</u>
Totaal Economie en Overig:	€ 0,5 mln

Voor de denkrichtingen om te komen tot voorgaande bezuinigingen wordt verwezen naar bijlage 5 waar e.e.a. nader is uitgewerkt.

De denkrichtingen bij bezuinigingen op de organisatie en bij de fiscale maatregelen worden hierna afzonderlijk toegelicht.

Bezuinigingen op de organisatie

Gezien de noodzaak om te bezuinigen, wordt in deze voorjaarsnota een voorstel gedaan om vanaf 2016 een nieuwe bezuiniging op personeel en organisatie te realiseren van structureel € 3 miljoen. Deze bezuiniging komt boven op de lopende bezuinigingsoperatie waarin een formatiereductie van 10% wordt gerealiseerd.

Bij de realisatie van deze nieuwe bezuinigungsopgave wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de veranderende rol van de overheid. De ontwikkelingen in de samenleving vragen namelijk om een andere overheid. Een overheid die met inwoners, bedrijfsleven en instellingen samen aan de

uitdagingen van deze tijd werkt. Een samenwerking waarin eigen kracht, talenten, verantwoordelijkheid door ieder van de partners wordt gekoppeld aan gemeenschappelijke belangen en ambities. Een samenwerking waarin participatie en co-creatie kernbegrippen zijn. Met als uiteindelijk doel een stad waar het goed wonen en werken is en waar bezoekers graag komen.

Deze visie op de gemeente vraagt ook een visie op de gemeentelijke organisatie. Welke organisatiefilosofie en –model passen daarbij, welke rol krijgen de medewerkers, welke kennis maar vooral ook vaardigheden hebben zij nodig als partner in de samenwerking.

Maar er zijn meer ontwikkelingen die leiden tot een herbezinning op de gemeentelijke organisatie.

De rijksoverheid decentraliseert een aantal taken met een grote betekenis voor de burgers. De decentralisatie van de WMO/AWBZ, de jeugdzorg en de Participatiewet gaat gepaard met forse bezuinigingen. De uitvoering door gemeenten vraagt een regionale schaal en dus regionale samenwerking. Ook op andere terreinen wordt regionale samenwerking gezien als een antwoord op teruglopende budgetten en als een middel om de kwaliteit van de lokale overheid te waarborgen. De samenwerkingsvoorstellen krijgen via het advies Peel 6.1. van de Stuurgroep Peelsamenwerking steeds meer gestalte. Niet alleen moet een nieuwe samenwerkingsorganisatie opgebouwd worden, voor de eigen organisatie betekent dat een proces van ontvlechten, waarbinnen de taken die lokaal blijven opnieuw moeten worden georganiseerd.

Daarnaast zien we door de economische situatie en de financiële positie van de gemeente, maar ook door de demografische ontwikkelingen, steeds meer een verschuiving van stadsontwikkelingsactiviteiten naar beheeractiviteiten. Ook dat heeft betekenis voor de inrichting van de organisatie en voor de kennis en vaardigheden van medewerkers.

Het is noodzakelijk dat deze ontwikkelingen in samenhang worden gezien en vertaald naar de gevolgen voor de gemeentelijke organisatie. Duidelijk is dat de keuzes fundamenteel van aard zullen zijn. Kaasschaven volstaat niet meer. Maar het biedt ook kansen. Kansen voor een organisatie die zich ontwikkelt naar een meer regisserende en faciliterende rol in een samenwerking met regionale en lokale partners. Een organisatie waarin niet alles in regels wordt gevangen maar waar principes leidend zijn. Een organisatie ook die inspirerend is voor professionele medewerkers die zelfstandig zijn, verantwoordelijkheid nemen en zich betrokken voelen. Dat daarbij een inspirerende werkomgeving hoort die het nieuwe werken optimaal faciliteert zal duidelijk zijn. Wij stellen voor om daarvoor € 1,5 miljoen te reserveren, om in het nieuwe werken en de bijbehorende faciliteiten en werkomgeving te investeren. De kost gaat immers voor de baat uit om de organisatieverandering te kunnen maken en om de beoogde bezuinigingen te kunnen realiseren.

Bezuinigingen: Fiscale maatregelen

In het streven naar een gelijkblijvende gemeentelijke lastendruk zijn er ook in fiscale zin nog mogelijkheden om bij te dragen aan de bezuinigingsopgaven. Met name de aanbesteding van afvalcontracten die in 2017 op de rol staat levert, als gevolg van sterk veranderde marktomstandigheden, aanzienlijke voordelen op. Omdat deze structureel van aard zijn dienen die ingevolge de wettelijke bepalingen rondom kostendekkendheid (max 100% dekking) vertaald te worden in een verlaging van het tarief afvalstoffenheffing. Door verhoging van de OZB-tarieven tot een zelfde bedrag, dus met gelijkblijvende lastendruk voor de stad, ontstaat een meeropbrengst in de OZB die als extra dekkingsmiddel kan worden ingezet.

4.5 Intensiveringen: algemeen

In onderstaand overzicht is aangegeven welke voorstellen gedaan worden om de beschikbare middelen in de exploitatie in te zetten.

Tabel intensiveringsvoorstellen

Progr.	Nr	Product	Intensiveringsvoorstel	I/S	2014	2015	2016	2017
1	B1	110	Veiligheid: RIEC	S				50.000
1	B2	120	Middelen tbv capaciteit Veiligheid (1 jr)	I	292.000			
1		120	Taskforce B5	I	100.000	100.000	100.000	
1	B3	110	Veiligheidshuis: trajectregisseur (0,9 fte)	S	100.000	100.000	100.000	100.000
1		110	Veiligheidshuis: administratieve ondersteuner (1 fte)	S	68.000	68.000	68.000	68.000
2	B4	621	Meer participatie in Helmond	I	2.041.000			
2			dekking: MAU middelen	I	-2.041.000			
2	B5	604	Schulddienstverlening	I	400.000	400.000		
2			dekking: resultaatbestemming 2012	I	-300.000	400.000-		
2			dekking: Participatiebudget	I	-100.000			
2	B6		Budget formatie W&I tbv participatie	S	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000
2			dekking: participatiebudget	S	-1.700.000	-1.700.000	-1.700.000	-1.700.000
2			Budget formatie W&I tbv tijdelijk	I	1.300.000	1.300.000	1.300.000	
2			idem: dekking resultaatbestemming 2012	I	-1.000.000			
2			idem: dekking €2,9 mln eigen risico 2012	I	-300.000	-1.300.000	-1.300.000	
3	B7	603	Super Social en Lets ruilwinkel	I			115.000	115.000
3	B8	641	Huurcompensatie De Kamenij	S	30.000	30.000	30.000	30.000
			Huurcompensatie De Loop	S	4.000	4.000	4.000	4.000
5	B9	340	Marketing Centrum	I	50.000			
			Evenementensubsidies	I	30.000			
			Dekking: budget recreatieve taken	I	-80.000			
5	B10	510	Nog niet realiseren bezuiniging Kasteel	S	25.000			
5	B11	515	Subsidie St. Catharinagilde	S	6.500	6.500	6.500	6.500
6	B12	572	Berkendonk, exploitatiekosten	I	190.000			
7	B13	340	Food tech Park ontwikkeling, promotie, acquisitie	I	75.000			
7	B14	340	Bijdrage Brainport, jaarschijf 2017	I				PM
7	B15		Pilot beste dienstverlening van Nederland (per saldo)	I	0			
8	B16	850	Voortzetting startersleningen	I	200.000			
8	B17	880	Verlaging rentepercentage grondbedrijf	S	270.000	540.000	810.000	810.000
11	B18	225	Heroverweging onkruidbestrijding; stoppen 2014 t/m 2017	I	-110.000	-110.000	-110.000	-110.000
11	B19	230	Parkeerbeleid: tekorten op opbrengsten	S	700.000	700.000	700.000	700.000
11			Dekking: starting in voorziening op nul zetten	S	-700.000	-700.000	-700.000	-700.000
12	B20	780	ODZOB: ontMechting SRE MD	I	50.000			
			ODZOB: opstartkosten ODZOB	I	150.000			
			Dekking: compensatie gemeentefonds	I	-57.000			
			Boventallig personeel (jaarlijks aflopend met €100.000)	I	455.000	355.000	255.000	155.000
			ODZOB: Aanloopkosten	I	9.000	9.000		
			ODZOB: Collectieve taken	S	63.000	63.000	63.000	63.000
12	B18	780	Bezuiniging Regionaal Milieu Werkprogramma	I	130.000	130.000	130.000	130.000
13	B21	070	Rijbewijzen: Fluctuatie aantallen	I	94.000	67.000	39.000	12.000
			Rijbewijzen: maximeren tarief	I	166.000	166.000	166.000	166.000
			Dekking budget Stadswinkel	I	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
TOTAAL intensiveringen Structureel (S)					566.500	811.500	1.081.500	1.131.500
TOTAAL intensiveringen Incidenteel (I) €3.384.000					1.684.000	657.000	635.000	408.000
TOTAAL intensiveringen					2.250.500	1.468.500	1.716.500	1.539.500

4.5.1 Toelichting bestedingsvoorstellen

B1 110 Regionaal veiligheidsfonds (m.n. RIEC).

De verwachting is dat in 2013 de nieuwe politieregio Brabant-Oost vorm heeft gekregen. Binnen het gebied van de politie-eenheid hebben de burgemeesters van de 41 gemeenten in het gebied aangegeven bereid te zijn in gezamenlijkheid een aantal veiligheidprojecten vorm te willen geven. Daartoe wordt er een fonds opgezet voor het uitvoeren van regionale IVB projecten. Hierbij gaat het de komende jaren met name om de projecten Regionaal Informatie- en ExpertiseCentrum (RIEC) en

Prostitutie Controle Team (PCT). Het RIEC richt zich op de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit. Hiervoor is een combinatie nodig van bestuurlijke, strafrechtelijke en fiscale instrumenten. Het RIEC verzamelt en combineert de informatie, die nodig is voor een effectieve aanpak. De gemeente zal aan het RIEC in 2017 € 28.000 bijdragen. Voor het PCT en andere kleine projecten wordt uitgegaan van € 22.000. Deze bijdrage is al afgedekt voor de periode 2013-2016, maar kende nog geen structurele dekking voor de periode vanaf 2017.

B2 120 Middelen t.b.v. capaciteit Veiligheid (1 jr)

Voor het opvangen van deze extra werkzaamheden wordt een extra bedrag van € 292.000 beschikbaar gesteld voor de bekostiging van extra tijdelijke capaciteit. Dit wordt ingezet voor:

- Juridische ondersteuning: De burgemeestersbevoegdheden tot handhaving van de openbare orde zijn de afgelopen jaren verviervoudigd. Voorbeelden zijn de voetbalwet (gebiedsverbod), de wet tijdelijk huisverbod, bestuurlijk rechtelijke handhaving van de APV (samenscholingsverbod), het cameratoezicht enz. Daarbovenop brengen de masterplannen van de Taskforce meer uitvoerende taken op dit terrein met zich mee, bijvoorbeeld (her)invoering van een helingregister. Ook voor het takenpakket in het kader van de wet BIBOB geldt dat m.i.v. 1 april 2013 de toepassing van de wet wordt uitgebreid.
- Coördinatie HIT: Het is wenselijk om de taken van HIT/de werkwijze van HIT te verruimen van aanpak van overlast gevende panden naar een veel bredere doelstelling in het kader van de aanpak van de criminaliteit en wijkgerichte aanpak. De Taskforce-acties in 2011 en 2012 zijn in Helmond door HIT uitgevoerd, bovenop de normale werkzaamheden.
- Beleid/uitvoering: Probleem/informatie gestuurd werken, coördinatie van handhaving op tactisch niveau, samenwerking met het RIEC, deelname aan het informatieplein, deelname aan de sturen weegploeg, het ondermijningsbeeld, de IVB-structuur in Oost-Brabant; dit alles gaat in 2014 extra capaciteit vergen.

B2 120 Taskforce B5

In de periode 2011 tot en met 2013 levert de gemeente jaarlijks een bijdrage van € 100.000 aan de Taskforce B5. De Taskforce draagt bij aan de bestrijding van zware criminaliteit in Brabant. De bijdrage die Helmond doet is tot en met 2013 voorzien binnen de reserve veiligheid. De Taskforce zal nu 3 jaar langer worden doorgezet (periode 2014-2016).

B3 110 Trajectregie overleggen Veiligheidshuis (1,9 fte)

In het Veiligheidshuis worden voor verschillende doelgroepen, zoals ex-gedetineerden, veelplegers en dak- en thuislozen multidisciplinaire casusbesprekingen georganiseerd. Hiervoor vond inhuur plaats van een trajectregisseur (0,9 fte) en administratieve ondersteuning (1 fte). Deze inzet werd de afgelopen jaren gefinancierd uit subsidies. Deze subsidies zijn komen te vervallen. Gemeentelijke trajectregie voor genoemde doelgroepen is wettelijk verplicht dan wel in convenanten en bestuursovereenkomsten vastgelegd. Voor het kunnen voortzetten van de regietaak, is structureel € 168.000 benodigd.

B4 621 Meer participatie in Helmond (uitvoering MAU middelen)

Bij de begroting 2013 heeft uw gemeenteraad de motie 'op weg naar meer participatie in Helmond' aangenomen. Met de uitvoering van onderstaande projecten wordt gevolg gegeven aan deze motie. Dekking voor deze projecten wordt gevonden in de meerjarige aanvullende uitkering (MAU) 2011 waarbij het beschikbare bedrag van € 2.041.000 als taakstellend budget geldt. Het gaat hierbij om de volgende projecten.

- Trede 1 -4 participatieladder: De wet biedt mogelijkheden om tegenprestaties te verlangen van uitkeringsgerechtigden. De regeringspartijen hebben uitgesproken de Tegenprestatie naar Vermogen, waarvan Talent Verplicht de concrete uitwerking is in Helmond, verder door te

willen voeren. Met dit project richten wij ons op het leveren van een tegenprestatie door jongeren op de treden 1-4 van de participatieladder. Deze jongeren zijn niet binnen afzienbare tijd te bemiddelen en het doel is primair deze groep te activeren. Hiervoor wordt een pilot gehouden met een doorlooptijd van 2 jaar (voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de pilot). Het resultaat zal zich definiëren in termen als toename sociaal kapitaal en een minder grote zorgvraag.

- Trede 5-6 participatieladder: We gaan ook specifiek re-integratietrajecten ontwikkelen en inzetten op die jongeren met een verwachte trede 5/6 van de participatieladder. De jongeren op de treden 5/6 zouden middels actieve begeleiding binnen een termijn van uiterlijk 2 jaar bemiddelbaar moeten zijn naar de (reguliere) arbeidsmarkt. Dit betekent in feite dat alle jongeren met een arbeidsmarktperspectief daadwerkelijk een toekomstperspectief moet worden geboden, waarin zij maatschappelijk en economisch zelfredzaam zijn.
- Van school naar werk: Op dit moment bestaan er diverse systemen en processen binnen onze gemeente en binnen het onderwijs om jongeren zonder startkwalificatie en zonder werk te begeleiden. Een integrale aanpak hierbij ontbreekt. Het doel van dit project is het verankeren van integraal beleid tussen de diverse betrokken (gemeentelijke) partners en het ontwikkelen van een volgsysteem voor jongeren tot 27 jaar. We werken toe naar een geïntegreerde infrastructuur op zo'n wijze dat iedereen in beeld is en blijft op de route van school naar werk.

B5 604 Schulddienstverlening

De aanvragen voor de schulddienstverlening zijn de afgelopen jaren fors toegenomen. Naast mensen met een laag inkomen of een uitkering, worden ook steeds meer mensen met hoge(re) inkomens getroffen, dit als gevolg van baanverlies in combinatie met (hoge) hypotheeklasten. Zoals het zich nu laat aanzien, is het eind van de crisis nog niet in zicht. Het aantal aanvragen kan wellicht de komende jaren nog stijgen. Redenen hiervoor zijn: burgers met beginnende schuldenproblematiek zijn lastig te bereiken, de verwachting is dat de overheid de komende jaren fors meer moet bezuinigen en dat mensen te maken krijgen met stapelingseffecten. Tot en met 2013 is in het participatiebudget rekening gehouden met hogere kosten voor schulddienstverlening. Voorgesteld wordt om voor de jaren 2014 en 2015 de hogere kosten - geraamd op € 400.000 per jaar - voor € 700.000 te dekken uit de hiervoor (uitgeruide) middelen van de jaarrekening 2012 (resultaatbestemming), aangevuld met € 100.000 uit het participatiebudget in 2014. Voor de jaren daarna zal bezien worden hoe de klantenaantallen zich ontwikkelen en wat daarvan de gevolgen zijn.

B6 Doorontwikkeling afdeling Werk en Inkomen

Om de kwaliteit en effectiviteit van de huidige organisatie Werk & Inkomen te waarborgen, zal dekking moeten worden gevonden voor de gewenste inrichting en de omvang van de organisatie. Op basis van de meest recente uitgevoerde formatiecalculatie (onafhankelijke methodiek Stimulanz) is geconcludeerd dat de gewenste omvang van de organisatie van de afdeling Werk & Inkomen vastgesteld zou moeten worden op 146,86 fte. In de begroting is dit niet structureel afgedekt (verschil ca. 35 fte). Dekking voor deze formatie-uitbreiding wordt deels gevonden binnen het participatiebudget. Deze dekking is ingegeven vanuit een verschuiving van het uitbesteden van re-integratietaken aan derden naar uitvoering in eigen beheer. De ervaring is dat het uitvoeren van deze taken in eigen beheer efficiënter is dan het uitbesteden aan derden. Voorgesteld wordt het restant te dekken uit de middelen waarvoor bij de jaarrekening 2012 een bestemmingsvoorstel is opgenomen (onder de noemer "voordeel salariskosten").

B7 603 Super Sociaal en Let's ruilwinkel

Let's Ruilwinkel en Super Sociaal leveren niet alleen een bijdrage aan de armoedebestrijding, maar tevens aan maatschappelijke activering van kwetsbare groepen binnen onze gemeente. Subsidie is vastgelegd tot en met 2015.

Bij de begrotingsbehandeling 2013 is een motie aangenomen waarin het college wordt gevraagd de incidentele middelen aan de Let's Ruilwinkel en Super Sociaal structureel te maken. Het gaat daarbij om een toevoeging van een totaalbedrag van € 115.000 per jaar, waarvan € 75.000 voor de Super Sociaal en € 40.000 voor de Let's Ruilwinkel. Gezien de beperkte financiële ruimte wordt voorgesteld om incidenteel voor 2016 en voor 2017 € 115.000 (p.jr.) beschikbaar te stellen.

B8 641 Huurcompensatie accommodaties

Wijkhuis de Loop (met gymzaal) is in 2009 door de gemeente teruggekocht. Tot en met 2013 is de exploitatie m.b.t. dit pand afgedekt. Met ingang van 2014 ontstaat er een nieuwe financiële situatie. Het budget wordt met € 4.000 opgehoogd ten behoeve van huurcompensatie de Loop.

Wijkhuis de Kamenij is in 2009 door de gemeente om niet aangekocht. Ook hiervoor geldt dat tot en met 2013 de exploitatie is afgedekt. Het budget wordt met € 30.000 opgehoogd ten behoeve van huurcompensatie De Kamenij.

B9 340 Marketing centrum, evenementensubsidies

Voorgesteld wordt om in 2014 € 50.000 beschikbaar te stellen voor marketing centrum. Tevens wordt voorgesteld om het evenementensubsidiebudget voor 2014 met € 30.000 te verhogen, om zo als gemeente een impuls te kunnen geven aan het evenementenklimaat. Dekking wordt gevonden in het structureel beschikbare budget voor toeristisch-recreatieve taken. De inzet van deze middelen wordt bepaald aan de hand van een nog op te stellen marketingactiviteitenplan o.b.v. de marketingspeerpunten.

B10 510 Nog niet realiseren bezuiniging Kasteel (Museum)

In de begroting 2013 staat een bezuinigingstaakstelling van € 25.000, te realiseren door extra inkomsten uit verhuur van het Kasteel. Uit een evaluatie is gebleken dat deze taakstelling op dit moment nog niet te realiseren is. Voorgesteld wordt daarom om in 2014 dit "tekort" eenmalig af te dekken.

B 11 515 St. Catharinagilde:

In het kader van de centrumontwikkeling wordt de Gaviolizaal gesloopt. Hierin is ook het St. Catharinagilde gehuisvest. Na diverse pogingen is nu een goede oplossing voor het gilde gevonden door de ruimte aan te bieden van de voormalige buurtvereniging Kindervreugde aan Binderen 6 (bij scouting Leonardus). Voorgesteld wordt deze huisvesting met € 6.500 te subsidiëren t.b.v. de St. Catharinagilde (bekostiging hogere huur).

B12 572 Berkendonk

In afwachting van de ontwikkelingen van de Groene Peelvallei is het noodzakelijk om beheer, onderhoud en toezicht op en rond de recreatieplas Berkendonk tot en met 2014 te continueren. De kosten hiervan zijn geraamd op € 190.000 voor 2014.

B13 340 Doorontwikkeling Food Tech Park Brainport

Food is een economisch speerpunt van de gemeente Helmond. Vanuit dit speerpunt is onder andere begin 2013 de eerste fase van het Food Tech Park Brainport (FTPB) opgeleverd. Eenmalig wordt in 2014 € 75.000 beschikbaar gesteld om de formule en het concept Food Tech Park Brainport te verankeren en te waarborgen en om de gemeente Helmond als Food Technology stad te positioneren.

Hiervan zal € 30.000 worden ingezet om de formule en het concept Food Tech Park Brainport te verankeren en te waarborgen. Het bedrijfsleven, de Provincie Noord Brabant, SRE en Brainport hebben ook al toegezegd gezamenlijk hiervoor budget vrij te maken.

Voor de promotie en acquisitie voor het economisch speerpunt Food gemeente Helmond zal € 45.000 ingezet worden. Hiermee wordt Helmond als Food en Technology stad op de kaart gezet, worden bedrijven en intermediaire organisaties geacquireerd.

B14 340 Bijdrage Brainport 2017

Tot nu toe was het werd onze bijdrage aan Brainport jaarlijks bij de voorjaarsnota met 1 jaar verlengd.. Het ging daarbij om de nieuwe jaarschijf. In onze huidige meerjarenraming is al rekening gehouden met een bijdrage voor de jaren 2013-2016. Voordat wij overgaan tot een voorstel tot het opnemen van een bijdrage na 2016, willen we voor het aflopen van de huidige Brainportagenda (2016) een evaluatie laten plaatsvinden waarna pas de afweging over een bijdrage voor de nieuwe periode zal plaatshebben.

B15 Pilot beste dienstverlening van Nederland

De gemeente wil de dienstverlening richting ondernemers nog verder verbeteren. De gemeente legt als het ware “de rode loper” voor de ondernemers uit. Doel is bestaande ondernemers aan ons te binden en nieuwe ondernemers te boeien. Juist in deze tijd van recessie is het zaak om het bedrijfsleven zo optimaal mogelijk te ondersteunen, te begeleiden en te adviseren om daarmee een bijdrage te leveren aan het realiseren van een zo optimaal mogelijk ondernemersklimaat. Dekking van deze pilot vindt plaats door een beroep te doen op interne budgetten.

B16 850 Voortzetting startersleningen

Om ook in 2014 niet revolverende startersleningen te kunnen verstrekken wordt voorgesteld om voor het opvangen van de beheers- en rentekosten van de leningen in 2014 eenmalig € 200.000 beschikbaar te stellen.

Zonder bijdragen van derden (rijk, provincie, overige derden) kan hiermee in totaal € 1.350.000 aan startersleningen verstrekt worden. Uitgaand van een gemiddeld leningbedrag van € 30.000 zijn dit 45 leningen. De berekening van het bedrag van € 1.350.000 is gebaseerd op een aantal aannames en de realisatiecijfers Helmondse startersleningen tot nu toe.

Als derden ook in 2014 (gaan) bijdragen in de kosten dan kunnen er, afhankelijk van de omvang van deze bijdrage(n), met het gemeentelijke kostenaandeel van € 200.000 meer leningen verstrekt worden.

B 17 Verlaging rentepercentage grondexploitatie

Zoals bekend zijn de rentekosten een belangrijke kostenfactor voor de grondexploitatie. De druk hiervan neemt toe naarmate grondopbrengsten vertragen en de looptijd van plannen worden verlengd. Momenteel wordt aan de grondexploitatie een percentage van 4% toegerekend, hetgeen 0,75 % hoger is dan het gemiddelde rentepercentage voor de overige gemeentelijke investeringen. Voorheen was een dergelijke hogere rente verantwoord omdat ten tijde van renteverlagingen deze hogere rentekosten al geheel waren voorzien en afgedekt in de plannen en daarbij behorende opbrengsten. Gelet op de huidige economische situatie en de financiële druk op het grondbedrijf wordt bij deze voorjaarsnota voorgesteld om de doorberekende rente aan het grondbedrijf ingaande 2014 in 3 jaarlijkse stappen van 0,25% te verlagen tot 3,25% in 2016. Dit geeft de grondexploitatie voor de toekomst meer “lucht”. Verder heeft dit als effect, dat de contante waarde van de tekorten op de grondexploitaties € 6 miljoen lager wordt waardoor eveneens € 6 miljoen van de voorziening ter afdekking van deze tekorten eenmalig vrijvalt. Deze vrijval is betrokken bij de incidentele ruimte van deze voorjaarsnota en de inzet daarvan.

Hier staat tegenover, dat de voorgestelde renteverlagingen voor het grondbedrijf leiden tot een extra budgettaire belasting op onze gemeentebegroting van olopend tot € 810.000 structureel in 2017.

B18 225 Heroverweging onkruidbestrijding / 780 Bezuiniging Regionaal Milieu Werkprogramma
Binnen het Regionaal Milieu Werkprogramma dat wordt uitgevoerd door het SRE dient een bezuiniging te worden gerealiseerd, (besluitvorming van de Regioraad). De haalbaarheid van deze bezuiniging kan niet worden gerealiseerd binnen het Regionaal Milieu Werkprogramma. Jaarlijks wordt een bedrag van € 130.000 opgenomen voor 2014 t/m 2017. Dekking is voorzien binnen programma 11, door vermindering van de chemische onkruidbestrijding met € 110.000, naar de minimale variant voor 2014 t/m 2017.

B19 230 Parkeerbeleid

Als gevolg van de economische situatie blijven de parkeerinkomsten structureel achter bij de ramingen. Het uitgangspunt blijft, dat het begrote saldo van ca. € 825.000 ten gunste van de exploitatie wordt gerealiseerd. De vaste storting in de voorziening parkeerfonds blijkt in de praktijk niet haalbaar en zoals het er nu naar uitziet ook niet meer nodig. Voorgesteld wordt om de storting in de voorziening parkeerfonds van € 700.000 af te ramen. Eventuele (toekomstige) afwijkende saldi van de parkeerexploitatie worden geëgaliseerd via het parkeerfonds. Wij houden u op de hoogte ten aanzien van de ontwikkelingen.

B20 780 Omgevingsdienst Zuid Oost Brabant (ODZOB)

Met ingang van 1 juni 2013 (streefdatum) wordt de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) operationeel. De gemeente Helmond participeert, samen met alle regiogemeenten en de provincie Noord Brabant, in de gemeenschappelijke regeling die hieraan ten grondslag ligt. De gemeente Helmond draagt vanuit deze rol/positie ook bij in de opstartkosten. Zij is daarnaast ook (mede) risicodragers van de ontvlechting SRE MD (incl. boventallig personeel).

B21 HP 070 Rijbewijzen

Het jaarlijkse (verwachte) aantal verkochte rijbewijzen kent fluctuaties. Daarnaast is er een maximumtarief voor de rijbewijzen aangekondigd (van ca. € 37), terwijl het huidige Helmondse tarief € 57,40 bedraagt. Als gevolg hiervan wordt voor de komende jaren verwacht dat de inkomsten uit rijbewijzen substantieel lager zullen zijn. Deze lagere inkomsten zullen slechts gedeeltelijk uit middelen van de Stadswinkel gecompenseerd kunnen worden, door minder ambtelijke inzet (€ 60.000). Daarom wordt voorgesteld het resterende tekort voor de komende jaren incidenteel af te dekken.

4.6 Investeringsruimte en intensiveringen

Bepaling investeringsruimte

Met uw raad is afgesproken dat het investeringsprogramma gebaseerd moet zijn op een reële planning. Bovendien moet het beroep op de ruimte voor onrendabele investeringen passen binnen de jaarlijks beschikbare middelen. Hiermee moet worden voorkomen dat er in de toekomst achterstanden ontstaan in de uitvoering van het investeringsprogramma.

In 2012 is het investeringsprogramma slechts gedeeltelijk aangevraagd. Conform de met uw raad afgesproken werkwijze hebben wij bij de opstelling van het nieuwe investeringsprogramma 2013 t/m 2017 rekening gehouden met deze achterstand uit 2012. De investeringen die wel gepland waren voor 2012, maar niet uitgevoerd konden worden en alsnog in 2013 moeten worden uitgevoerd, zijn dus (inclusief bijbehorende dekking) ingepast in de jaarschijf 2013 en later. E.e.a wordt overigens ook per project toegelicht in het jaarverslag behorende bij de jaarrekening 2012.

In bijlage 1 Concept investeringsprogramma periode 2013-2017 is dit geëffectueerd. De investeringen Samen Investeren zijn (op uw verzoek) geheel geïntegreerd in het investeringsprogramma. Het betreft hier uitsluitend dat gedeelte van Samen Investeren waarvoor per 1 januari 2013 nog geen krediet is gevoteerd. In bijlage 4 wordt u separaat geïnformeerd over de voortgang m.b.t. Samen Investeren voor zover dit betrekking heeft op de lopende begroting.

Inzet Investeringsruimte

De ruimte voor onrendabele investeringen bedraagt jaarlijks ruim € 8,3 miljoen. Het beleid is om jaarlijks (afgerond) € 5,9 miljoen in te zetten voor de strategische investeringen. Van het restant wordt het grootste gedeelte ingezet voor doorlopende investeringsreeksen en impulsen. De overige investeringen worden mogelijk gemaakt door incidentele middelen, subsidies en onttrekking uit reserves.

De investeringsplanning voor de komende jaren wordt in bijlage 1 van deze voorjaarsnota per programma weergegeven. Bij deze planning hebben wij rekening gehouden met bovenstaande hoofdverdeling.

Naast de doorgeschoven ruimte uit 2012 zijn de volgende dekkingsmiddelen ingezet voor het nieuwe investeringsprogramma 2013 t/m 2017:

- de bestaande dekking uit het investeringsprogramma 2013 t/m 2016:
- de ruimte voor onrendabele investeringen 2017 ad € 8.319.484.
- van de beschikbare incidentele middelen (zie onderdeel 4.3) wordt een bedrag van € 735.000 ingezet voor investeringen.
- overige dekkingsmiddelen zoals reserves en bijdragen derden (directe dekking).

In de tabel hierna wordt een totaalbeeld gegeven van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren en de dekkingsmiddelen die hierbij zijn gebruikt.

Tabel recapitulatie investeringsprogramma.

	2013	2014	2015	2016	2017	Totaal
Totaal Investerings	75.682.912	26.750.010	15.025.922	9.429.804	9.187.354	136.076.002
Dekking:						
"directe" dekking	49.247.212	24.980.774	6.681.457	2.000.000	1.934.000	84.843.443
ruimte onrendabele investeringen	16.204.805		2.337.275	2.337.275	2.337.275	23.216.630
incidentele middelen 2014		735.000				735.000
Strategische investeringen	11.873.109		5.982.209	5.982.209	5.982.209	29.819.736
Totaal dekking	77.325.126	25.715.774	15.000.941	10.319.484	10.253.484	138.614.809
Saldi na dekking	1.642.214	-1.034.236	-24.981	889.680	1.066.130	2.538.807

4.6.1 Nieuwe investeringen.

In de tabel hiervoor zijn de totaalbedragen opgenomen van de investeringen uit het nieuwe investeringsprogramma. Voor een gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar de bijlage bij deze voorjaarsnota, waarin het concept-investeringsprogramma is opgenomen.

In dit nieuwe investeringsprogramma is een aantal intensiveringen (nieuwe investeringen) opgenomen. Om u een totaalbeeld te geven van deze intensiveringen in het investeringsprogramma is onderstaande tabel opgesteld. Hierin vindt u dus alle nieuwe investeringen uit het investeringsprogramma terug.

Tabel nieuwe investeringen

Prog.	Nr.	Pro-duct	Onderdeel	Investerings 2014-2017 (x €1.000)				Totaal 2014-2017
				invest. 2014	invest. 2015	invest. 2016	invest. 2017	
3	IN1	641	Verbeterde wijkaccommodatie Geseldonk (motie)	300				300
4	IN2	410	Investerings onderwijsgebouwen				454	454
			Idem, dekking vrijval kapitaallasten				-454	-454
6	IN3	550	Kunstgras Rood-Wit	500				500
			Dekking: bijdrage uit sportbegroting	-140				-140
8	IN4	850	Aanpak Leonardusbuurt (Binn.-Oost)	75				75
10	IN5	210	Mobiliteit; Noord-Oost Corridor (De Ruit) bijdrage Helmond			1.350	1.350	2.700
			Dekking: reserve strategische investeringen			-1.350	-1.350	-2.700
	IN6	260	VRI's extra intensivering				PM	0
11	IN7	210	Opwaarderen openbare verlichting, woonwijken (reeks)				112	112
11	IN8	580	Opdruk boomwortels Brandevoort	450				450
			Dekking: Grondbedrijf	-90				-90
			Dekking: krediet veiligheidsplan bomen	-360				-360
13	IN9	070	Strategische investeringen				5.982	5.982
			TOTAAL IVP 2014-2017	735	0	0	6.094	6.829

4.6.2 Toelichting voorgestelde nieuwe investeringen

IN 1 641 Verbetering wijkaccommodatie Geseldonk

Bij de vaststelling van de begroting 2013 is een motie aangenomen waarin verzocht werd om een plan van aanpak op te stellen voor de ontwikkeling van een Multi Functioneel Centrum Mierlo-Hout (Geseldonk). Samen met het bestuur van de Stichting Gemeenschapshuis Mierlo-Hout en de Commissie 2016 (afvaardiging wijkraad en verenigingen) zijn we hiermee gestart.

Er is nog onvoldoende zicht op de consequenties van de deprivatisering en het daarmee toepassen van het gemeentelijk accommodatiebeleid voor de exploitatie van de wijkaccommodatie. Momenteel

wordt gewerkt aan een ontwikkelingsplan voor de wijkaccommodatie en vinden er gesprekken plaats om meer zicht te krijgen op de toekomstige exploitatie. De verwachting is dat de beheerskosten niet volledig binnen de exploitatie opgevangen kunnen worden. Indien er een structureel exploitatietekort ontstaat, stellen we voor om ruimte te zoeken binnen het totale subsidiebudget voor de wijkaccommodaties. De consequentie daarvan is dat een of meerdere andere wijkaccommodaties minder subsidie zullen ontvangen.

De investering in het gebouw zal op basis van de huidige ramingen niet passen binnen de beschikbare ruimte van €700.000, maar is er €300.000 extra nodig om de verbouwing op een representatieve manier te verwezenlijken.

IN 2 410 Investeringsplan onderwijsgebouwen

Het betreft hier het aanvragen van de jaarschijf 2017 die betrekking heeft op een doorgaande reeks. Deze wordt jaarlijks ingezet voor de investeringen/onderhoud in onderwijsgebouwen. De investering wordt gedekt uit de vrijval van kapitaallasten van eerdere investeringen in onderwijsgebouwen.

IN 3 550 Kunstgras Rood-Wit

In de strategische sportnota is het spoor uitgezet om toe te werken naar een intensiever gebruik van de sportparken. Bij de renovatie van natuurgrasvelden is daarom de afweging gemaakt of kunstgras het gebruik van het sportpark zal verhogen en of meer inwoners van de wijk hierdoor terecht kunnen op de sportparken. Sportvereniging Rood-Wit zit qua normgebruik van het veld tegen de uiterste grens en aan gaat hier met het werkelijke gebruik en multifunctioneel gebruik door scholen, wijk en JIBB overheen. De kwaliteit van de velden heeft hieronder te lijden. In het kader van de sport- en beweegparken en de extra inzet op sportstimulering in de wijken is een kunstgrasveld noodzakelijk om voldoende capaciteit aan velden te bereiken. De aanlegkosten bedragen €500.000. Binnen de begroting van sport kan eenmalig €140.000 als dekking worden ingezet.

IN 4 850 Aanpak Leonardusbuurt (Binn.-Oost)

In het Wijkontwikkelingsprogramma Binnenstad Oost werd het meest noordelijke deel van de wijk - de Leonardusbuurt - aangeduid als een gebied waar op korte termijn vooral verbetering van de leefbaarheid en aanpak van de openbare ruimte aan de orde is. Op langere termijn zou een meer structurele aanpak noodzakelijk zijn, waarbij o.a. sloop, nieuwbouw en renovatie aan de orde zal zijn. Woningbouwvereniging Volksbelang is, als grootste woningeigenaar, inmiddels een plan voor het strategisch voorraadbeheer aan het opstellen. Hierbij wordt gedacht aan de aanpak van 660 woningen. Het gaat grotendeels om renovatie maar ook gedeeltelijke sloop en nieuwbouw. Wij stellen voor om in 2014 een bedrag van €75.000 beschikbaar te stellen voor de integrale planvorming, waarbij aandacht is voor fysieke, maar ook maatschappelijke en economische ingrepen. Deze planvorming dient richting en sturing te geven aan de revitalisering van de Leonardusbuurt. De gesprekken met Volksbelang zijn inmiddels opgestart teneinde een integrale aanpak te waarborgen.

IN 5 260 VRI's extra intensivering

In het huidige beheerplan verkeersregelinstallaties is rekening houdend met de gewijzigde vervangingssystematiek een planning opgesteld van de te vervangen installaties tot en met 2020. De investeringsreeks is toereikend tot 2016, daarna zullen andere keuzes moeten worden gemaakt ten aanzien van onderhoud en vervanging. In 2013 zal eerst een visie moeten worden ontwikkeld over de vervanging en het onderhoud van het totaal aantal verkeersregelinstallaties, waarna een aangepast beheerplan zal worden voorgelegd.

IN 6 210 Mobiliteit: Noord-Oost Corridor (De Ruit) bijdrage Helmond

Voor de totale financiering van Brainport Oost is ruim €880 miljoen (Noordoost-corridor en Rijk van Dommel en Aa) benodigd. Naast een bijdrage van het SRE, Provincie en Rijk wordt van de betrokken gemeenten een totale bijdrage verwacht van €59 miljoen. Op basis van de huidige inzichten wordt een bijdrage van Helmond van €6,75 miljoen voorzien. Hiermee wordt ook rekening gehouden in het kader van strategische investeringen. Uitgaande van een gespreide bijdrage over 5 jaar wordt in het investeringsprogramma vanaf 2016 (voor de eerste 2 jaar) jaarlijks een bedrag van €1,35 miljoen opgenomen met dekking uit de reserve strategische investeringen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel strategische investeringen.

IN 7 210 Opwaarderen openbare verlichting, woonwijken (reeks)

De middelen voor onderhoud en vervanging van de openbare verlichting zijn afgestemd op het aanwezige areaal. Op diverse locaties is een opwaardering van de openbare verlichting ter verhoging van het veiligheidsgevoel (leefbaarheid, verkeers- en sociale veiligheid) gewenst, wat in combinatie met reguliere werkzaamheden direct meegenomen kan worden of via kleine projecten kan worden toegevoegd. Dit gebeurt met name ook naar aanleiding van vragen van bewonersvertegenwoordigingen. Het betreft het voortzetten van een bestaande investeringsreeks van €112.000 voor 2017.

IN 8 580 Opdruk boomwortels Brandevoort

De inventarisatie van de verhardingsopdruk door boomwortels in de nieuwe wijken Brandevoort en Akkers, waar de meeste bomen in de verharding staan heeft, voor deze wijken een sterke toename van de wortelopdruk in beeld gebracht. Het is noodzakelijk de problematiek van deze verhardingsopdruk aan te pakken. Voor 2014 wordt hiervoor een investering van €450.000 beschikbaar gesteld voor het oplossen van de (grootste) knelpunten. De middelen hiervoor zijn beschikbaar middels een bijdrage van het grondbedrijf en het krediet veiligheidsplan bomen.

IN 9 070 Strategische investeringen

Dit betreft de reservering in het IVP voor strategische investeringen in 2017. (zie onderdeel strategische investeringen)

5 Decentralisatie Rijkstaken

Met de vorming van het kabinet Rutte-II en het nieuwe Regeerakkoord is nader invulling gegeven aan de reeds eerder ingezette voorbereidingen op de transitie. Ook zijn er nieuwe decentralisaties aangekondigd. Hieronder worden deze zaken toegelicht.

5.1.1 Begeleiding AWBZ

In het kader van het nieuwe Regeerakkoord komen er nieuwe taken en bezuinigingen op de gemeente af:

- Vanaf 2013 worden er geen aanspraken meer geïndiceerd voor Zorgzwaartepakket (ZZP) 1 en 2, de benodigde zorg wordt extramuraal geleverd en de overige ondersteuning (geschikte huisvesting, hulp bij het huishouden, ontmoetingsfunctie, maaltijden, e.d.) dient eventueel binnen de Wmo te worden geleverd, als mensen dat niet zelf kunnen organiseren. Daarna wordt gefaseerd een verdere extramuralisering doorgezet voor de ZZP 3 en 4. Er zal nog wel eerst nader onderzoek naar plaatsvinden. Gemeenten worden landelijk met €29 miljoen gecompenseerd voor een extra beroep op de Wmo.
- Vanaf 2014: het budget Hulp bij het huishouden wordt inkomensafhankelijk en er vindt een korting plaats van 75%. Dit geldt in 2014 voor de nieuwe cliënten, in 2015 ook voor de bestaande cliënten.
- In 2015: Extramurale persoonlijke verzorging naar gemeenten, per 2014 worden de aanspraken binnen de AWBZ al beperkt. Een voorgenomen korting van 25% op het budget
- In 2015 komt de (AWBZ-)begeleiding over naar de gemeenten. Nog onduidelijk is wat er precies met de dagbesteding gaat gebeuren (er is sprake van dat er geen nieuwe instroom binnen de AWBZ meer plaats zal vinden vanaf 2014).

Overwegingen

De voorbereiding op de decentralisatie van de functie begeleiding is reeds vanaf 2011 ter hand genomen, in Peelregionaal verband. Via de voorgenomen samenwerking binnen de Peelregio op prestatievelid 6 van de Wmo proberen we de uitvoering zo efficiënt mogelijk in te richten. Het streven is om in 2014 een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie in te richten, met een goede lokale aansluiting en borging binnen (het beleid van) de Peelgemeenten. Op deze wijze willen wij er klaar voor zijn om de decentralisaties zo doelmatig mogelijk uit te voeren op het moment dat de middelen en taken overkomen.

Kansen en risico's

Het toevoegen van deze nieuwe taak binnen de Wmo biedt de gemeenten de uitdaging om daadwerkelijk meer vorm te geven aan de participatie en inclusie van deze doelgroepen. Wij zien hier zeker mogelijkheden toe, met name als het gaat om de categorieën die over het algemeen vrij lichte vormen van begeleiding krijgen. Voor deze doelgroepen is het van groot belang om zich meer onderdeel te voelen van de samenleving en zich te kunnen ontwikkelen naar vermogen. Daarbij moeten we niet de beperkingen, maar juist de mogelijkheden van mensen met een beperking centraal stellen. In dat kader moeten we onderzoeken hoe we (voorzieningen en organisaties binnen) de samenleving beter kunnen faciliteren en stimuleren om deze doelgroepen op te nemen en te ondersteunen. We willen hierbij zoveel mogelijk aansluiten bij het welzijnsbeleid. Zodoende werken we aan een bredere basis om allerlei doelgroepen op een goede manier een plek te bieden binnen bestaande en algemene voorzieningen.

Een belangrijk financieel risico is de voorgenomen korting op het budget van hulp bij het huishouden. Onderliggende aanname is dat veel mensen die er nu gebruik van maken in staat zijn om dit zelf te bekostigen. Uit eerste landelijke cijfers blijkt dat reeds nu al 80% van de mensen die hier gebruik van maakt, een laag inkomen rond het minimum heeft. Daarmee ontstaat er een financieel risico voor gemeenten, op het moment dat wordt vastgesteld dat er een grotere groep mensen de ondersteuning wel degelijk nodig heeft en deze niet zelf kan bekostigen. We zullen actief op zoek moeten gaan naar alternatieve en minder kostbare vormen van ondersteuning.

De VNG heeft inmiddels gereageerd op de decentralisaties in het sociale domein, in het bijzonder de decentralisatie van de AWBZ. Er is gevraagd om nader onderzoek naar de financiële effecten en de noodzakelijke voorwaarden van de voorgenomen decentralisaties. Er is zorg uitgesproken dat binnen de huidige voorwaarden de noodzakelijke ondersteuning van kwetsbare mensen mogelijk niet op een verantwoorde wijze kan worden ingevuld. In de komende maanden zal de discussie hierover landelijk gevoerd worden en zal blijken welke ruimte er is voor aanpassingen.

Oplossingsrichtingen

Het over te hevelen (AWBZ-)budget is taakstellend voor de uitvoering van de nieuwe opdracht. Gezien de verwachte krapte van het beschikbare budget zal daarbinnen gezocht moeten worden naar besparingen en alternatief aanbod.

Het coalitieprogramma 'Samen daadkrachtig' spreekt de ambitie uit dat al onze burgers meedoen en erbij horen. Daarbij doen wij een beroep op de eigen verantwoordelijkheid en kracht van iedereen. We verwachten van inwoners dat ze een bijdrage leveren aan onze stad en zetten wederkerigheid centraal. Het Wmo-beleid sluit hierop naadloos aan. Dit betekent dat wij ook voor de nieuwe doelgroepen het ondersteuningsaanbod zoveel mogelijk via deze lijnen vorm moeten geven: algemeen toegankelijke voorzieningen, activeren van het sociale netwerk, uitgaan van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de betrokkenen zelf. Ondersteuning en begeleiding zou zich met name moeten richten op de *extra* noodzakelijke faciliteiten of voorzieningen.

We willen 2013 en 2014 vooral gebruiken als voorbereidingsjaren om zicht te krijgen op de problematiek, de behoeften en de mogelijke oplossingen. Waar mogelijk zullen we pilots initiëren. We zetten daarbij in op innovatie, samenwerking en het voorkomen en bestrijden van overlap in het aanbod. In overleg met de betrokken instellingen onderzoeken we hoe we zoveel mogelijk bureaucratie weg kunnen halen uit inkoop- en verantwoordingsprocessen. Dit laatste zou mogelijk bevorderd kunnen worden door hierin samen te werken met de Peelgemeenten.

Daarnaast ligt er een kans in het meer integraal bekijken van de situatie en de behoeften van de betrokken persoon en diens sociale netwerk. Door in complexe (gezins-)situaties niet uitsluitend naar de persoon zelf te kijken, maar ook te kijken naar het faciliteren of versterken van het sociale systeem, kan er wellicht een structurele oplossing worden geboden die voor alle betrokkenen beter is. Door het verbinden van de ontwikkelingen binnen het sociale domein (de drie decentralisaties: AWBZ, Jeugd en de Participatiewet) kunnen we integrale oplossingen organiseren en eventuele overlap voorkomen.

5.1.2 Transitie Jeugdzorg

Per 1 januari 2015 wordt de volledige zorg voor jeugd gedecentraliseerd. Naast transitie van de jeugdzorg spreken we van transformatie. Gezien de inhoudelijke noodzaak om de zorg aan kinderen en gezinnen te verbeteren, in combinatie met de druk van de grootschalige bezuinigingen, is het aan de gemeente om het jeugdzorgstelsel ingrijpend te veranderen. De gemeente zal daarbij de balans moeten vinden tussen sturing en financiële beheersing enerzijds en ruimte voor maatwerk door

zorgprofessionals anderzijds. Het kabinet heeft als uitgangspunt dat gemeenten voldoende beleidsruimte hebben om deze noodzakelijke transformatie door te voeren.

Stand van zaken

Vanwege het belang en de omvang van de jeugdzorgtaken die op gemeenten afkomen hebben de zes gemeenten van de Peelregio afgesproken de voorbereiding samen op te pakken. De uitgangspuntennotitie "Jeugdzorg, in samenhang en effectief" is door alle gemeenteraden in de Peelregio in het laatste kwartaal van 2012 vastgesteld en bevat kaderstellende uitgangspunten voor de voorbereidingen. Daarnaast wordt afgestemd in SRE-verband omdat voor sommige zorgvormen het SRE-gebied wellicht de juiste schaal is.

Financieel kader

Ten opzichte van de vorige kabinetsperiode ligt er een extra taakstelling van € 150 miljoen, bovenop de € 300 miljoen uit het vorige Regeerakkoord. Dit betekent een extra korting van circa 15% van het budget, afhankelijk van het te overhevelen macrobudget. Vanaf 2012 bezuinigt het kabinet al op de jeugdzorg, de effecten daarvan op het over te hevelen macrobudget zijn nog onbekend. In de meicirculaire van 2013 wordt het financieel verdeelmodel gepubliceerd. De septembercirculaire 2013 dient vervolgens een grote mate van zekerheid te bevatten over de budgetten waarmee de gemeenten vanaf 2015 aan de zorg voor jeugd uitvoering moeten geven. Een zeer ruwe inschatting is dat Helmond € 17-18 miljoen per jaar zal ontvangen voor het uitvoeren van de jeugdzorgtaken.

Wat zijn de risico's?

Uiteraard zijn er aan een operatie van deze omvang ook risico's verbonden:

- De nieuwe concept-jeugdwet kent op onderdelen stringente voorwaarden en beperkt daarmee de beleidsvrijheid van gemeenten. De eerder genoemde kortingen en bezuinigingen vormen daarmee een risico voor de haalbaarheid van de uitvoering.
- Conform de nieuwe concept-jeugdwet beslist de kinderrechter over het inzetten van jeugdzorg in het gedwongen kader en blijft de huisarts een belangrijke verwijzer naar jeugdzorg. De gemeente wordt echter verantwoordelijk voor de zorg die geleverd wordt en betaalt deze. Dit vraagt om een goede samenwerking en/of mogelijkheden om te sturen op het volume.
- Zorgaanbieders kunnen te maken krijgen met frictiekosten voor wachtgeld en kapitaalslasten indien gemeenten geen of minder diensten inkopen dan de financiers (bijv. de provincie) voor de transitie deden. Landelijk zullen hierover goede afspraken moeten worden gemaakt.
- De transitie jeugdzorg moet ook gezien worden in het licht van andere grote decentralisaties zoals de overheveling van de AWBZ, passend onderwijs en de participatiewet. Dit vraagt om een integrale benadering van jeugdigen en gezinnen. Daarnaast bestaat het risico op cumulatieve- en waterbedeffecten.

5.1.3 Participatiewet

Er is grote onzekerheid gecreëerd in het Sociale domein door de recente ontwikkelingen. De Participatiewet wordt met het recente Sociaal Akkoord fors herijkt, met naar het zich laat aanzien een forse toename van financiële risico's voor de gemeenten en minder beleidsvrijheid. Ook heeft dit naar het zich laat aanzien consequenties voor de gezamenlijke decentralisaties. Het huidige kabinet Rutte II wilde de huidige Wet Werk en Bijstand met ingang van 1 januari 2014 vervangen door de Participatiewet. Tijdens het traject van besluitvorming (status: advies Raad van State) is een Sociaal Akkoord gesloten dat ook van invloed is op de voorliggende Participatiewet. De contouren van de Participatiewet waren gedeeltelijk al ingevuld met de concept wetgeving van de Wet Werken naar Vermogen. Met het controversieel verklaren van de Wet Werken naar Vermogen worden een aantal items naar verwachting verwijderd en of aangevuld. De Participatiewet en het Sociaal Akkoord hebben

veel impact, zowel ieder voor zicht als op elkaar. Met de combinatie Participatiewet en Sociaal Akkoord treedt de Participatiewet per 1 januari 2015 in werking en wordt de Wet Sociale Werkvoorziening die datum beëindigd. Verder blijft de Wajong alleen bestaan voor duurzaam volledig arbeidsongeschikte mensen.

De WSW wordt afgebouwd via een sterfhuisconstructie. Dat betekent dat het aantal Wsw-werknemers in de loop van de tijd afneemt. In het Sociaal Akkoord is opgenomen dat de Sw-bedrijven omgebouwd worden tot werkbedrijven, met in de leiding gemeente(n), werkgevers en UWV. In die werkbedrijven komt de mogelijkheid beschut werken te gaan organiseren. Voor Helmond gaat het daarbij om ongeveer 290 plaatsen. De beloning wordt volgens het Sociaal Akkoord gekoppeld aan het CAO loon van de werkgever. De gemeente betaalt het verschil tussen loonwaarde en 100% WML in de vorm van loonkostensubsidie. De criteria die gaan gelden voor de doelgroep beschut werken moeten nog verder ingevuld worden.

Verder kent de nieuwe Participatiewet een aantal kenmerken. Naar verwachting worden die per 1 januari 2014 ingevoerd als intensivering Wwb maatregelen 2014. Zo moet werk lonen en vindt er afschaffing van de toeslag voor eenoudergezinnen plaats. De kindertoeslag wordt ter compensatie (gedeeltelijk) verhoogd. Verder wordt de arbeids- en re-integratieplicht beter geduid.

Voor uitkeringsgerechtigden wordt een plicht tot tegenprestatie voor de ontvangen uitkering ingevoerd. Van de uitkeringsgerechtigde wordt ook meer verwacht, bijvoorbeeld het niet voldoen aan de sollicitatieplicht betekent 3 maanden geen uitkering. Overigens worden de arbeidsverplichtingen en duur en hoogte van de bijbehorende sancties geüniformeerd.

Ernstige misdragingen tegen ambtenaren leidden tot onmiddellijke stopzetting van de uitkering. Verder wordt taalvaardigheid, om deel te kunnen nemen in de maatschappij en het arbeidsproces, verder aangescherpt nu bij het niet beheersen van de Nederlandse taal er geen recht op uitkering meer bestaat.

De invoering van de Participatiewet ging al gepaard met forse bezuinigingen. Naar het zich nu laat aanzien wordt de financiële druk groter door het Sociaal Akkoord. Oorzaak is o.a. gelegen in het feit dat loonkostensubsidie wordt ingevoerd, maar niet duidelijk is of dat uit het Inkomensdeel gefinancierd kan worden. Mogelijk moeten die kosten uit het Participatiebudget gefinancierd worden. De populatie die aan het werk gaat via het nieuwe 'beschut werken' bij het werkbedrijf, drukt op het Participatiebudget en valt onder Wsw-Cao. De doelgroep beschut werk krijgt, volgens de uitleg van het Sociaal Akkoord door het ministerie van Szw, een dienstverband bij de gemeente. Cijfermatig is er nog veel onduidelijkheid. Er zijn alleen nog maar macro gegevens bekend, waarvan de implicaties op gemeentelijk niveau nog onvoldoende duidelijk zijn.

Wajong

Voor nieuwe 'niet volledige en duurzame arbeidsongeschikten' is per 1 januari 2015 niet de Wajong, maar de Participatiewet beschikbaar. In de brief van het ministerie van Szw (11-4-2013, kenmerk: 20130000045997) met de resultaten van het sociaal overleg is opgenomen dat de huidige Wajong herkeurd wordt. Een deel van het 'UWV-budget' voor deze doelgroep komt naar de gemeenten.

Huishouduitkeringstoets

De eerder ingevoerde en weer beëindigde Huishoudinkomenstoets wordt vervangen door de Huishouduitkeringstoets. Het normbedrag wordt in die beoogde regeling verlaagd naar mate meer in het huishouden inwonende volwassenen aanwezig zijn. Doel is het voorkomen van stapeling van uitkeringen. Loon uit werk wordt in de regeling niet verrekend en elk gezinslid blijft een zelfstandig recht op uitkering houden. De inwerkingtreding is voorzien op 1 juli 2014 (behandelingskalender nieuwe wetgeving).

5.1.4 Inkomensondersteuning en langdurigheidstoelage

In het Regeerakkoord zijn wijzigingen aangekondigd op het terrein van de inkomensondersteuning. Zo komt er in 2015 een gemeentelijke maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten. Dit ter vervanging van de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg), de fiscale regeling voor aftrek van specifieke zorgkosten en de Compensatie Eigen Risico (CER). Verder is per 2014 een verdere intensivering van het armoedebeleid aangekondigd, waarbij de mogelijkheden voor individuele bijzondere bijstand verder worden verruimd. De langdurigheidstoelage wordt vervangen door een individuele toeslag voor personen die langdurig een laag inkomen hebben. Voor dit pakket op het terrein van de inkomensondersteuning worden extra middelen door het Rijk beschikbaar gesteld. Aan de nieuwe maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten zal binnen de gestelde kaders gemeentelijke invulling moeten worden gegeven. Tevens zal de huidige regeling langdurigheidstoelage moeten worden aangepast.

5.1.5 Doordecentralisatie onderwijshuisvesting

In 2012 is de decentralisatie van het onderhoud van het primaire onderwijs (PO) naar de schoolbesturen aangekondigd. In het nieuwe wetsvoorstel wordt de overdracht van de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud en aanpassingen aan schoolgebouwen naar de schoolbesturen geregeld. De invoeringsdatum was gepland op 1 januari 2014 maar is recent uitgesteld naar 1 januari 2015.

De gemeente heeft de zorgplicht voor het onderwijs. Deze zorgplicht geeft de gemeente verantwoordelijkheid voor de realisatie van voldoende en goede onderwijshuisvesting. De gemeente ontvangt hiervoor jaarlijks middelen van de overheid. Ten aanzien van de verantwoordelijkheden is een verdeling gemaakt van verantwoordelijkheden en verplichtingen tussen schoolbestuur en gemeente. De gemeente is verantwoordelijk voor de realisatie van nieuwbouw, renovatie, tijdelijke bouw, (tijdelijke) uitbreiding (zowel voor Primair als Voortgezet onderwijs) en voor Primair en Speciaal Basisonderwijs de instandhouding van de buitenkant van de huisvesting. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de materiële instandhouding van de huisvesting. Onderhoud van technische installaties en schoonmaakonderhoud vallen hieronder. De gemeente heeft de plicht tot gelijke behandeling en moet zorg dragen voor een evenredige verdeling van de beschikbare middelen tussen de verschillende schoolbesturen.

Vanaf 2015 is de gemeente alleen nog verantwoordelijk voor de realisatie van nieuwbouw, renovatie, tijdelijke bouw, (tijdelijke) uitbreiding, zowel voor het voortgezet, speciaal en primair onderwijs. Het financieel verdeelmodel voor de decentralisatie en de verevening wordt nog door het Rijk ontwikkeld, zodoende is het niet mogelijk om in te schatten wat dit voor Helmond gaat betekenen. Het ministerie van OCW zal in het komende jaar, in samenspraak met VNG en de PO-raad, de uitgangspunten voor de decentralisatie vaststellen.

6 Tarievenbeleid

Wij staan voor een verantwoord tarievenbeleid, waarbij voor de belastingen, heffingen en leges een jaarlijkse inflatiecorrectie uitgangspunt is. Dit zal ook uitgangspunt voor 2014 zijn. Het percentage voor de inflatiecorrectie is afgeleid van de consumentenprijsindex van het CBS en bedraagt, inclusief correctie over voorgaande jaren, voor 2014 2,25%.

Leges rijbewijzen

Het Rijk heeft aangekondigd, dat voor rijbewijzen binnenkort een maximumprijs gaat gelden. Onze huidige prijs voor 2013 is €57,40. Naar verwachting wordt de maximumprijs €38,86. De ingangsdatum is nog niet bekend. Zodra de maximumprijs van kracht wordt zullen wij ons tarief hierop aanpassen. In deze voorjaarsnota worden voorstellen gedaan hoe dit verlies aan opbrengsten op te vangen.

Grondprijzen

De grondexploitatie staat nog steeds onder druk. Hetzelfde geldt voor de woningbouwontwikkelingen en de huizenprijzen. De gemeente Helmond heeft daarom de grondprijzen voor woningbouw al vanaf 2009 bevroren. In de ontwikkeling van bedrijventerreinen zit echter nog steeds perspectief. De grondprijzen voor bedrijventerreinen en kantoren zijn de afgelopen jaren steeds verhoogd met de inflatiecorrectie. Wij stellen voor om deze lijn in 2014 door te trekken.

7 Bijlagen

7.1 Bijlage 1: Concept investeringsprogramma periode 2013-2017

Recapitulatie IVP 2013-2017

Programma	Omschrijving	2013	2014	2015	2016	2017	Totaal	2013	2014	2015	2016	2017
Recapitulatie Investeringsprogramma 2013-2017												
Totaal Progr. 1.Veiligheid en handhaving		433.158	10.358	-	-	-	443.516	5.692	7.064	6.925	6.751	1.305
Totaal Progr. 2.Werk en Inkomen		-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0
Totaal Progr. 3.		-	300.000	-	-	-	300.000	0	0	0	0	0
Totaal Progr. 4.Jeugd en Onderwijs		3.050.830	550.574	1.700.830	1.594.203	1.613.145	8.509.582	82.665	82.665	163.847	245.030	232.829
Totaal Progr. 5.Cultuur		423.000	113.000	75.000	50.000	-	661.000	0	0	0	0	0
Totaal Progr. 6.Sport en recreatie		5.761.136	500.000	-	-	-	6.261.136	75.189	75.189	73.860	72.532	0
Totaal Progr. 7.Economisch beleid en werkgelegenheid		2.437.134	1.350.186	-	-	-	3.787.320	0	0	0	0	0
Totaal Progr. 8.Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		208.000	1.110.500	-	-	-	1.318.500	0	73.624	73.624	72.304	70.983
Totaal Progr. 9.Stedelijke vernieuwing		36.863.123	9.354.326	130.000	130.000	130.000	46.607.449	567.477	567.477	556.633	545.788	0
Totaal Progr. 10.Verkeer en mobiliteit		6.328.494	153.657	2.572.453	1.543.453	1.350.000	11.948.057	174.954	175.506	198.052	220.590	51.170
Totaal Progr. 11.Openbare ruimte en natuurbescherming		3.984.198	9.700.925	1.124.600	129.939	112.000	15.051.662	161.875	161.875	227.148	232.206	81.476
Totaal Progr. 12.Milieu		2.890.384	3.356.484	3.440.830	-	-	9.687.698	0	0	0	0	0
Totaal Progr. 13.Bestuur en organisatie		13.303.455	250.000	5.982.209	5.982.209	5.982.209	31.500.082	860.800	860.800	1.279.076	1.697.351	1.293.354
Eindtotaal excl. kolom "later"		75.682.912	26.750.010	15.025.922	9.429.804	9.187.354	136.076.002	1.928.652	2.004.200	2.579.165	3.092.552	1.731.117
Totaaloverzicht IVP 2013-2017												
Totaal volgens IVP		75.682.912	26.750.010	15.025.922	9.429.804	9.187.354	136.076.002	1.928.652	2.004.200	2.579.165	3.092.552	1.731.117
Grondexploitatie												
Totaal generaal Investeringsprogramma excl. "Later"		75.682.912	26.750.010	15.025.922	9.429.804	9.187.354	136.076.002	1.928.652	2.004.200	2.579.165	3.092.552	1.731.117
In de kolom "Later" zijn eventuele investeringsvoornemens in de toekomst opgenomen welke geen status hebben							28.501.476					
Totaal dit investeringsprogramma inclusief kolom later:							164.577.478					

Recapitulatie IVP 2013-2017

Overzicht dekking (1)

Directe dekking Investeringsprogramma						
Reserve Infrastructurele Werken	1.106.171	1.202.900	-			2.309.071
Veiligheidsmiddelen	24.000	-	30.000			54.000
Reserve investeringsimpuls	3.693.203	2.110.186	106.627			5.910.016
Incidentele middelen VJN 2012	2.125.460	-	66.000	16.000		2.207.460
Incidentele middelen VJN 2013		735.000				735.000
Voorziening P.O.W. Europaweg	-	1.000.000	-			1.000.000
Vrijval kapitaallasten onderwijshuisvesting	454.000	454.000	454.000	454.000	454.000	2.270.000
ISV middelen	400.000	100.000	-			500.000
Reserve strategische investeringen	5.479.000	29.000	1.579.250	1.350.000	1.350.000	9.787.250
Voorziening Helmond West	4.896.292	-	-			4.896.292
Reserve Helmond-West	2.600.000					2.600.000
Reserve Fysieke pijler	18.878					18.878
BDU Economie	101.628					101.628
SI Provincie	5.453.688	210.000	80.000	80.000	80.000	5.903.688
Onderhoudsprogramma wegen	554.650	250.000	50.000	50.000	50.000	954.650
Onderhoudsbudget	23.000	23.000	-	-		46.000
Energiebesparing	-	90.000	75.000	50.000		215.000
Krediet KCH + grondopbrengsten Gaviolizaal	400.000					400.000
I&A ruimte	899.800					899.800
Reserve automatisering	479.696	250.000	-	-		729.696
Bijdrage derden e.d.	6.152.376	6.223.878	519.750	-		12.896.004
Grondbedrijf	519.381	927.000	-	-		1.446.381
Mobiliteitsfonds	-	-	280.000	-		280.000
Taakstellende dekking City sporthal	3.555.700	-	-	-		3.555.700
Exploitatie wagenpark	30.000	-	-	-		30.000
parkeerexploitatie/ -tarieven en tarieven fietsstallingen	7.039.344	8.394.326	-	-		15.433.670
krediet veiligheidsplan bomen		360.000				360.000
Krediet Spookknop	150.000	-	-	-		150.000
Rioolheffing	3.026.461	3.067.000	3.144.000	-		9.237.461
reiniging / -afvalstoffenheffing	64.484	289.484	296.830			650.798
Totaal directe dekking Investeringsprogramma	49.247.212	25.715.774	6.681.457	2.000.000	1.934.000	85.578.443
Saldo Investeringsprogramma (na directe dekking)	26.435.700	1.034.236	8.344.465	7.429.804	7.253.354	50.497.559

Recapitulatie IVP 2013-2017

Overzicht dekking (2)

	2013	2014	2015	2016	2017	Totaal	
Saldo Investeringsprogramma (na directe dekking)	26.435.700	1.034.236	8.344.465	7.429.804	7.253.354	50.497.559	
Dekking onrendabel gedeelte Investeringsprogramma (Tijdgebonden) dekking:							
Ruimte onrendabele investeringen 2013-2017	10.571.681		2.337.275	2.337.275	2.337.275	17.583.506	
Onrendabele ruimte ingezet voor stadsvernieuwing	4.784.339					4.784.339	
Stadsvernieuwingsprogramma	848.785					848.785	
Strategische investeringen	11.873.109		5.982.209	5.982.209	5.982.209	29.819.736	
Totaal dekking tijdgebonden dekking investeringsprogramma	28.077.914	-	8.319.484	8.319.484	8.319.484	53.036.366	
Nog te dekken:	1.642.214-	1.034.236	24.981	889.680-	1.066.130-	2.538.807-	
Saldo	Saldo gefaseerd investeringsprogramma (plus is tekort / minus is nog beschikbare ruimte)	1.642.214-	1.034.236	24.981	889.680-	1.066.130-	2.538.807-

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Doorgeschove	Nut	Dekkings%						Totaal 2013-2017 en later
						2013	2014	2015	2016	2017 later	
Progr. 1.	Veiligheid en handhaving										
110	Integraal veiligheidsbeleid										
110.12	Handhavingsbeleid										
140	Brandweer										
140.10 BRW	Aanschaf nieuwe uniformen		2010	econ	0%	10.358	10.358				20.716
140.10 BRW	Aanschaf nieuwe uniformen		2012	econ	0%	10.200					10.200
140.20	Preparatie en rampenbestrijding										
140.20 BRW	Toekomstige investeringen Brandweer			econ	0%		p.m.	p.m.			0
140.20 BRW	Snelle Interventie Voertuig	Dekking: reserve investeringsimpuls	2011	econ	100%	64.700					64.700
140.20 BRW	Vervanging tankautospuiter H 831	Dekking: reserve investeringsimpuls	2012	econ	100%	315.300					315.300
140.20 BRW	Bepakking H 831	Dekking: reserve investeringsimpuls	2012	econ	100%	10.200					10.200
140.20 BRW	Inventaris huisvesting	(voorheen IVP Bepakking H 831 2012)	2012	econ	0%	22.400					22.400
Totaal Progr. 1. Veiligheid en handhaving						433.158	10.358	0	0	0	443.516
Progr. 2.	Werk en Inkomen										
602	Uitvoering uitkeringsregelingen										
602.05	Uitkeringsregelingen algemeen beheer										
Totaal Progr. 2. Werk en Inkomen						0	0	0	0	0	0
Progr. 3.	Sociale samenhang en leefbaarheid										
641	Gemeenschaps- en buurthuizen										
641.05 S&E	Verbouwing wijkaccommodatie Geseldonk (motie CDA)			econ	0%	300.000					300.000
Totaal Progr. 3.						0	300.000	0	0	0	300.000

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Afschrijvingsstermijn	Kapitaallasten netto in €					Exploitatielasten netto in €					
				2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	
Progr. 1.	Veiligheid en handhaving													
110	Integraal veiligheidsbeleid													
110.12	Handhavingsbeleid													
140	Brandweer													
140.10 BRW	Aanschaf nieuwe uniformen		10	1.372	2.745	2.711	2.644	1.305						
140.10 BRW	Aanschaf nieuwe uniformen		10	1.352	1.352	1.318	1.285	0						
					0	0	0	0						
140.20	Preparatie en rampenbestrijding				0	0	0	0						
140.20 BRW	Toekomstige investeringen Brandweer		12	0	0	0	0	0						
140.20 BRW	Snelle Interventie Voertuig	Dekking: reserve investeringsimpuls	12	0	0	0	0	0						
140.20 BRW	Vervanging tankautospuiter H 831	Dekking: reserve investeringsimpuls	12	0	0	0	0	0						
140.20 BRW	Bepakking H 831	Dekking: reserve investeringsimpuls	10	0	0	0	0	0						
140.20 BRW	Inventaris huisvesting	(voorheen IVP Bepakking H 831 2012)	10	2.968	2.968	2.895	2.822	0						
Totaal Progr. 1. Veiligheid en handhaving					5.692	7.064	6.925	6.751	1.305	0	0	0	0	0
Progr. 2.	Werk en Inkomen													
602	Uitvoering uitkeringsregelingen													
602.05	Uitkeringsregelingen algemeen beheer													
Totaal Progr. 2. Werk en Inkomen					0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Progr. 3.	Sociale samenhang en leefbaarheid													
641	Gemeenschaps- en buurthuizen													
641.05	Verbouwing wijkaccommodatie Geseltonk (motie CDA)		30	0	19.750	19.750	19.425	19.100						
Totaal Progr. 3.					0	19.750	19.750	19.425	19.100	0	0	0	0	0

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Doorgeschove	Nut	Dekkings%						Totaal 2013-2017 en later	
						2013	2014	2015	2016	2017 later		
Progr. 4.	Jeugd en Onderwijs											
410	Huisvesting onderwijs											
410.10	Verordening huisvestingsvoorziening											
410.10	S&E	Onderwijshuisvesting (impuls)		econ	0%	1.140.203		1.140.203			2.280.406	
410.10	S&E	Onderwijshuisvesting (impuls)		econ	0%				1.140.203		1.140.203	
410.10	S&E	Knelpunten onderwijshuisvesting, wettelijke eisen										
		Dekking: reserve investeringsimpuls (voorheen IVP post 670.05 Sportvoorziening gebouw 2011)	2011	econ	100%	106.627	96.574	106.627			309.828	
410.10	S&E	Investerings onderwijsgebouwen		econ	100%	454.000	454.000	454.000			1.362.000	
410.10	S&E	Investerings onderwijsgebouwen		econ	100%				454.000	454.000	908.000	
410.10	S&E	Investerings onderwijsgebouwen		econ	100%				454.000	454.000	454.000	
		<i>Peuterspeelzaal en kinderopvang Brandevoort</i>										
410.10	S&E	Peuterspeelzaal Brandevoort 3e school	2009	econ	0%				149.430		149.430	
410.10	S&E	Peuterspeelzaal Brandevoort 3e school	2009	econ	0%					147.150	147.150	
410.10	S&E	Kinderopvang Brandevoort 3e school	2009	econ	100%	1.110.000					1.110.000	
		<i>stichtingskosten</i>										
410.10	S&E	Kinderopvang Brandevoort 3e school	2009	econ	100%	240.000					240.000	
		<i>grondkosten</i>										
670	Accommodatiebeheer welzijnsector											
670.05	Speel- en jeugdaccommodaties											
		Sociaal maatschappelijke voorzieningen Brandevoort II: De Hazenwinkel										
670.05	S&E	Sportvoorziening: gebouw		econ	0%					563.501	563.501	
670.05	S&E	Sportvoorziening: inrichting		econ	0%					42.956	42.956	
		Sociaal maatschappelijke voorzieningen Brandevoort II: De Marke										
670.05	S&E	Sportvoorziening: gebouw		econ	0%					1.100.294	1.100.294	
670.05	S&E	Sportvoorziening: inrichting		econ	0%					42.956	42.956	
		Jongerencentrum Brandevoort II										
670.05	S&E	Stichtingskosten		econ	0%					1.049.316	1.049.316	
670.05	S&E	Grondkosten		econ	0%					131.406	131.406	
670.05	S&E	Nieuwbouw peuterspeelzaal in 3e school Brandevoort		econ	100%						0	
670.05	S&E	Nieuwbouw peuterspeelzaal in 3e en 4e school Brandevoort	2009	econ	0%				831.491		831.491	
670.05	S&E	Nieuwbouw peuterspeelzaal in 3e en 4e school Brandevoort, eenmalige inventarissubsidie	2009	econ	0%				31.074		31.074	
670.05	S&B	Fysieke uitvoering appendix Speelruimtebeleidsplan		econ	0%	p.m.					0	
Totaal Progr. 4. Jeugd en Onderwijs						3.050.830	550.574	1.700.830	1.594.203	1.613.145	3.384.429	11.894.011

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Afschrijvingsstermijn	Kapitaallasten netto in €					Exploitatielasten netto in €									
				2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017					
Progr. 4.	Jeugd en Onderwijs																	
410	Huisvesting onderwijs																	
410.10	Verordening huisvestingsvoorziening																	
410.10	S&E	Onderwijshuisvesting (impuls)	25	82.665	82.665	163.847	162.365	81.182										
410.10	S&E	Onderwijshuisvesting (impuls)	25	0	0	0	82.665	82.665										
				0	0	0	0	0										
410.10	S&E	Knelpunten onderwijshuisvesting, wettelijke eisen	25	0	0	0	0	0										
		Dekking: reserve investeringsimpuls (voorheen IVP post 670.05 Sportvoorziening gebouw 2011)																
410.10	S&E	Investerings onderwijsgebouwen	25	0	0	0	0	0										
410.10	S&E	Investerings onderwijsgebouwen	25	0	0	0	0	0										
410.10	S&E	Investerings onderwijsgebouwen	25	0	0	0	0	0										
		<i>Peuterspeelzaal en kinderopvang Brandevoort</i>																
410.10	S&E	Peuterspeelzaal Brandevoort 3e school	40	0	0	0	0	8.592										
410.10	S&E	Peuterspeelzaal Brandevoort 3e school	40	0	0	0	0	8.461										
410.10	S&E	Kinderopvang Brandevoort 3e school	40	0	0	0	0	0										
		<i>stichtingskosten</i>																
410.10	S&E	Kinderopvang Brandevoort 3e school	0	0	0	0	0	0										
		<i>grondkosten</i>																
670	Accommodatiebeheer welzijnssector																	
670.05	Speel- en jeugdaccommodaties																	
		Sociaal maatschappelijke voorzieningen																
		Brandevoort II: De Hazenwinkel																
670.05	S&E	Sportvoorziening: gebouw	40	0	0	0	0	0										
670.05	S&E	Sportvoorziening: inrichting	10	0	0	0	0	0										
		Sociaal maatschappelijke voorzieningen																
		Brandevoort II: De Marke																
670.05	S&E	Sportvoorziening: gebouw	40	0	0	0	0	0										
670.05	S&E	Sportvoorziening: inrichting	10	0	0	0	0	0										
		Jongerencentrum Brandevoort II																
670.05	S&E	Stichtingskosten	40	0	0	0	0	0										
670.05	S&E	Grondkosten	0	0	0	0	0	0										
670.05	S&E	Nieuwbouw peuterspeelzaal in 3e school	40	0	0	0	0	0		14.000	14.000	14.000	14.000					
		Brandevoort																
670.05	S&E	Nieuwbouw peuterspeelzaal in 3e en 4e school	40	0	0	0	0	47.811										
		Brandevoort																
670.05	S&E	Nieuwbouw peuterspeelzaal in 3e en 4e school	10	0	0	0	0	4.117										
		Brandevoort, eenmalige inventarissubsidie																
670.05	S&B	Fysieke uitvoering appendix	20	0	0	0	0	0										
		Speelruimtebeleidsplan																
Totaal Progr. 4. Jeugd en Onderwijs					82.665	82.665	163.847	245.030	232.829	0	14.000	14.000	14.000	14.000				

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Doorge schove	Nut	Dekki ngs%						Totaal 2013- 2017 en later	
						2013	2014	2015	2016	2017 later		
Progr. 5. Cultuur												
510	Museum											
	Klimaatconditionering en registratie-apparatuur	Dekking : onderhoudsbudget		econ	100%	23.000	23.000				46.000	
	Ledverlichting 2 locaties gemeentemuseum	Dekking : energiebesparing		econ	100%		90.000	75.000	50.000		215.000	
525	Evenementen/Festiviteiten/Kermissen											
525.05	Kermissen											
525.05	S&E Realisatie Orgelhuis	€ 400.000 is gereserveerd waarvan €100.000 uit krediet KCH en €300.000 uit grondopbrengsten Gavolizaal	2010	econ	100%	400.000					400.000	
542	Overige culturele aangelegenheden											
542.10	S&B Brabant Culturele Hoofdstad 2018			econ	0%		p.m.	p.m.			0	
Totaal Progr. 5.Cultuur						423.000	113.000	75.000	50.000	0	0	661.000
Progr. 6. Sport en recreatie												
550	Sport											
550.10	Sportparken en terreinen											
550.10	S&E Knelpunten sportaccommodaties		2011	econ	0%	205.436					205.436	
550.10	S&E Knelpunten sport bv strategische sporthota			econ	0%	850.540					850.540	
550.10	S&E Knelpunten sport bv strategische sporthota	Dekking : incidentele middelen voorjaarsnota 2012		econ	100%	1.149.460					1.149.460	
550.10	S&E Kunstgras Rood-Wit	Dekking : bijdrage uit sportbegroting (28%) en BOR (minder onderhoud kunstgras P/M)		econ	28%		500.000				500.000	
550	Sport											
550.20	Sporthallen											
550.20	S&E Verplaatsing City Sporthal:											
	S&B/PBH Onderdelen met taakstellende dekking:											
	kapitalisering wegvallende kapitaallasten	Dekking: bestaande kapitaallasten City SpH	2007	econ	100%	2.400.000					2.400.000	
	kapitalisering wegvallende beheerslasten	Dekking: bestaande beheerslasten City SpH	2007	econ	100%	1.155.700					1.155.700	
Totaal Progr. 6.Sport en recreatie						5.761.136	500.000	0	0	0	0	6.261.136
Progr. 7. Economisch beleid en werkgelegenheid												
320	Economische en industriële zaken											
320.10	Lokaal economisch beleid											
320.10	S&E Co financiering versterking perifeer cluster Engelseweg/Hoogeind	Dekking: 50% BDU Economie en 50% reserve investeringsimpuls	2011	maats	100%	171.940					171.940	
320.10	S&E High Tech Automotive Campus	Dekking: reserve investeringsimpuls	2011	econ	100%	2.215.000	1.350.186				3.565.186	
320.10	S&E Herstructurering Hoogeind			econ	0%	p.m.				p.m.	p.m.	
320.10	S&E Helmond ondernemende stad/toerisme	Dekking: reserve fysieke pijler	2011	maats	100%	18.878					18.878	
320.10	S&E Co financiering versterking perifeer cluster Engelseweg/Hoogeind	Dekking: 50% BDU Economie en 50% reserve investeringsimpuls	2011	maats	100%	31.316					31.316	
Totaal Progr. 7.Economisch beleid en werkgelegenheid						2.437.134	1.350.186	0	0	0	0	3.787.320

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Afschrijvingsstermijn	Kapitaallasten netto in €					Exploitatielasten netto in €				
				2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Progr. 5. Cultuur													
510	Museum												
	Klimaatconditionering en registratie-apparatuur	Dekking : onderhoudsbudget	10	0	0	0	0	0	0				
	Ledverlichting 2 locaties gemeentemuseum	Dekking : energiebesparing	10	0	0	0	0	0	0				
525	Evenementen/Festiviteiten/Kermissen												
525.05	Kermissen												
525.05	S&E Realisatie Orgelhuis	€ 400.000 is gereserveerd waarvan €100.000 uit krediet KCH en €300.000 uit grondopbrengsten Gaviolzaal	10										
542	Overige culturele aangelegenheden												
542.10	S&B Brabant Culturele Hoofdstad 2018		25	0	0	0	0	0	0				
Totaal Progr. 5.Cultuur				0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Progr. 6. Sport en recreatie													
550	Sport												
550.10	Sportparken en terreinen												
550.10	S&E Knelpunten sportaccommodaties		30	13.525	13.525	13.302	13.079	0					
550.10	S&E Knelpunten sport tlv strategische sportnota		25	61.664	61.664	60.558	59.453	0					
550.10	S&E Knelpunten sport tlv strategische sportnota	Dekking : incidentele middelen voorjaarsnota 2012	25	0	0	0	0	0					
550.10	S&E Kunstgras Rood-Wit	Dekking : bijdrage uit sportbegroting (28%) en BOR (minder onderhoud kunstgras P/M)	20	0	29.700	29.700	29.115	28.530					
550	Sport												
550.20	Sporthallen												
550.20	S&E Verplaatsing City Sporthal:												
	S&B/PBH Onderdelen met taakstellende dekking:												
	kapitalisering wegvallende kapitaallasten	Dekking: bestaande kapitaallasten City SpH	40	0	0	0	0	0					
	kapitalisering wegvallende beheerslasten	Dekking: bestaande beheerslasten City SpH	40	0	0	0	0	0					
Totaal Progr. 6.Sport en recreatie				75.189	104.889	103.560	101.647	28.530	0	0	0	0	
Progr. 7. Economisch beleid en werkgelegenheid													
320	Economische en industriële zaken												
320.10	Lokaal economisch beleid												
320.10	S&E Co financiering versterking perifeer cluster Engelseweg/Hoogeind	Dekking: 50% BDU Economie en 50% reserve investeringsimpuls	50	0	0	0	0	0					
320.10	S&E High Tech Automotive Campus	Dekking: reserve investeringsimpuls	25	0	0	0	0	0					
320.10	S&E Herstructurering Hoogeind		40										
320.10	S&E Helmond oudememende stad/toerisme	Dekking: reserve fysieke pijler	10										
320.10	S&E Co financiering versterking perifeer cluster Engelseweg/Hoogeind	Dekking: 50% BDU Economie en 50% reserve investeringsimpuls	50										
Totaal Progr. 7.Economisch beleid en werkgelegenheid				0	0	0	0	0	0	0	0	0	

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Doorgeschove	Nut	Dekkings%						Totaal 2013-2017 en later	
						2013	2014	2015	2016	2017 later		
Progr. 8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting												
230	Parkeervoorzieningen											
230.20	Parkeergarages											
230.20	S&B	Parkeergarage Groenkwartier Suytkade		econ	74%					5.400.000	5.400.000	
		Dekking: 1 miljoen grondexploitatie Suytkade en 3 miljoen parkeereexploitatie										
830	Planproductie											
830.10	Planproductie											
830.10		Groene Peelvallei		maats	0%		1.015.500				1.015.500	
840	Bouw en woningtoezicht											
840.20	Woningtoezicht											
840.20		Voorbereiden Handig Handhaven		maats	100%		20.000				20.000	
		Dekking: interne dekking bouwzaken										
850	Volkshuisvesting											
850.10	Volkshuisvesting											
850.10		Aanpak leonardusbuurt		maats	0%		75.000				75.000	
		Planvorming										
870	Woonwagengebeleid											
870.10	S&B	Overdracht woonwagencentrales en uitbreiding	2011	maats	100%	100.000					100.000	
870.10	S&B	Woonwagencentrales uitbreiden met 3 extra	2011	maats	100%	108.000					108.000	
		Dekking: huren										
		Dekking: BWS 5e fonds										
Totaal Progr. 8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting						208.000	1.110.500	0	0	0	5.400.000	6.718.500
Progr. 9. Stedelijke vernieuwing												
210	Wegen											
210.10	Herstratprogramma											
210.10	Stat/PM	Westende/westelijk deel		maats	100%					1.253.500	1.253.500	
210.10	Stat/PM	Westende/oostelijk deel	2009	maats	100%	755.971				755.971	755.971	
		Dekking: subsidies										
		Dekking: RIW										
		Subtotaal				755.971	0	0	0	0	1.253.500	2.009.471
230	Parkeervoorzieningen											
230.20	Parkeergarages											
230.20	S&B	Parkeervoorzieningen Binnenstad-Oost, onrendabele top	2011	econ	0%	974.994					974.994	
230.10	S&B	Parkeergarages centrum		econ	100%	7.039.344					7.039.344	
230.10	S&B	Parkeergarages centrum		econ	100%		8.394.326				8.394.326	
230.10	S&B	Fietsenstallingen Centrum		econ	47%	1.105.067					1.105.067	
		Dekking: parkeertarieven										
		Dekking: parkeertarieven										
		Dekking: € 500.000 uit grondexploitatie										
		Subtotaal				9.119.405	8.394.326	0	0	0	0	17.513.731
760	Rioleringen											
760.30	Rioleringen											
760.30	S&B	Binnenstad - bijleggen HWA riool bij herinrichting buiten de herstructureringsgebieden	2011	econ	100%	200.561					200.561	
		Vossenstraat, Hemelrijkestraat (ged.), Beelstraat (ged.), Willem Prinzenstraat (ged.) en Wolfstraat ged.										
		Dekking via riooltarief.										
		Subtotaal				200.561	0	0	0	0	0	200.561
815	Stedelijke vernieuwing											
815.10	Samen Investeren Centrumplan 2e fase											
815.10	S&B	Centrumplan 2e fase	2011	econ	100%						0	
815.10	S&B	Centrumplan 2e fase	2011	econ	100%						0	
815.10	S&B	Centrumplan 2e fase		econ	100%						0	
		Dekking: Grondbedrijf										
		Dekking: SI Provincie										
		Dekking: Bijdrage derden										
		Subtotaal				0	0	0	0	0	0	0

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Afschrijvingsstermijn	Kapitaallasten netto in €					Exploitatielasten netto in €					
				2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	
Progr. 8.	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting													
230	Parkeervoorzieningen													
230.20	Parkeergarages													
230.20	S&B Parkeergarage Groenkwartier Suytkade	Dekking: 1 miljoen grondexploitatie Suytkade en 3 miljoen parkeereexploitatie	40	0	0	0	0	0						
830	Planproductie													
830.10	Planproductie													
830.10	Groene Peelvallei		25	0	73.624	73.624	72.304	70.983						
840	Bouw en woningtoezicht													
840.20	Woningtoezicht													
840.20	Voorbereiden Handig Handhaven	Dekking: interne dekking bouwzaken	5											
850	Volkshuisvesting													
850.10	Volkshuisvesting													
850.10	Aanpak leonardusbuurt	Planvorming	5	0	17.438	17.438	16.950	16.463						
870	Woonwagenebeleid													
870.10	S&B Overdracht woonwagenlocaties en uitbreiding	Dekking: huren	20											
870.10	S&B Woonwagenlocaties uitbreiden met 3 extra	Dekking: BWS 5e fonds	20											
Totaal Progr. 8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				0	91.061	91.061	89.254	87.446	0	0	0	0	0	0
Progr. 9.	Stedelijke vernieuwing													
210	Wegen													
210.10	Herstratingsprogramma													
210.10	Staf/PM Westende/westelijk deel	Dekking: subsidies	30	0	0	0	0	0						
210.10	Staf/PM Westende/oostelijk deel	Dekking: RIW	30	0	0	0	0	0						
	<i>Subtotaal</i>			<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>						
230	Parkeervoorzieningen													
230.20	Parkeergarages													
230.20	S&B Parkeervoorzieningen Binnenstad-Oost, onrendabele top		30	64.187	64.187	63.131	62.075	0						
230.10	S&B Parkeergarages centrum	Dekking: parkeertarieven	40	0	0	0	0	0						
230.10	S&B Parkeergarages centrum	Dekking: parkeertarieven	40	0	0	0	0	0						
230.10	S&B Fietsenstallingen Centrum	Dekking: € 500.000 uit grondexploitatie	30	38.558	38.558	37.923	37.289	0						
	<i>Subtotaal</i>			<i>38.558</i>	<i>38.558</i>	<i>37.923</i>	<i>37.289</i>	<i>0</i>						
760	Rioleringen													
760.30	Rioleringen													
760.30	S&B Binnenstad - bijleggen HWA riool bij herinrichting buiten de herstructureringsgebieden	Vossenstraat, Hemelrijksstraat (ged.), Beelstraat (ged.), Willem Prinzenstraat (ged.) en Wolfsstraat ged. Dekking via riooltarief.	50	0	0	0	0	0						
	<i>Subtotaal</i>			<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>						
815	Stedelijke vernieuwing													
	Samen Investeren Centrumplan 2e fase													
815.10	S&B Centrumplan 2e fase	Dekking: Grondbedrijf	20	0	0	0	0	0						
815.10	S&B Centrumplan 2e fase	Dekking: SI Provincie	20	0	0	0	0	0						
815.10	S&B Centrumplan 2e fase	Dekking: Bijdrage derden	20	0	0	0	0	0						
	<i>Subtotaal</i>			<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>						

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Doorgeschove	Nut	Dekkings%						Totaal 2013-2017 en later
						2013	2014	2015	2016	2017 later	
815	Programma stedelijke vernieuwing										
	Centrum:										
815.10	Staf/SV	Economische versterking centrum		econ	0%	104.393					104.393
815.10	Staf/SV	Overig stationskwartier		econ	0%	289.800		365.400			655.200
815.10	Staf/SV	Overige stationskwartier Spookknoop		econ	0%	1.218.000					1.218.000
815.10	Staf/SV	Strategische verwervingen Centrum		econ	0%			530.000			530.000
815.10	Staf/SV	Bouwplan Markt		econ	0%	127.500					127.500
815.10	Staf/SV	Task Force Centrum		econ	0%						0
815.10	Staf/SV	Dekking binnen programma Stedelijke Vernieuwing		econ	0%	706.488		-895.400			-188.912
		<i>Subtotaal</i>				<i>2.446.181</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.446.181</i>
	Binnenstad-Oost:										
815.10	Staf/SV	Planontwikkeling		econ	0%	436.114					436.114
815.10	Staf/SV	Onrendabele top herontwikkeling Heistraat		econ	0%	305.000					305.000
815.10	Staf/SV	Herinrichting Openbare Ruimte Heistraat		econ	0%						0
815.10	Staf/SV	Herinrichting Openbare Ruimte Bakelsedijk		econ	0%	475.000					475.000
815.10	Staf/SV	Strategische verwervingen Binnenstad-Oost		econ	0%	740.000					740.000
815.10	Staf/SV	Beheerplan Derde Fase Herstructurering Derde Fase (gem. aandeel)		econ	0%	1.186.714					1.186.714
815.10	Staf/SV	Uitvoering buurtschouw Leonardusbuurt		econ	0%	67.832					67.832
815.10	Staf/SV	PVA Leonardusbuurt Fysiek Beheer en Handhaving		econ	0%	227.906	48.750	48.750			325.406
815.10	Staf/SV	Dekking binnen programma Stedelijke Vernieuwing		econ	0%	-1.100.408	-48.750	-48.750			-1.197.908
		<i>Subtotaal</i>				<i>2.338.158</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.338.158</i>
	Helmond-West										
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	SI Provincie	econ	100%	3.781.558					3.781.558
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	Voorziening Helmond West	econ	100%	291.420					291.420
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	Huuropbrengsten	econ	100%	2.000.000					2.000.000
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	Opbrengst Mariaschool	econ	100%	400.000					400.000
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	Reserve strategische investeringen	econ	100%	1.000.000					1.000.000
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	Correctie MPSV	econ	100%	-24.235					-24.235
		<i>Subtotaal</i>				<i>7.448.743</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>7.448.743</i>
815.10	Staf/SV	Plus op Wijkhuis Brede school	Subs. ministerie WWI (voorz H-West)	econ	100%	2.000.000	0	0	0		2.000.000
		<i>Subtotaal</i>				<i>2.000.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.000.000</i>
815.10	Staf/SV	Wijkwinkelcentrum	Verkoop VM Deken v.d.Hagenstraat	econ	0%	205.026					205.026
815.10	Staf/SV	Wijkwinkelcentrum	Voorziening Stedelijke Vernieuwing Hwest	econ	100%						0
		<i>Subtotaal</i>				<i>205.026</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>205.026</i>
815.10	Staf/SV	Goorloopzone (HW-deel)	Reserve Strategische Investeren	econ	100%	500.000					500.000
815.10	Staf/SV	Goorloopzone (HW-deel)	Reserve Samen Investeren	econ	100%	1.200.000					1.200.000
815.10	Staf/SV	Goorloopzone (HW-deel)	Verkoop grond	econ	100%		400.000				400.000
815.10	Staf/SV	Goorloopzone (HW-deel)		econ	0%	637.571					637.571
		<i>Subtotaal</i>				<i>2.337.571</i>	<i>400.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.737.571</i>
815.10	Staf/SV	Diverse sociaal-maatschappelijke maatregelen	Reserve Samen Investeren	econ	100%	17.130	210.000	80.000	80.000	80.000	467.130
815.11	Staf/SV	Diverse sociaal-maatschappelijke maatregelen	Reserve Samen Investeren	econ	100%						0
		<i>Subtotaal</i>				<i>17.130</i>	<i>210.000</i>	<i>80.000</i>	<i>80.000</i>	<i>80.000</i>	<i>467.130</i>

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Afschrijvingsstermijn	Kapitaallasten netto in €					Exploitatielasten netto in €					
				2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	
815	Programma stedelijke vernieuwing													
	Centrum:													
815.10	Staf/SV	Economische versterking centrum	20	8.612	8.612	8.443	8.273	0						
815.10	Staf/SV	Overig stationskwartier	20	23.909	23.909	53.583	53.112	29.552						
815.10	Staf/SV	Overige stationskwartier Spookknoop	20	100.485	100.485	98.506	96.527	0						
815.10	Staf/SV	Strategische verwervingen Centrum	20	0	0	43.725	43.725	42.864						
815.10	Staf/SV	Bouwplan Markt	20	10.519	10.519	10.312	10.104	0						
815.10	Staf/SV	Task Force Centrum	20	0	0	0	0	0						
815.10	Staf/SV	Dekking binnen programma Stedelijke Vernieuwing	20	58.285	58.285	-16.733	-17.881	-72.415						
	<i>Subtotaal</i>			<i>201.810</i>	<i>201.810</i>	<i>197.835</i>	<i>193.860</i>	<i>0</i>						
	Binnenstad-Oost:													
815.10	Staf/SV	Planontwikkeling	20	35.979	35.979	35.271	34.562	0						
815.10	Staf/SV	Onrendabele top herontwikkeling Heistraat	20	25.163	25.163	24.667	24.171	0						
815.10	Staf/SV	Herinrichting Openbare Ruimte Heistraat	20	0	0	0	0	0						
815.10	Staf/SV	Herinrichting Openbare Ruimte Bakelsedijk	20	39.188	39.188	38.416	37.644	0						
815.10	Staf/SV	Strategische verwervingen Binnenstad-Oost	20	61.050	61.050	59.848	58.645	0						
815.10	Staf/SV	Beheerplan Derde Fase Herstructurering Derde Fase (gem. aandeel)	20	97.904	97.904	95.975	94.047	0						
815.10	Staf/SV	Uitvoering buurtschouw Leonardusbuurt	20	5.596	5.596	5.486	5.376	0						
815.10	Staf/SV	PVA Leonardusbuurt Fysiek Beheer en Handhaving	20	18.802	22.824	26.476	26.026	7.806						
815.10	Staf/SV	Dekking binnen programma Stedelijke Vernieuwing	20	-90.784	-94.806	-97.039	-95.172	-7.806						
	<i>Subtotaal</i>			<i>192.898</i>	<i>192.898</i>	<i>189.099</i>	<i>185.299</i>	<i>0</i>						
	Helmond-West													
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	20	0	0	0	0	0						
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	20	0	0	0	0	0						
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	20	0	0	0	0	0						
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	20	0	0	0	0	0						
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	20	0	0	0	0	0						
815.10	Staf/SV	Wijkhuis Brede School	20	0	0	0	0	0						
	<i>Subtotaal</i>			<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>						
815.10	Staf/SV	Plus op Wijkhuis Brede school	20	0	0	0	0	0						
	<i>Subtotaal</i>			<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>						
815.10	Staf/SV	Wijkwinkelcentrum	20	16.915	16.915	16.581	16.248	0						
815.10	Staf/SV	Wijkwinkelcentrum	20	0	0	0	0	0						
	<i>Subtotaal</i>			<i>16.915</i>	<i>16.915</i>	<i>16.581</i>	<i>16.248</i>	<i>0</i>						
815.10	Staf/SV	Goorloopzone (HW-deel)	20	0	0	0	0	0						
815.10	Staf/SV	Goorloopzone (HW-deel)	20	0	0	0	0	0						
815.10	Staf/SV	Goorloopzone (HW-deel)	20	0	0	0	0	0						
815.10	Staf/SV	Goorloopzone (HW-deel)	20	52.600	52.600	51.564	50.528	0						
	<i>Subtotaal</i>			<i>52.600</i>	<i>52.600</i>	<i>51.564</i>	<i>50.528</i>	<i>0</i>						
815.10	Staf/SV	Diverse sociaal-maatschappelijke maatregelen	20	0	0	0	0	0						
815.11	Staf/SV	Diverse sociaal-maatschappelijke maatregelen	20	0	0	0	0	0						
	<i>Subtotaal</i>			<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>						

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Doorge schove	Nut	Dekki ngs%						Totaal 2013- 2017 en later		
						2013	2014	2015	2016	2017 later			
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen			econ	100%	2.600.000					2.600.000	
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen			econ	100%	250.000	250.000	50.000	50.000	50.000	650.000	
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen			econ	100%	3.950.000					3.950.000	
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen			econ	100%	310.745					310.745	
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen			econ	0%						0	
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen			econ	100%						0	
		<i>Sub totaal</i>					<i>7.110.745</i>	<i>250.000</i>	<i>50.000</i>	<i>50.000</i>	<i>50.000</i>	<i>0</i>	<i>7.510.745</i>
815.10	Staf/SV	Projectleiding			econ	100%	181.891					181.891	
815.10	Staf/SV	Projectleiding			econ	0%	6.188					6.188	
815.10	Staf/SV	Projectleiding			econ	100%	400.000	100.000				500.000	
815.11	Staf/SV	Projectleiding			econ	100%	95.554					95.554	
		<i>Sub totaal</i>					<i>683.632</i>	<i>100.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>783.632</i>
		<i>Totaal Helmond-West</i>					<i>19.802.847</i>	<i>960.000</i>	<i>130.000</i>	<i>130.000</i>	<i>130.000</i>	<i>0</i>	<i>21.152.847</i>
		Helmond-West/Mierlo-Hout											
815.10	Staf/SV	Herontwikkeling grondexploitatie Goorloopzone			econ	100%	2.136.471					2.136.471	
815.10	Staf/SV	Strategische ontwikkelingen			econ	100%	63.529					63.529	
		<i>Sub totaal</i>					<i>2.200.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.200.000</i>
815.10	Staf	Herstructurering Leonardusbuurt			maats	0%					300.000	300.000	
Totaal Progr. 9.Stedelijke vernieuwing							36.863.123	9.354.326	130.000	130.000	130.000	1.253.500	47.860.949
Progr. 10. Verkeer en mobiliteit													
210 Wegen													
210.05 Beheer en onderhoud wegen													
Hoofdwegenstructuur, investeringsmatrix													
210.05	S&B	Re constructie Zuidende	Dekking: Reserve strategische investeringen		maats	100%			1.200.000				1.200.000
210.05	S&B	Reconstructie Zuidende	Dekking: Bijdragen derden		maats	100%			400.000				400.000
210.05	S&B	Hoofdwegenstructuur : diverse kleine maatregelen	Dekking: Reserve strategische investeringen		maats	100%	29.000	29.000	379.250				437.250
210.05	S&B	Hoofdwegenstructuur : diverse kleine maatregelen	Dekking: Bijdragen derden		maats	100%	3.000	3.000	119.750				125.750
210.05	S&B	Hoofdwegenstructuur : diverse kleine maatregelen	Dekking: Reserve mobiliteit		maats	100%			280.000				280.000
210.05	S&B	Mobiliteitsfonds	Reeks eindigt in 2011	2011	maats	0%	301.456						301.456
210.05	S&B	Infrastructuur Kanaalboulevard, Engelseweg, Hoogeindestraat	Dekking: uit krediet spoorknop		maats	100%	150.000						150.000
210.05	S&B	Bijdrage Helmond: Noord-Oost-Corridor (De Ruit)	Dekking: Reserve strategische investeringen		maats	100%			1.350.000	1.350.000			2.700.000
210.10	S&B	Spoorknopen Helmond Centraal	Exploitatiefasten		maats	0%							0
250 Verkeer en vervoer													
250.10 Verkeersveiligheid													
250.10	S&B	Hoogwaardige fietsverbinding Eindhoven-Helmond	Dekking: 50% derden		maats	50%	1.421.700	16.756					1.438.456
250.10	S&B	Vervolmaken fietspadennetwerk	Dekking: mobiliteitsfonds		maats	100%					110.100		110.100

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Afschrijvingsstermijn	Kapitaallasten netto in €					Exploitatielasten netto in €					
				2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen	Derden (Wocom) (inmiddels Reserve Helmond-W)	20	0	0	0	0	0					
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen	Onderhoudsprogramma wegen	20	0	0	0	0	0					
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen	Reserve strategische investeringen	20	0	0	0	0	0					
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen	Voorziening SV Helmond West	20	0	0	0	0	0					
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen	Voorziening SV Helmond West	20	0	0	0	0	0					
815.10	Staf/SV	Ruimtelijke structuur, wonen en groen	Voorziening SV Helmond West	20	0	0	0	0	0					
		<i>Subtotaal</i>			0	0	0	0	0					
815.10	Staf/SV	Projectleiding	Voorziening SV Helmond West	20	0	0	0	0	0					
815.10	Staf/SV	Projectleiding	IVP 821 SV programma 2007-2011 Helmond-West	20	510	510	500	490	0					
815.10	Staf/SV	Projectleiding	Dekking rijksbijdrage ISV3	20	0	0	0	0	0					
815.11	Staf/SV	Projectleiding	Bijdrage S&E en interne budgetten	20	0	0	0	0	0					
		<i>Subtotaal</i>			510	510	500	490	0					
		<i>Totaal Helmond-West</i>			3.129	3.129	3.067	3.006	0					
		Helmond-West/Mierlo-Hout												
815.10	Staf/SV	Herontwikkeling grondexploitatie Goorloopzone	Voorziening SV Helmond West/Mierlo-Hout	20	0	0	0	0						
815.10	Staf/SV	Strategische ontwikkelingen	Bijdrage Provinciaal SVF Centrum 't Hout	20	0	0	0	0						
		<i>Subtotaal</i>			0	0	0	0	0					
815.10	Staf	Herstructurering Leonardusbuurt		20	0	0	0	0	0					
Totaal Progr. 9.Stedelijke vernieuwing					567.477	567.477	556.633	545.788	0	0	0	0	0	0
Progr. 10. Verkeer en mobiliteit														
210	Wegen													
210.05	Beheer en onderhoud wegen													
		Hoofdwegenstructuur, investeringsmatrix												
210.05	S&B	Re constructie Zuidende	Dekking: Reserve strategische investeringen	30	0	0	0	0	0					
210.05	S&B	Reconstructie Zuidende	Dekking: Bijdragen derden	30	0	0	0	0	0					
210.05	S&B	Hoofdwegenstructuur : diverse kleine maatregelen	Dekking: Reserve strategische investeringen	30	0	0	0	0	0					
210.05	S&B	Hoofdwegenstructuur : diverse kleine maatregelen	Dekking: Bijdragen derden	30	0	0	0	0	0					
210.05	S&B	Hoofdwegenstructuur : diverse kleine maatregelen	Dekking: Reserve mobiliteit	30	0	0	0	0	0					
210.05	S&B	Mobiliteitsfonds	Reeks eindigt in 2011	30	19.846	19.846	19.519	19.193	0					
210.05	S&B	Infrastructuur Kanaalboulevard, Engelseweg, Hoogeindsestraat	Dekking: uit krediet spoorknop	30	0	0	0	0	0					
210.05	S&B	Bijdrage Helmond: Noord-Oost-Corridor (De Ruit)	Dekking: Reserve strategische investeringen	30	0	0	0	0	0					
210.10	S&B	Spoorknop Helmond Centraal	Exploitatielasten	30	0	0	0	0	0	129.000	129.000	129.000	129.000	129.000
250	Verkeer en vervoer													
250.10	Verkeersveiligheid													
250.10	S&B	Hoogwaardige fietsverbinding Eindhoven-Helmond	Dekking: 50% derden	30	46.798	47.349	46.579	45.800	533					
250.10	S&B	Vervolmaken fietspadennetwerk	Dekking: mobiliteitsfonds	30	0	0	0	0	0					

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Doorge schove	Nut	Dekki ngs%						Totaal 2013- 2017 en later		
						2013	2014	2015	2016	2017 later			
250.10	S&B	Fietsbeleidsplan			maats	100%	304.000					304.000	
250.10	S&B	Fietsbeleidsplan			maats	0%	1.255.869					1.255.869	
250.10	S&B	Fietsbeleidsplan			maats	100%	203.100					203.100	
250.10	S&B	Stimulering openbaar vervoer, aanpassen infrastructuur			maats	100%					113.300	113.300	
250.10	S&B	Stimulering openbaar vervoer, aanpassen infrastructuur			maats	100%	104.596					104.596	
250.10	S&B	Fietsbeleidsplan			maats	100%	224.000					224.000	
250.10	S&B	Fietsbeleidsplan		2012	maats	100%	54.000					54.000	
250.10	S&B	Stimulering openbaar vervoer, aanpassen infrastructuur		2012	maats	100%	103.000					103.000	
250.10	S&B	Parkeerproblemen woonwijken			maats	100%	146.232	104.901				251.133	
250.10	S&B	Verkeersveiligheidsplan			maats	100%	235.088				235.088	470.176	
260		Verkeer en vervoer uitvoering											
260.30		Beheer en onderhoud VRI's											
260.30	S&B	Vervanging VRI's: uitgangspunt 2 installaties per jaar			maats	0%	193.453		193.453			386.906	
260.30	S&B	Vervanging VRI's: uitgangspunt 2 installaties per jaar			maats	0%			193.453			193.453	
Totaal Progr. 10. Verkeer en mobiliteit							4.728.494	153.657	2.572.453	1.543.453	1.350.000	458.488	10.806.545
Progr. 11.		Openbare ruimte en natuurbescherming											
210		Wegen											
210.05		Kanaalomlegging											
210.05	S&B	Inrichtingsplan; realisering leemgeving			maats	100%					94.000	94.000	
210.05	S&B	Cameroezicht			maats	100%	24.000		30.000			54.000	
210.05	S&B	Vervangen van camera's			maats	100%			66.000	16.000		82.000	
210.10		Herstratingsprogramma											
210.10	S&B	Openbare ruimte Stiphout-Dorpsstraat		2010	maats	100%		802.400				802.400	
210.10	S&B	Herinrichting Gerwense weg / Dorpsstraat			maats	100%	152.325	558.525				710.850	
210.10	S&B	Herinrichting Gerwense weg / Dorpsstraat			maats	0%	406.200		913.950			1.320.150	
210.10	S&B	Asfaltprogramma geluidsreducerend asfalt, herstratingsprogramma Harmoniestraat en Bakelsedijk tussen Tolpostplein en Burgemeester van Houtlaan			maats	100%	304.650					304.650	
210.10	S&B	Asfaltprogramma geluidsreducerend asfalt, herstratingsprogramma Harmoniestraat en Bakelsedijk tussen Tolpostplein en Burgemeester van Houtlaan			maats	0%	1.015.500					1.015.500	

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Afschrijvingsstermijn	Kapitaallasten netto in €					Exploitatielasten netto in €					
				2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	
250.10	S&B	Fietsbeleidsplan		30	0	0	0	0	0					
250.10	S&B	Fietsbeleidsplan	Dekking: SRE 2010 t/m 2013 €1.571.00	30	82.678	82.678	81.318	79.957	0					
250.10	S&B	Fietsbeleidsplan	Dekking: Reserve investeringsimpuls	30	0	0	0	0	0					
250.10	S&B	Stimulering openbaar vervoer, aanpassen infrastructuur	Dekking: mobiliteitsfonds	30	0	0	0	0	0					
250.10	S&B	Stimulering openbaar vervoer, aanpassen infrastructuur	Dekking: 25% subsidie derden, 75% reserve investeringsimpuls	30	0	0	0	0	0					
250.10	S&B	Fietsbeleidsplan	Dekking: SRE 2010 t/m 2013 €1.571.00	30	0	0	0	0	0					
250.10	S&B	Fietsbeleidsplan	Dekking: reserve investeringsimpuls	30	0	0	0	0	0					
250.10	S&B	Stimulering openbaar vervoer, aanpassen infrastructuur	Dekking: 25% subsidie derden, 75% reserve investeringsimpuls	30	0	0	0	0	0					
250.10	S&B	Parkeerproblemen woonwijken	Dekking: reserve investeringsimpuls	30	0	0	0	0	0					
250.10	S&B	Verkeersveiligheidsplan	Dekking: 50% subsidie SRE, 50% reserve investeringsimpuls	30	0	0	0	0	0					
260		Verkeer en vervoer uitvoering												
260.30		Beheer en onderhoud VR's												
260.30	S&B	Vervanging VR's: uitgangspunt 2 installaties per jaar		10	25.633	25.633	50.636	50.008	25.004					
260.30	S&B	Vervanging VR's: uitgangspunt 2 installaties per jaar		10	0	0	0	25.633	25.633					
Totaal Progr. 10. Verkeer en mobiliteit					174.954	175.506	198.052	220.590	51.170	129.000	129.000	129.000	129.000	129.000
Progr. 11.		Openbare ruimte en natuurbescherming												
210		Wegen												
210.05		Kanaallegging												
210.05	S&B	Inrichtingsplan; realisering leemgeving	Dekking: RIW	30	0	0	0	0	0					
210.05	S&B	Camera toezicht	Dekking: Veiligheidsmiddelen	30	0	0	0	0	0					
210.05	S&B	Vervangen van camera's	Dekking: incidentele middelen voorjaarsnota 2012	30	0	0	0	0	0					
210.10		Herstratingsprogramma												
210.10	S&B	Openbare ruimte Siphout-Dorpsstraat	Dekking: RIW	30	0	0	0	0	0					
210.10	S&B	Herinrichting Gerwense weg / Dorpsstraat	Dekking: Reserve investeringsimpuls	30	0	0	0	0	0					
210.10	S&B	Herinrichting Gerwense weg / Dorpsstraat		30	26.742	26.742	86.470	86.030	59.178					
210.10	S&B	Asfaltprogramma geluidsreducerend asfalt, herstratingsprogramma Harmoniestraat en Bakelsedijk tussen Tolpostplein en Burgemeester van Houtlaan	Dekking: €60.000 openbare verlichting, €80.000 groenvoorziening en wegenonderhoud €160.000	30	0	0	0	0	0					
210.10	S&B	Asfaltprogramma geluidsreducerend asfalt, herstratingsprogramma Harmoniestraat en Bakelsedijk tussen Tolpostplein en Burgemeester van Houtlaan		30	66.854	66.854	65.754	64.654	0					

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Doorgeschove	Nut	Dekkings%						Totaal 2013-2017 en later	
						2013	2014	2015	2016	2017 later		
210.10	Herstratprogramma											
210.10	S&B Renovatie Europaweg	Dekking: Voorziening P.O.W. (nog te vormen)	2009	maats	100%		1.000.000				1.000.000	
210.10	S&B Renovatie Europaweg	Dekking: Extra ontvangen subsidies Mobiliteit 2010	2009	maats	100%		700.000				700.000	
210.10	S&B Renovatie Europaweg	Dekking: RIW (vervallen post IVP 210.05 Leemberging 2010)	2009	maats	100%		100.500				100.500	
210.10	S&B Renovatie Europaweg	Dekking: RIW (Verlagen post IVP 580.10 Dierdonk planrand Noord)	2009	maats	100%		300.000				300.000	
210.10	S&B Renovatie Europaweg	Dekking: Mogelijkheden onderzoeken; verschuivingen binnen de mobiliteitsmatrix, realiseren externe middelen, realiseren aanbestedingsvoordelen.	2009	maats	100%		1.299.500				1.299.500	
230.20	Parkeerautomaten											
230.20	S&B Vervangen betaalautomaten straatparkeren Exploitatielasten	Dekking: parkeereexploitatie Dekking: parkeereexploitatie		econ	100%						0	
230.25	Fietsenstallingen											
230.25	S&B Dynamisch parkeerwijssysteem	Eventueel dekking: Centrumplan, parkeereexploitatie		econ	100%					322.015	322.015	
210.30	Beheer en onderhoud straatverlichting											
210.30	S&B Opwaarderen openbare verlichting, woonwijken			maats	0%	113.939		114.650			228.589	
210.30	S&B Opwaarderen openbare verlichting, woonwijken			maats	0%				113.939		113.939	
210.30	S&B Opwaarderen openbare verlichting, woonwijken			maats	0%					112.000	112.000	
210.30	S&B Opwaarderen openbare verlichting, bedrijventerreinen			maats	0%	p.m.	p.m.	p.m.			0	
270	Binnenhaven en waterwegen											
270.15	Beheer en onderhoud waterwegen											
270.15	S&B Vervanging sluizen 8 en 9 voorbereiding			maats	0%	1.032.763					1.032.763	
270.15	S&B Vervanging sluizen 8 en 9 uitvoering			maats	0%					13.735.755	13.735.755	
270.15	S&B Bedrijfswagens sluiswachters	Dekking : exploitatie wagenpark		maats	100%	30.000					30.000	
270.20	Beheer & onderh. Bruggen											
270.20	S&B Besturingssysteem Julianabridgen			maats	0%					314.805	314.805	
270.20	S&B Kademuur noordelijke kanaaltak			maats	0%					530.000	530.000	
580	Groenvoorzieningen en natuurbescherming											
580.10	Openbaar groen											
580.10	S&B Goorloopzone	Dekking: Grondbedrijf	2011	maats	100%		837.000				837.000	
580.10	S&B Goorloopzone	Dekking: SI Provincie	2011	maats	100%						0	
580.10	S&B Goorloopzone	Dekking: Derden	2011	maats	100%		3.653.000				3.653.000	
580.10	S&B Aanpak opdruk boomwortels Brandevoort	Dekking: Grondbedrijf (20%) en krediet veiligheidsplan bomen (80%)	2011	maats	100%		450.000				450.000	
580.10	Samen Investeren Groene Peelvallei											
580.10	S&B Groene Peelvallei	Dekking: Reserve Samen Investeren	2011	maats	100%						0	
580.10	S&B Groene Peelvallei	Dekking: Reserve Samen Investeren	2011	maats	100%	455.000					455.000	
580.10	S&B Vervanging en instandhouding stedelijk groen- en boomstructuren			maats	0%	99.621				p.m.	99.621	
580.10	S&B Dierdonk Planrand Noord / waterberging Bakelse AA	Dekking : RIW	2011	maats	100%	350.200					350.200	
Totaal Progr. 11.Openbare ruimte en natuurbescherming						3.984.198	9.700.925	1.124.600	129.939	112.000	14.996.575	30.048.237

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Afschrijvingsstermijn	Kapitaallasten netto in €					Exploitatielasten netto in €						
				2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017		
210.10	Herstratingsprogramma														
210.10	S&B Renovatie Europaweg	Dekking: Voorziening P.O.W. (nog te vormen)	30	0	0	0	0	0							
210.10	S&B Renovatie Europaweg	Dekking: Extra ontvangen subsidies Mobiliteit 2010	30	0	0	0	0	0							
210.10	S&B Renovatie Europaweg	Dekking: RIW (vervallen post IVP 210.05 Leembergweg 2010)	30	0	0	0	0	0							
210.10	S&B Renovatie Europaweg	Dekking: RIW (Verlagen post IVP 580.10 Dierdonk planrand Noord)	30	0	0	0	0	0							
210.10	S&B Renovatie Europaweg	Dekking: Mogelijkheden onderzoeken; verschuivingen binnen de mobiliteitsmatrix, realiseren externe middelen, realiseren aanbestedingsvoordelen.	30	0	0	0	0	0							
230.20	Parkeerautomaten														
230.20	S&B Vervangen betaalautomaten straatparkeren	Dekking: parkeereexploitatie	10	0	0	0	0	0	8.400	8.400	8.400	8.400	8.400	8.400	8.400
		Dekking: parkeereexploitatie							-8.400	-8.400	-8.400	-8.400	-8.400	-8.400	-8.400
230.25	Fietsenstallingen														
230.25	S&B Dynamisch parkeerverwijssysteem	Eventueel dekking: Centrumplan, parkeereexploitatie	30	0	0	0	0	0							
210.30	Beheer en onderhoud straatverlichting														
210.30	S&B Opwaarderen openbare verlichting, woonwijken		30	7.501	7.501	14.925	14.802	7.424							
210.30	S&B Opwaarderen openbare verlichting, woonwijken		30	0	0	0	7.501	7.501							
210.30	S&B Opwaarderen openbare verlichting, woonwijken		30	0	0	0	0	7.373							
210.30	S&B Opwaarderen openbare verlichting, bedrijven-terreinen		30	0	0	0	0	0							
270	Binnenhaven en waterwegen														
270.15	Beheer en onderhoud waterwegen														
270.15	S&B Vervanging sluizen 8 en 9 voorbereiding		50	54.220	54.220	53.549	52.877	0							
270.15	S&B Vervanging sluizen 8 en 9 uitvoering		50	0	0	0	0	0							
270.15	S&B Bedrijfswagens sluiswachters	Dekking: exploitatie wagenpark	10	0	0	0	0	0							
270.20	Beheer & onderh. Bruggen														
270.20	S&B Besturingsysteem Julianabruggen		30	0	0	0	0	0							
270.20	S&B Kademuur noordelijke kanaaltak		60	0	0	0	0	0							
580	Groenvoorzieningen en natuurbescherming														
580.10	Openbaar groen														
580.10	S&B Goorloopzone	Dekking: Grondbedrijf	30	0	0	0	0	0							
580.10	S&B Goorloopzone	Dekking: SI Provincie	30	0	0	0	0	0							
580.10	S&B Goorloopzone	Dekking: Derden	30	0	0	0	0	0							
580.10	S&B Aanpak opdruk boomwortels Brandevoort	Dekking: Grondbedrijf (20%) en krediet veiligheidsplan bomen (80%)	30	0	0	0	0	0							
580.10	Samen Investeren Groene Peelvallei														
580.10	S&B Groene Peelvallei	Dekking: Reserve Samen Investeren	30	0	0	0	0	0							
580.10	S&B Groene Peelvallei	Dekking: Reserve Samen Investeren	30	0	0	0	0	0							
580.10	S&B Vervanging en instandhouding stedelijk groen- en boomstructuren		30	6.558	6.558	6.450	6.343	0							
580.10	S&B Dierdonk Planrand Noord / waterberging Bakelse AA	Dekking: RIW	30	0	0	0	0	0							
Totaal Progr. 11. Openbare ruimte en natuurbescherming				161.875	161.875	227.148	232.206	81.476	0	0	0	0	0	0	0

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Doorgeschove	Nut	Dekkings%						Totaal 2013-2017 en later	
						2013	2014	2015	2016	2017 later		
Progr. 12.	Milieu											
270	Binnenhaven en waterwegen											
270.10	Beheer en onderhoud havens											
730	Huishoudelijke afvalstoffen											
730.10	Gescheiden inzameling huishoudelijk afval											
730.10	S&B Basisvoorzieningen kunststofinzamelingen	Dekking: exploitatie- en kapitaallasten uit tarieven	2011	econ.	100%			232.346			232.346	
730.10	S&B Basisvoorzieningen kunststofinzamelingen	Dekking: exploitatie- en kapitaallasten uit tarieven	2011	econ.	100%		225.000				225.000	
730.10	S&B Ondergrondse afvalvoorzieningen de Veste	Dekking: exploitatie- en kapitaallasten uit tarieven		econ.	100%	64.484	64.484	64.484		64.484	257.936	
755	Graffiti											
760	Rioleringen											
760.30	S&B Investerings rioleringszorg GRP 2010-2015 vervanging renovatie riolen	Dekking: riooltarieven		econ.	100%	2.527.900	2.604.000	2.604.000		2.604.000	10.339.900	
760.30	S&B Investerings rioleringszorg GRP 2010-2015 vervanging elektromechanisch deel gemalen	Dekking: riooltarieven		econ.	100%		315.000	200.000			515.000	
760.30	S&B Investerings rioleringszorg GRP 2010-2015 vervanging drukrioolgemalen	Dekking: riooltarieven		econ.	100%	48.000	48.000	240.000		240.000	576.000	
760.30	S&B Investerings rioleringszorg GRP 2010-2015 vervanging bestuursystemen gemalen	Dekking: riooltarieven		econ.	100%	100.000	100.000	100.000		100.000	400.000	
760.30	S&B Investerings rioleringszorg GRP 2010-2015 vervanging bestuursystemen gemalen	Dekking: riooltarieven		econ.	100%	150.000					150.000	
Totaal Progr. 12.Milieu						2.890.384	3.356.484	3.440.830	0	0	3.008.484	12.696.182
Progr. 13.	Bestuur en organisatie											
030	Bestuursondersteuning											
030.10	Automatisering											
030.10	M&O Electronische gemeente (e-service, e-city, e-democracy)	Dekking: reserve automatisering		econ.	100%	154.965					154.965	
030.10	M&O Vervanging componenten ICT-infrastructuur	Dekking: I&A programma, t.l.v. I&A ruimte	2010	econ.	100%	347.500					347.500	
030.10	M&O Vervanging componenten bekabeling	Dekking: I&A programma, t.l.v. I&A ruimte	2010	econ.	100%	28.100					28.100	
030.10	M&O Vervanging midrange systeem	Dekking: I&A programma, t.l.v. I&A ruimte	2010	econ.	100%	524.200					524.200	
030.10	M&O Generieke faciliteiten Stroomlijnning	Dekking: reserve automatisering	2011	econ.	100%	61.000					61.000	
030.10	M&O Electronische gemeente (e-service, e-city, e-democracy)	Dekking: reserve automatisering (uitruil middelen).	2011	econ.	100%	212.881	250.000				462.881	
030.10	M&O Samen Investeren: Dienstverlening en E-overheid	Dekking: reserve automatisering 50% (uitruil middelen), reserve investeringsimpuls 50%		econ.	100%						0	
030.10	M&O Doorontwikkeling van digitaal werken door werkprocessen en dossiers verder te digitaliseren	Exploitatielasten dekking: reserve automatisering (uitruil middelen).	2012	econ.	100%	101.700					101.700	
030.10	M&O Doorontwikkeling van digitaal werken door werkprocessen en dossiers verder te digitaliseren	Dekking: reserve automatisering 50% (uitruil middelen), reserve investeringsimpuls 50%										
930	Nieuwe investeringen											
930.10	Nieuwe investeringen											
930.10	Strategische investeringen			maats	0%	5.982.209		5.982.209			11.964.418	
930.10	Strategische investeringen			maats	0%			5.982.209			5.982.209	
930.10	Strategische investeringen		2012	maats	0%	5.890.900					5.890.900	
930.10	Strategische investeringen			maats	0%			5.982.209			5.982.209	
Totaal Progr. 13.Bestuur en organisatie						13.303.455	250.000	5.982.209	5.982.209	5.982.209	0	31.500.082

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Afschrijvingsstermijn	Kapitaallasten netto in €					Exploitatielasten netto in €					
				2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	
Progr. 12.	Milieu													
270	Binnenhaven en waterwegen													
270.10	Beheer en onderhoud havens													
730	Huishoudelijke afvalstoffen													
730.10	Gescheiden inzameling huishoudelijk afval													
730.10	S&B Basisvoorzieningen kunststofinzamelingen	Dekking: exploitatie- en kapitaallasten uit tarieven	10	0	0	0	0	0						
730.10	S&B Basisvoorzieningen kunststofinzamelingen	Dekking: exploitatie- en kapitaallasten uit tarieven	10	0	0	0	0	0						
730.10	S&B Ondergrondse afvalvoorzieningen de Veste	Dekking: exploitatie- en kapitaallasten uit tarieven	15	0	0	0	0	0	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	
									-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	
755	Graffiti													
760	Rioleringen													
760.30	S&B Investeringsrioleringszorg GRP 2010-2015 vervanging renovatie riolen	Dekking: riooltarieven	50	0	0	0	0	0						
760.30	S&B Investeringsrioleringszorg GRP 2010-2015 vervanging elektromechanisch deel gemalen	Dekking: riooltarieven	50	0	0	0	0	0						
760.30	S&B Investeringsrioleringszorg GRP 2010-2015 vervanging drukrioolgemalen	Dekking: riooltarieven	50	0	0	0	0	0						
760.30	S&B Investeringsrioleringszorg GRP 2010-2015 vervanging bestuursystemen gemalen	Dekking: riooltarieven	50	0	0	0	0	0						
760.30	S&B Investeringsrioleringszorg GRP 2010-2015 vervanging bestuursystemen gemalen	Dekking: riooltarieven	50	0	0	0	0	0						
Totaal Progr. 12.Milieu					0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Progr. 13.	Bestuur en organisatie													
030	Bestuursondersteuning													
030.10	Automatisering													
030.10	M&O Electronische gemeente (e-service, e-city, e-democracy)	Dekking: reserve automatisering	5	0	0	0	0	0	p.m.					
030.10	M&O Vervanging componenten ICT-infrastructuur	Dekking: I&A programma, t.i.v. I&A ruimte	4											
030.10	M&O Vervanging componenten bekabeling	Dekking: I&A programma, t.i.v. I&A ruimte	10											
030.10	M&O Vervanging midrange systeem	Dekking: I&A programma, t.i.v. I&A ruimte	5											
030.10	M&O Generieke faciliteiten Stroomlijning	Dekking: reserve automatisering	5											
030.10	M&O Electronische gemeente (e-service, e-city, e-democracy)	Dekking: reserve automatisering (uitruil middelen).	5											
	Samen Investeren: Dienstverlening en E-overheid													
030.10	M&O Doorontwikkeling van digitaal werken door werkprocessen en dossiers verder te digitaliseren	Dekking: reserve automatisering 50% (uitruil middelen), reserve investeringsimpuls 50%	5	0	0	0	0	0	p.m.					
		Exploitatielasten dekking: reserve automatisering (uitruil middelen).												
030.10	M&O Doorontwikkeling van digitaal werken door werkprocessen en dossiers verder te digitaliseren	Dekking: reserve automatisering 50% (uitruil middelen), reserve investeringsimpuls 50%	5											
930	Nieuwe investeringen													
930.10	Nieuwe investeringen													
930.10	Strategische investeringen		25	433.710	433.710	859.643	851.867	425.933						
930.10	Strategische investeringen		25	0	0	0	433.710	433.710						
930.10	Strategische investeringen		25	427.090	427.090	419.432	411.774	0						
930.10	Strategische investeringen		25	0	0	0	0	433.710						
Totaal Progr. 13.Bestuur en organisatie					860.800	860.800	1.279.076	1.697.351	1.293.354	0	0	0	0	0

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Doorge schove	Nut	Dekki ngs%						Totaal 2013- 2017 en later	
						2013	2014	2015	2016	2017 later		
Eindtotaal IVP 2013-2017						75.682.912	26.750.010	15.025.922	9.429.804	9.187.354	28.501.476	164.577.478

IVP 2013-2017 realistische planning

Dienst	Omschrijving	Toelichting/dekking	Afschrijvingsstermijn	Kapitaallasten netto in €					Exploitatielasten netto in €				
				2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
	Eindtotaal IVP 2013-2017		0	1.928.652	2.071.087	2.646.052	3.158.042	1.795.209	129.000	143.000	143.000	143.000	143.000

7.2 Bijlage 2: Mobiliteitsmatrix Strategische Investerings

Mobiliteitsmatrix Totaaloverzicht

Begroting 2013	Matrix voorjaarsnota 2012 (bruto)					Beslag op reserve strat.investeringen op basis van matrix vjn 2022				subsidie	aanname
	Totaal	Lopend Kredieten 2010-2011	Planning IVP 2012-2015	Planning IVP nvt	Planning later	Totaal	Planning 2010-2015	Planning IVP nvt	Planning Later	totale periode	
Projecten met dekking tlv strat. Investerings											
2e Ontsluiting Stiphout	4.850.000	1.400.000	3.450.000		-	4.850.000	4.850.000		-	-	
Bijdrage aan regionale Wegennet	20.000.000	-	-		20.000.000	20.000.000	-		20.000.000	-	
Cortenbach / Kasteelheerenlaan	40.300.000	40.300.000	-		-	24.865.372	24.865.372		-	15.434.628	beschikkingen.
Houtdonktracé	8.200.000	-	-		8.200.000	6.150.000	-		6.150.000	2.050.000	25%
Reconstructie Zuidende	1.600.000	-	1.600.000		-	1.200.000	1.200.000		-	400.000	25%
Reconstructie Oostende	700.000	-	-		700.000	525.000	-		525.000	175.000	25%
Westende -tracé	5.000.000	-	-		5.000.000	3.750.000	-		3.750.000	1.250.000	25%
Taakstelling ivm Cortenbach			-		-	-	-		-	-	
Div. kleine projecten	3.044.000	1.109.000	1.135.000		800.000	1.917.000	1.292.000		625.000	1.127.000	beschikkingen. en 25%
Totaal	83.694.000	42.809.000	6.185.000	nvt	34.700.000	63.257.372	32.207.372	nvt	31.050.000	20.436.628	
Projecten (niet tlv res strat inv)											
Overige projecten*	26.006.350	26.006.350			-		nvt		nvt	nvt	
Totaal	109.700.350	68.815.350	6.185.000	nvt	34.700.000	63.257.372	32.207.372	nvt	31.050.000		
			Aansluiting met IVP				Beslag op 35 mln				

* stijging van kosten tussen 2009 en 2011 betreft vooral project De Voort

Actualisatie bij voorjaarsnota 2013	Matrix voorjaarsnota 2013 (bruto)					Beslag op reserve strat.investeringen op basis van matrix vjn 2013				subsidie	aanname
	Totaal	Lopend Krediet 2010-2012	Planning IVP 2013-2015	Planning IVP 2016-2017	Planning later	Totaal	Planning 2010-2015	Planning 2016-2017	Planning later	totale periode	
Projecten met dekking tlv strat. Investerings											
2e Ontsluiting Stiphout	4.850.000	4.850.000			-	4.850.000	4.850.000		-	-	
Bijdrage aan regionale Wegennet	6.750.000	-	-	2.700.000	4.050.000	6.750.000	-	2.700.000	4.050.000	-	0%
Regionale Wegennet (flankerende maatregelen)	pm				pm				pm		
Cortenbach / Kasteelheerenlaan	40.300.000	40.300.000	-		-	24.865.372	24.865.372		-	15.434.628	beschikkingen
Reconstructie Zuidende	1.600.000	-	1.600.000		-	1.200.000	1.200.000		-	400.000	25%
Div. kleine projecten	2.244.000	1.401.000	843.000		-	1.292.000	1.292.000		-	952.000	beschikkingen. en 25%
Totaal	55.744.000	46.551.000	2.443.000	2.700.000	4.050.000	38.957.372	32.207.372	2.700.000	4.050.000	16.786.628	
Projecten (niet tlv res strat inv)											
Overige projecten	26.006.350	26.006.350			-		nvt		nvt	nvt	
Totaal	81.750.350	72.557.350	2.443.000	2.700.000	4.050.000	38.957.372	32.207.372	2.700.000	4.050.000		
			Aansluiting met IVP	Aansluiting met IVP			Beslag op 35 mln	tlv res. strat.inv	tlv res. strat.inv		

7.3 Bijlage 3: Meerjaren Programma Stedelijke Vernieuwing (MPSV)

Programma Stedelijke Vernieuwing

In het meerjarenprogramma Stedelijke Vernieuwing 2013-2017 zijn de bijdragen vanuit de stedelijke vernieuwingsmiddelen ten behoeve van de gebiedsprogramma's Centrum, Binnenstad-Oost en Helmond-West alsmede ten behoeve van de programma-onderdelen bodemsanering en geluidsanering geactualiseerd. Daarbij zijn de niet uitgegeven bedragen uit 2012 doorgeschoven naar 2013 en latere jaren.

Algemeen

De verschillende programma-onderdelen binnen het MPSV zijn over de jaren 2013-2017 sluitend. Op termijn (nà 2017) laat het programma-onderdeel Helmond-West een tekort van € 173.000 zien. De verwachting is dat dit tekort in de komende jaren onder meer als gevolg van rentebijdragen over de saldi binnen het MPSV zal kunnen worden ingelopen.

RAMING UITGAVEN EN DEKKING STEDELIJKE Vernieuwing 2013 - 2017

1. PROGRAMMA'S 7 EN 10: CENTRUM, BINNENSTAD OOST EN HELMOND-WEST

	2013	2014	2015	2016	2017	TOTAAL
A. CENTRUM						
2 Kanaalzone, Torenstraat	€ -					€ -
4 Economische versterking centrum	€ 104.393,00					€ 104.393,00
7 Steenwegkwartier	€ -					€ -
8 Overig Centrum (Zuidende/Volksbelang)	€ -					€ -
9 Overig stationskwartier	€ 289.800,00		€ 365.400,00			€ 655.200,00
9 Overig stationskwartier Spookknoop	€ 1.218.000,00					€ 1.218.000,00
10 Strategische verwervingen Centrum	€ -		€ 530.000,00			€ 530.000,00
11 Bouwplan Markt	€ 127.500,00					€ 127.500,00
12 Herontwikkeling Cacaofabriek	€ -					€ -
13 Task Force Centrum	€ -					€ -
TOTAAL PROJECTEN CENTRUM	€ 1.739.693,00	€ -	€ 895.400,00	€ -	€ -	€ 2.635.093,00
DEKKING CENTRUM						
Inzet Voorziening Stedelijke Vernieuwing Centrum	€ 188.911,47					€ 188.911,47
Bijdrage Provinciaal SVF	€ -					€ -
Ruimte IVP tbv Spookknoop	€ 1.218.000,00					€ 1.218.000,00
IVP Bijdragen Centrumontwikkeling 2009-2011	€ 1.228.181,53					€ 1.228.181,53
TOTAAL DEKKING CENTRUM	€ 2.635.093,00	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.635.093,00
SALDO STEDELIJKE Vernieuwing CENTRUM p. jaar	€ 895.400,00	€ -	€ 895.400,00	€ -	€ -	€ 0,00
CUMULATIEF SALDO SV CENTRUM	€ 895.400,00	€ 895.400,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	
B. BINNENSTAD OOST						
01a Planontwikkeling en communicatie BO adm 2009 To Holscherplein/Hindepl	€ 9.776,06					€ 9.776,06
01b Planontwikkeling en communicatie 2010-2011 kr. 767195	€ -					€ -
01d Beheerplan 2010-2011 kr. 767193	€ -					€ -
02 Planontwikkeling en communicatie BO 2008-2011 207-2008	€ -					€ -
02a Planontwikkeling VJN 2007 over 2008-2011	€ 426.338,00					€ 426.338,00
15a Heistraat-Pistoriusstraat	€ -					€ -
15b Overige grondexploitatie Heistraat	€ -					€ -
16b Econ. Stimulering (pleinvorming) Heistraat	€ -					€ -
16c Gevelverbetering Heistraat	€ -					€ -
16d Onrendabele top herontwikkeling Heistraat	€ 305.000,00					€ 305.000,00
17 Herinrichting Openbare Ruimte Heistraat BW 2008-205	€ -					€ -
17a Herinrichting Openbare Ruimte Heistraat (eerste fase)	€ -					€ -
18a Herinrichting Openbare Ruimte Bakelsedijk aanvulling	€ 475.000,00					€ 475.000,00
19 Herstructurering Binnenstad Oost Eerste en Tweede Fase	€ -					€ -
20 Herstructurering Binnenstad Oost Derde Fase BW 09-259	€ 1.084.200,00					€ 1.084.200,00
23 Overige verwervingen en saneringen B. Oost	€ -					€ -
25 Strategische verwervingen Binnenstad Oost	€ 740.000,00					€ 740.000,00
26 Beheerplan Derde Fase Herstructurering 3e Fase (gem. aandeel) IVP Post	€ 58.704,00					€ 58.704,00
26 Beheerplan Derde Fase Herstructurering 3e Fase (gem. aandeel) 263/2010 767193	€ 43.810,00					€ 43.810,00
27 Uitvoering buurtschouw Leonardusbuurt IVP post	€ 67.832,00					€ 67.832,00
27 Uitvoering buurtschouw Leonardusbuurt 2010-2011 kr. 767194 263/2010 10/2011	€ 227.906,00	€ 48.750,00	€ 48.750,00			€ 325.406,00
TOTAAL PROJECTEN BINNENSTAD OOST	€ 3.438.566,06	€ 48.750,00	€ 48.750,00	€ -	€ -	€ 3.536.066,06

	2013	2014	2015	2016	2017	TOTAAL
DEKKING BINNENSTAD OOST						
Inzet Voorziening Stedelijke Vernieuwing Binnenstad Oost	€ 769.574,72					€ 769.574,72
Rentebijdring 2013 (3,25% over beginstand 1.1.2013)	€ 28.333,00					€ 28.333,00
Bijdrage Provinciaal SVF	€ -					€ -
Bijdragen derden voor 01b 767195	€ -					€ -
IVP 821 ruimte t/m 2008	€ -					€ -
IVP Bijdrage Algemene Dienst Binnenstad Oost 2009-2011	€ 2.338.158,34					€ 2.338.158,34
Rijksbijdrage ISV3	€ 240.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00			€ 400.000,00
TOTAAL DEKKING BINNENSTAD OOST	€ 3.376.066,06	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ -	€ -	€ 3.536.066,06
SALDO STEDELIJKE VERNIEUWING B. OOST per jaar	€ 62.500,00-	€ 31.250,00	€ 31.250,00	€ -	€ -	€ -
CUMULATIEF SALDO SV BINNENSTAD OOST	€ 62.500,00-	€ 31.250,00-	€ 0,00-	€ 0,00-	€ 0,00-	
C. WIJKONTWIKKELINGSPROGRAMMA HELMOND-WEST						
1. Wijkhuis Brede School	€ 7.448.743,00					€ 7.448.743,00
2. Plus op Wijkhuis Brede School	€ 2.000.000,00					€ 2.000.000,00
3. Wijkwinkelcentrum	€ 205.026,00					€ 205.026,00
4. Goorloopzone (HW-deel)	€ 2.737.571,00					€ 2.737.571,00
5. Diverse sociaal-maatschappelijke maatregelen	€ 17.129,75	€ 210.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 467.129,75
6. Ruimtelijke structuur, wonen en groen	€ 5.835.745,00	€ 1.375.000,00	€ 300.000,00			€ 7.510.745,00
7. Projectleiding	€ 782.110,00					€ 782.110,00
TOTAAL PROJECTEN C. 821.03 WOP HELMOND-WEST	€ 19.026.324,75	€ 1.585.000,00	€ 380.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 21.151.324,75
DEKKING WOP HELMOND-WEST						
Samen Investeren perspectiefrijk/leefbaarheid	€ 3.781.558,00					€ 3.781.558,00
Reserve Helmond West	€ 291.420,00					€ 291.420,00
Rendabel deel (verhuur gedeelte kinderopvang, pspz)	€ 2.000.000,00					€ 2.000.000,00
Opbrengst Mariaschool	€ 400.000,00					€ 400.000,00
Reserve strategische investeringen	€ 1.000.000,00					€ 1.000.000,00
Subsidie Ministerie van WWI (inmiddels Reserve Helmond West)	€ 2.000.000,00					€ 2.000.000,00
Verkoop grond		€ 400.000,00				€ 400.000,00
Reserve strategische investeringen	€ 500.000,00					€ 500.000,00
Reserve Samen Investeren	€ 1.200.000,00					€ 1.200.000,00
Reserve Samen Investeren	€ 17.129,75	€ 210.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 467.129,75
Wocom (inmiddels Reserve Helmond West)	€ 2.600.000,00					€ 2.600.000,00
Onderhoudsprogramma wegen	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 650.000,00
Reserve strategische investeringen	€ 3.950.000,00					€ 3.950.000,00
IVP 821 SV programma 2007-2011 Helmond-West	€ 848.784,65					€ 848.784,65
Inzet Voorziening Stedelijke vernieuwing Helmond-West	€ 472.880,79					€ 472.880,79
Rentebijdring 2013 (3,25% over beginstand 1.1.2013)	€ 19.755,00					€ 19.755,00
Rijksbijdrage ISV3	€ 400.000,00	€ 100.000,00				€ 500.000,00
Bijdrage S&E (20.000 pj periode 2009-2012) , via dekkingsreserve	€ 25.808,00					€ 25.808,00
Bijdrage interne budgetten tbv stephanusplein en distelveld	€ 45.511,00					€ 45.511,00
TOTAAL DEKKING WOP HELMOND-WEST	€ 19.802.847,19	€ 960.000,00	€ 130.000,00	€ 130.000,00	€ 130.000,00	€ 21.152.847,19
SALDO SV WOP HELMOND-WEST per jaar	€ 776.522,44	€ 625.000,00-	€ 250.000,00-	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 1.522,44
CUMULATIEF SALDO SV WOP HELMOND-WEST	€ 776.522,44	€ 151.522,44	€ 98.477,56-	€ 48.477,56-	€ 1.522,44	

	2013	2014	2015	2016	2017	TOTAAL
D. HELMOND-WEST/MIERLO-HOUT						
Herontwikkeling grondexploitatie Goorloopzone	€ 1.900.000,00					€ 1.900.000,00
Strategische ontwikkelingen	€ 300.000,00					€ 300.000,00
TOTAAL PROJECTEN D. Helmond-West/Mierlo Hout	€ 2.200.000,00	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.200.000,00
DEKKING HELMOND-WEST/MIERLO-HOUT						
Inzet Voorziening Stedelijke vernieuwing Helmond West/Mierlo-Hout	€ 2.065.832,00					€ 2.065.832,00
Rentebijdrage 2013 (3,25% over beginstand 1.1.2013)	€ 70.639,00					€ 70.639,00
Bijdrage Provinciaal SVF Centrum 't Hout	€ 63.529,00					€ 63.529,00
TOTAAL DEKKING HELMOND-WEST/MIERLO-HOUT	€ 2.200.000,00	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.200.000,00
SALDO SV HELMOND-WEST/ MIERLO-HOUT per jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
CUMULATIEF SALDO SV HELMOND-WEST/MIERLO HOUT	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

7.4 Bijlage 4: Overzicht Samen Investeren

Naar aanleiding van de presentatie van het provinciaal bestuursakkoord "Vertrouwen in Brabant" in mei 2007 hebben de vijf Brabantse grote steden (B5), waaronder Helmond, de handen ineen geslagen en, gebaseerd op de ambities van dat provinciale akkoord, een omvangrijke investeringsagenda "Samen Investeren" voorgelegd aan het provinciale bestuur met het verzoek om daarin de komende bestuursperiode fors mee te gaan investeren. Dit heeft er toe geleid dat op 11 december 2007 de B5 en de provincie een intentieverklaring hebben getekend, waarin onder meer is afgesproken om samen te werken aan een uitvoeringsprogramma Brabantstad.

Inmiddels is het laatste jaar van de Samen Investeren periode ingegaan. Het streven is er nu op gericht om alle projecten ook daadwerkelijk op de einddatum (31-12-2013) gerealiseerd te hebben. De begrotingsposten voor Samen Investeren zijn geactualiseerd voor het jaar 2013. Hieronder volgt een stand van zaken van de projecten zoals die is opgemaakt per 1-1-2013.

Projecten Bereikbaar

Stedelijke Tangenten Rotonde Schootense Dreef en de Voort (H1.01)

Projecten gaan op tijd gerealiseerd worden. Oplevering van de Voort wordt verwacht in augustus 2013. Bij de rotonde Schootense Dreef moet in 2013 nog de aansluiting op de Veedrift worden gerealiseerd, de rotonde zelf is gerealiseerd.

Projecten Perspectiefrijk

Veiligheidshuis (H2013)

Project loopt volgens planning. Vanaf 2013 zal ook een financiële bijdrage door de regiogemeenten worden geleverd.

Centrum voor Jeugd en Gezin (H2010)

Uitgaven zijn in 2012 achtergebleven op de prognose. Dit had te maken met de wijzigingen in het jeugdzorgstelsel. Eerst nadat hierover meer duidelijk ontstond zijn in november 2012 op regionaal niveau kaderstellende afspraken gemaakt. De fasering is hierop aangepast en afronding van het project voor eind 2013 komt niet in gevaar.

Deltaplan voortijdig schoolverlaten(H2011)

De uitgaven voor 2012 zijn lager geweest dan aanvankelijk was voorgenomen. De achterblijvende uitgaven hangen samen met het feit dat implementatie van de deelprojecten HJ2G en de aanpak jeugdgroepen aanvankelijk was voorzien voor 1 jaar. Nieuwe inzichten (o.a. cijfers VSV - gebrek aan infrastructuur) waren aanleiding om twee jaren te gebruiken voor de implementatie. Uitgaven die aanvankelijk voor 2012 waren geraamd, worden dus in 2013 gerealiseerd. Met de oplevering van een infrastructuur waarbij cliëntstromen van het ROC, werkplein en team jeugd op elkaar zijn afgestemd, wordt dit project in 2013 tijdig afgerond.

Versterken netwerken bewoners (H2012)

Na het opleveren van Westwijzer in 2013 kan dit project worden afgerond.

Noordkop Suytkade-restaurant Cacaofabriek (H2002)

Medio december 2013 is de oplevering van de Cacaofabriek gepland en wordt dit project afgerond.

Projecten Mooi

Verwerving bedrijf centrumplan (H2007)

Met de levering van het object is dit project al in 2011 afgerond.

Centrumplan 2^e fase (H2009)

In dit project is verstrekking van de subsidie gekoppeld aan concrete verwervingen. In 2012 is in dit kader circa €3,5 miljoen aan subsidie ontvangen. Met de provincie wordt gesproken over de wijze van verwerking van de afspraken met Woonpartners en de daaruit voortvloeiende verplichtingen in dit project. Door de huidige crisis en de daaruit voortvloeiende vertraging van het ontwikkeltraject zullen de investeringen van derden bij dit project pas na 2013 plaatsvinden. Dit heeft geen effect op de subsidie.

Projecten Dynamisch

Masterplan Realisatie Industrieel Erfgoed, Documentatie-, informatie en expositiecentrum Stichting Industrieel Erfgoed Helmond (H2003.1)

Het centrum is op 14 december 2012 door gedeputeerde van Haften geopend en daarmee is een belangrijke mijlpaal gerealiseerd. De gemeente verstrekt in 2013 nog een subsidie aan de Stichting ten behoeve van verdere professionalisering.

Industrieel Erfgoed weerspiegeld (H2003.2)

Begin 2012 gingen wij uit van volledige afronding eind 2012. Enkele panden worden echter pas in 2013 aangelicht. Het eindresultaat komt daarmee echter niet in gevaar.

Gebiedsontwikkeling Food Campus (H2003.3)

De start van enkele niet-fysiek projectonderdelen is versneld, zodat nu alle deelprojecten lopen. In 2012 zijn de panden opgeleverd, maar de inrichting en plaatsing van machines die oorspronkelijk voor 2012 stond gepland vindt nu plaats in het 1e kwartaal 2013.

In 2013 worden de panden ingericht door de bedrijven en de machines geplaatst. Voor de zomer 2013 vindt de opening plaats. Met de opening van de panden voor de zomer en de verzelfstandiging van de projecten wordt dit project dan afgerond.

Herstel Sluis 7 en herintroductie toervaart (H2004)

Door onvoorziene problemen bij de plaatsing van de oostelijke sluiswands is ca. 14 weken vertraging opgelopen. Door deze vertraging is het werk tevens niet afgerond voor het winterseizoen. Op grond van een lagere aanbesteding werd eerder verwacht dat de totale kosten lager zouden zijn dan begroot, maar er zijn ook forse meerwerkkosten geweest. Pas na afronding kan duidelijkheid worden gegeven over de grootte van een eventueel voordeel. De verwachting is nu dat medio 2013 de sluis, inclusief noodzakelijke reconstructie van de Kanaaldijk-west en -oost, opgeleverd kan worden.

Strategisch arbeidsmarktbeleid (H1.12)

De inhoudelijke mijlpalen van dit project zijn behaald, maar uit de voorlopige rapportage van het Werkgeversplein blijkt een onderbenutting van middelen. Het is onduidelijk of dit in 2013 kan worden ingehaald. Overleg tussen het Werkgeversplein en de gemeente vindt op korte termijn plaats en zal tevens inzicht geven in de mate waarin het nog resterende budget in 2013 zal worden benut.

Gebiedsontwikkeling Automotive Campus (H2005.2)

Inhoudelijk kent dit project enige vertraging bij het project Fontys Lectoraten. Met Fontys is afgesproken dat zij vóór 1 maart 2013 een plan van aanpak opleveren om binnen de termijn te voldoen aan de afgesproken doelstellingen.

Leerfaciliteit Automotive (H2006)

Dit project is afgerond.

Projecten Schoon

Luchtkwaliteitsplan (H1.11)

Dit project wordt verantwoord in het kader van het Brabants Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (BSL).

Groene Peelvallei (H2015)

Met de provincie heeft overleg plaatsgevonden over de investeringen die derden in dit project gaan doen, maar die pas na 2013 gaan plaatsvinden. Afgesproken is dat de provinciale subsidie niet langer gekoppeld wordt aan de bijdragen die derden zullen doen. Omdat er nog geen duidelijkheid is of het nieuwe stadion voor Helmond Sport in het gebied komt is het niet opportuun om de beoogde parkeervoorzieningen voor de Groene Peelvallei aan te leggen. Met de provincie wordt overlegd of ook andere door de gemeente in het gebied gedane investeringen in aanmerking komen als gemeentelijke bijdrage.

Proeftuin duurzame herstructureringswijk Helmond-west (incl. Goorloopzone) (H2016)

Ook voor dit project geldt dat de bijdrage van derden niet langer wordt meegenomen in de te verantwoorden projectkosten, omdat de provinciale subsidie hier niet meer aan gekoppeld is. Omdat in 2012 wel kosten ten laste van de rijksbijdrage zijn gerealiseerd, zijn deze wel in de rapportage opgenomen. Door overmacht is het niet mogelijk het project voor eind 2013 volledig te realiseren. De provinciale subsidie staat hierdoor onder druk. In overleg met de provincie proberen wij hiervoor een oplossing te vinden, zodat toch alle voorgenomen investeringen kunnen plaatsvinden.

Projecten Verbindend

Dienstverlening e-overheid (H2018)

Dit project is de "optelsom" van 37 deelprojecten. Er lopen nog een viertal deelprojecten door in 2013, waarvan we verwachten dat deze medio 2013 zijn afgerond.

Virtueel Helmond

Dit project vormt onderdeel van een gezamenlijk project met Eindhoven en Tilburg en wordt via de gemeente Tilburg verantwoord. In 2013 worden modellen van de Automotive Campus en Helmond West uitgewerkt en verder gewerkt aan het automatisch genereren van modellen uit data.

begroting Samen Investeren Brabantstad 2012-2013

progr.	Omschrijving	Programmaliijn Brabantstad	2013 begroting
	Programma 1. Veiligheid en handhaving		
1	Veiligheidshuis Helmond	Perspectiefrijik	53.556
	<i>Dekking:</i>		
	<i>Bestaande begroting veiligheidsmiddelen</i>		
	<i>Bijdrage Provincie</i>		53.556
	<i>Reserve S.I. Brabantstad</i>		
	<i>Totaal dekking</i>		53.556
	Totaal Programma 1. Veiligheid en handhaving		53.556
	Programma 3. Zorg en welzijn		
3	Versterken netwerken bewoners	Perspectiefrijik	10.529.593
	<i>Dekking:</i>		
	<i>Bestaande begroting</i>		116.315
	<i>Bijdrage Provincie</i>		4.256.425
	<i>Bijdrage derden</i>		6.000.000
	<i>Reserve S.I. Brabantstad (incl. Helmond West € 2.006.800)</i>		156.853
	<i>Totaal dekking</i>		10.529.593
	Totaal Programma 3. Zorg en welzijn		10.529.593
	Programma 4. Jeugd en onderwijs		
4	Centra voor Jeugd en Gezin	Perspectiefrijik	781.101
	<i>Dekking:</i>		
	<i>Bestaande begroting</i>		
	<i>Bijdrage Provincie</i>		781.101
	<i>Totaal dekking:</i>		781.101
4	Deltaplan Voortijdig schoolverlaten	Perspectiefrijik	357.038
	<i>Dekking:</i>		
	<i>Bestaande begroting</i>		167.038
	<i>Bijdrage derden</i>		
	<i>Bijdrage Provincie</i>		190.000
	<i>Reserve S.I. Brabantstad</i>		
	<i>Totaal dekking:</i>		357.038
	Totaal Programma 4. Jeugd en onderwijs		1.138.139

progr.	Omschrijving	Programmaliijn	2013
		Brabantstad	begroting
	Programma 7. Economisch beleid en werkgelegenheid		
7	Project nu of nooit - Strategisch Arbeidsmarktbeleid	Dynamisch	813.362
	<i>Dekking:</i>		
	<i>Bestaande begroting</i>		
	<i>Reserve agenda van de toekomst</i>		200.000
	<i>Bijdrage derden</i>		
	<i>Provincie</i>		306.828
	<i>Reserve S.I. Brabantstad</i>		306.534
	<i>Totaal dekking:</i>		813.362
7	Automotive Campus	Dynamisch	7.507.906
	<i>Dekking:</i>		
	<i>Reserve investeringsimpuls</i>		
	<i>Bijdrage derden</i>		4.575.000
	<i>Provincie</i>		1.428.887
	<i>Reserve S.I. Brabantstad</i>		1.504.019
	<i>Totaal dekking:</i>		7.507.906
7	Food Campus	Dynamisch	12.679.017
	<i>Dekking:</i>		
	<i>Bijdrage derden</i>		12.596.210
	<i>Provincie</i>		-346.740
	<i>Reserve S.I. Brabantstad</i>		429.547
	<i>Totaal dekking:</i>		12.679.017
	Totaal Programma 7. Economisch beleid en werkgelegenheid		21.000.285
	TOTAAL GENERAAL		32.721.573

7.5 Bijlage 5: Richting bezuinigingen 2016 / 2017

Om te komen tot een sluitend meerjarenperspectief is het nodig om € 9 miljoen aan bezuinigingen door te voeren. In deze voorjaarsnota worden voorstellen gedaan om dit op te pakken. Daarbij is de volgende hoofdindeling gemaakt:

Beleidsvelden:

Fysiek	€ 2,5 mln
Sport, Cultuur, Welzijn	€ 2,0 mln
Economie en overig	<u>€ 0,5 mln</u>
	€ 5 mln

Organisatie	€ 3 mln
Fiscaal	<u>€ 1 mln</u>
Totaal	€ 9 mln

In deze bijlage wordt voor de 3 voorgenoemde beleidsvelden (totaal € 5 miljoen) inzicht gegeven in oplossings- en denkrichtingen waarlangs deze bezuinigingen geëffectueerd kunnen worden. Hiermee wordt het proces in gang gezet en wordt ruimte geboden aan de gemeenteraad zoals die na de verkiezingen zal aantreden om hier definitief invulling aan te geven.

Fysiek €2,5 miljoen

Programma 4-6-8-9 Ruimtelijke ontwikkeling incl. jeugd, sport en stedelijke vernieuwing (circa €0,25 miljoen).

Openbare Speelgelegenheden

Het plaatsen en onderhouden van speelgelegenheden in de openbare ruimte kan in samenwerking met de buurt worden opgepakt.

Sport

Met de sportverenigingen samen wordt gekeken naar andere vormen van het wekelijks beheer van de sportvelden in aansluiting op het dagelijks beheer dat al door de verenigingen wordt uitgevoerd.

Volkshuisvesting

Wij willen initiatieven uit de stad adequaat ondersteunen. Doorgaans zijn de tarieven die hiervoor gevraagd worden kostendekkend. Voor bouwinitiatieven en wijziging bestemmingsplannen is dat nog niet het geval.

Stedelijke Vernieuwing

Besparing is mogelijk door te kiezen voor sober en doelmatig beheer.

Programma 11 Openbare Ruimte en Natuurbescherming (circa €1,4 miljoen).

Openbare ruimte e.d.

Op het gebied van beheer openbare ruimte (wegen, groen, parkeren) kunnen besparingen gevonden worden door een sober en doelmatig beheer uit te voeren. Met bedrijfsleven en andere partners in de

stad zullen nieuwe vormen van samenwerking worden opgezocht. Recent voorbeeld hiervan is een bedrijf dat rotondes voor ons wil onderhouden, in combinatie met naamsvermelding.

Programma 12 Milieu (circa €0,85 miljoen)

Afvalbeleid en rioleringen

Op het terrein van afvalinzameling en riolering zijn er naar verwachting besparingsmogelijkheden. Het nieuwe kostendekkingsplan van het Gemeentelijke Rioleringsplan dat in 2013 wordt opgesteld zal hier meer duidelijkheid over moeten geven. Op het gebied van afvalinzameling zijn eveneens mogelijkheden door de toenemende waarde van afval als grondstof. In het Afvalbeleidsplan dat in 2013 wordt opgesteld wordt dit verder uitgewerkt. Mogelijkheden van budgettaire effectivering van deze kostenverlagingen t.b.v. de bezuinigingen bezien in samenhang met OZB (streven: gemeentebreed gelijkblijvende lastendruk)

Sport, Cultuur Welzijn €2 miljoen

Programma 3 Zorg en Welzijn (circa €0,9 miljoen)

Sociale samenhang en leefbaarheid: accommodatiebeleid

Helmond beschikt over relatief veel sociaal-maatschappelijke accommodaties als je dat afzet tegen landelijke benchmarks. Bij bezuiniging kan worden gekeken naar het aantal accommodaties, optimaal gebruik en het beheer ervan. In samenspraak met wijkorganen en gebruikers kan gezocht worden naar oplossingen die minder financiële inzet vragen. Een voorbeeld kan zijn de inzet van talenten van uitkeringsgerechtigden voor het beheer.

Participatie en zelfredzaamheid

De subsidiering van vrijwilligerswerk en vrijwilligersondersteuning kan meer dan voorheen gericht worden op activiteiten die preventief of zelfs vervangend zijn voor zwaardere of meer individuele en dus duurdere ondersteuning in het kader van de Wmo van onze burgers op termijn. Subsidiering op andere terreinen kan in deze denklijn worden verminderd en door de samenleving worden opgevangen door meer eigen inzet.

Door het optimaal inzetten van geautomatiseerde systemen voor het matchen van vraag en aanbod voor vrijwilligerswerk kunnen kosten worden verminderd.

Verder kan op de inzet van organisaties zoals de GGD en Zorgboog worden ingezet op een hogere efficiency en samenwerking.

Programma 5 Cultuur (circa €1,1 miljoen)

Culturele instellingen

Op cultureel gebied kan co-creatie een oplossing bieden bij verminderde financiële mogelijkheden. Co-creatie kun je vinden door instellingen samen te laten werken met elkaar, met marktpartijen of met gebruikers. Daarnaast is co-creatie te vinden tussen de amateurkunstsector en de professionele kunst.

Verder kunnen we kijken naar de breedte van het cultuuraanbod en de breedte en omvang van collecties. Dit betekent een keuze voor minder aanbod of een eenzijdiger aanbod.

Indien gehecht wordt aan het bredere aanbod om verschraving te voorkomen, zal een hogere eigen bijdrage of inzet nodig zijn.

We kunnen het accent leggen op stimulering van cultuur voor jongeren en aan volwassenen vragen om een grotere eigen bijdrage. Om de keten van kennismaken, deelnemen, opleiden, (talent)

ontwikkelen en professionaliseren intact te houden zou je minimaal in de combinatie cultuur en jeugd moeten blijven investeren.

Op basis van de onderbesteding van verschillende budgetten o.a. op het gebied van industrieel erfgoedtoerisme, archeologie en monumentenzorg kan eveneens een besparing worden gerealiseerd.

Economie en Overig €0,5 miljoen

Programma 4 - 6 Jeugd, Onderwijs en Sport (circa €0,3 miljoen)

Peuterspeelzaalwerk

Enkele jaren geleden zijn het peuterspeelzaalwerk en kinderopvang samengevoegd. We zien nu dat de stichting met minder middelen de kwaliteit kan behouden. Daarnaast kan de inzet worden gericht op met name de doelgroepkinderen.

Sport

Het programma jongeren in beweging (JIB) is een programma dat goed is georganiseerd door de Stichting JIB. Er zal minder inzet nodig zijn voor projectleiding dan eerder gedacht. Daarnaast kan het programma nog meer worden toegesneden op de doelgroepen en inhoudelijke thema's van ons gezondheidsbeleid.

Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid (circa €0,2 miljoen)

Stimulering innovatief vermogen bedrijfsleven

Op economisch gebied kan een besparing worden gevonden door minder financiële middelen in te zetten op stimulering innovatief vermogen bedrijfsleven en dit meer in gezamenlijkheid met de markt en intermediaire organisaties op te pakken. Ook op het gebied van recreatie kunnen we meer de samenwerking met de markt opzoeken.